

**Уважаеми пътници,
Добре дошли на борда на *България Ер*!**

Август е специален месец – време за почивка и отърсване от умората, но също и за свежи идеи, за нови начала. Преди осем години именно август донесе едно такова ново начало за нашето бордно списание, което се промени из основи, за да бъде в крак с времето.

През XXI век самолетните пътувания вече не са онова паметно, рядко преживяване, което бяха някога. Те отдавна са се превърнали в неотменна част не само от живота, но и от работата ни. В наши дни бордът на самолета е единственото място, където човек може наистина да се съсредоточи и да поработи, несмущаван от никого. Дори и от мобилния си телефон.

Тъкмо това бе идеята на новото THE INFLIGHT MAGAZINE – да е ваш приятен спътник не само в отпиха и развлечения-

та, но и в бизнеса. Една мъдра германска поговорка гласи, че промяната и промяната към добро са две различни неща. Но ми се струва, че в нашия случай, осем години и 97 броя по-късно, те съвпадат напълно.

Пожелавам ви приятно – и полезно – пътуване!

Янко Георгиев,
Изпълнителен директор

**Dear Passengers,
Welcome aboard *Bulgaria Air*!**

August is a special month – time to relax and shake ourselves free from fatigue, but also enjoy fresh ideas and new beginnings. Eight years ago it was August that brought one such beginning to our board magazine that changed drastically in order to move with the times.

In the 21st century flying on a plane is no longer the memorable rare experience it used to be. It has long become an irrevocable part of both our life and our work. Today the board of a plane is the only place where one can really focus and do some work undisturbed by anyone. Not even by his own mobile phone.

This is exactly what the new THE INFLIGHT MAGAZINE wanted to achieve: to be your pleasing companion in your rest and entertainment, but also in your business. A wise German proverb says that a change and a change for the better are two different things. But I think that in our case, eight years and 97 issues later, they are completely identical.

I wish you a pleasant – and useful – trip!

Yanko Georgiev
CEO

BARCELONA

MÁS QUE UNA CIUDAD

ЗА ВСИЧКИ ПОЛЕТИ ПРЕЗ АВГУСТ САМОЛЕТНИ БИЛЕТИ НА ЦЕНИ ОТ 59 ЕВРО С ВКЛЮЧЕН БАГАЖ ДО 23 КГ!
FOR ALL FLIGHTS TO/FROM BARCELONA IN AUGUST PRICES ARE STARTING FROM 59 EUR WITH INCLUDED
CHECKED BAGGAGE UP TO 23 KG.

Barcelona

OT
FROM

€ 59 ✈

OT
FROM

€ 119 ✈

Промоционалната цена е крайна и включва: всички
летищни такси, 1 бр. ръчен багаж до 10 кг, 1 бр. чекиран
багаж до 23 кг, кетъринг на борда, безплатен check-in.

Promotional prices are final and include: 1 piece of hand
baggage up to 10 kg, 1 piece of checked-in luggage up to 23
kg, free catering on board and free check-in.

Bulgaria Air
National Carrier www.air.bg

FLY GOOD

FEEL GOOD

www.air.bg

11 | **BUSINESS
ECONOMY**

41 | **ANALYSIS
POLITICS**

61 | **SCIENCE
TECHNOLOGY**

79 | **TRAVEL
LIFESTYLE**

24 | **Нужен е нов
бизнес модел
за панелните
жилища**

Арх. Пламен Мирянов,
„Артекс Инженеринг“, пред
The Inflight Magazine

54 | **Помогнете
на бедната
милиардерка**

Как Кайли Дженър
натрупа 900 милиона
долара без нито
един работен ден в
старомодния смисъл на
думата

68 | **Черно
злато**

Какво е общото между
BMW M240i, Mercedes C43
AMG, Porsche 718 Boxster
и Tesla Model S?

84 | **Сам
Вкъщи**

Лятото е време не само
за ваканция и плаж, но и
за подобрения у дома

28 | **A New Business Model
for Prefabs is Needed**

56 | **Help the Poor
BillionaireFringe**

70 | **Black
Gold**

86 | **Home
Alone**

14 | **Два пъти мер...**

16 | **Measure Twice...**

20 | **Докаато парите
изчезнат...**

22 | **Until Money
Disappears...**

32 | **Магията на Маркионе**

36 | **The Marchionne Magic**

44 | **Илинденският
лабиринт**

46 | **The Ilinden Maze**

48 | **Болният човек на
Европа**

50 | **The Sick Man of
Europe**

62 | **Уроци за начинаещи**

64 | **Lessons From
Beginners**

74 | **Трамвай Желание**

78 | **A Streetcar Named
Desire**

80 | **Афиш
Poster**

90 | **Пътуване в
креслото
Travelling In The
Armchair**

102 | **Под открито небе**

103 | **In The Open**

106 | **Къде зимуват
щъркелите**

112 | **Where Storks Winter**

T+ TISSOT

TISSOT T-RACE MotoGP[®]
SPECIAL EDITION
CHRONOGRAPH WATCH
INSPIRED BY MOTORBIKES

TISSOTWATCHES.COM

TISSOT, INNOVATORS BY TRADITION

JULIANY
TIME IS CREATIVITY

СОФИЯ: НОВООТКРИТ МАГАЗИН - THE MALL
SOFIA RING MALL, MEGA MALL SOFIA,
PARADISE CENTER, SERDIKA CENTER,
MALL OF SOFIA, УЛ. Г. С. РАКОВСКИ 70,
БУЛ. ГЕН. СКОБЕЛЕВ 53, УЛ. ГРАФ ИГНАТИЕВ 1.
ПЛОВДИВ: MALL PLOVDIV, MALL MARKOVO TERE.
WWW.JULIANY.COM

Bulgaria Air
National Carrier www.air.bg

THE INFLIGHT MAGAZINE

БОРДНОТО СПИСАНИЕ НА БЪЛГАРИЯ ЕР ИМА СРЕДНА МЕСЕЧНА АУДИТОРИЯ
ОТ НАД 100 000 ДУШИ, ИЛИ НАД МИЛИОН ЧИТАТЕЛИ ГОДИШНО

THE INFLIGHT MAGAZINE ENJOYS AN AVERAGE MONTHLY AUDIENCE
OF MORE THAN 100,000 PEOPLE, OR OVER A MILLION READERS PER YEAR

ГЛАВЕН РЕДАКТОР
Константин Томов
ktomov@bulgariaonair.bg

РЕДАКТОР
Кристина Нигохосян
cnigohosian@bulgariaonair.bg

ПРЕВОДАЧИ
Албена Манафска
"Radix"

АВТОРИ
Бойко Василев
Валери Ценков
Емил Иванов
Ивайло Петров
Калин Ангелов
Калин Николов
Рагина Колева

ДИЗАЙН
BRAND NEW

ИЗДАТЕЛ
ИНВЕСТИР МЕДИА ГРУП

ИЗПЪЛНИТЕЛЕН ДИРЕКТОР
Виктория Мумкова

ТЪРГОВСКИ ДИРЕКТОР
Леа Бакалова
lbakalova@bulgariaonair.bg

РЕДАКЦИОНЕН АДРЕС
1540 София, бул. Брюксел 1
office@bulgariaonair.bg
тел.: 02 448 40 70
www.bgonair.bg

БАНКОВА СМЕТКА

ISSN 1314-2216

IBAN: BG57 CECB 9790 1019 1023 03

BIC: CECBGB33

Банка „ЦКБ“ АД – клон Варна

EDITOR-IN-CHIEF
Konstantin Tomov
ktomov@bulgariaonair.bg

EDITOR
Cristina Nigohosian
cnigohosian@bulgariaonair.bg

TRANSLATORS
Albena Manafska
"Radix"

CONTRIBUTORS
Boyko Vasilev
Valeri Tsenkov
Emil Ivanov
Ivaylo Petrov
Kalin Angelov
Kalin Nikolov
Radina Koleva

DESIGN
BRAND NEW

PUBLISHER
INVESTOR MEDIA GROUP

CEO
Victoria Mitkova

MARKETING DIRECTOR
Lea Bakalova
lbakalova@bulgariaonair.bg

EDITORIAL ADDRESS
1540 Sofia, 1 Brussels Blvd.
office@bulgariaonair.bg
phone: (+359) 2 448 40 70
www.bgonair.bg

BANK ACCOUNT

По смисъла на Закона за изменение и допълнение на Закона за задължителното депозитиране на печатни и други произведения обн.В ДВ, бр.87 от 05.11.2010г., мажоритарният собственик на дружеството издател на списание „Bulgaria on air THE INFLIGHT MAGAZINE“ и списание „GO ON AIR“ е „Холдинг Варна АД с ЕИК 103249584. „Холдинг Варна“ АД е публично дружество по Закона за публичното предлагане на ценни книжа и е под надзора на Комисията за финансов надзор.

Viva!

CASINO

AT

SOFIA HOTEL BALKAN
THE LUXURY COLLECTION

BLACKJACK
AMERICAN ROULETTE
RUSSIAN POKER
CARIBBEAN POKER
TEXAS POKER
NOVO POKER
MAJOR POKER
NEWEST SLOT MACHINES

OPEN 24/7 FREE ENTRANCE & BAR

SOFIA HOTEL BALKAN
5, Sveta Nedelja Square 1000 Sofia Bulgaria
+359 (2) 981 5747; info@groupviva.com
www.vivacasino.biz

CONTRIBUTORS АВТОРИ

БОЙКО ВАСИЛЕВ е един от най-уважаваните телевизионни журналисти в България, водещ и продуцент на "Панорама" по БНТ. Доктор по социология, възпитаник на Софийския университет, специализирал е в Хайделберг, Германия. Автор е на десетки документални филми, включително "Деца на башите", за който получи Голямата награда "Робер Шуман" за 2007 година.

BOYKO VASSILEV is one of Bulgaria's most renowned television journalists, and the host and producer of the talk show Panorama (broadcast on the National Bulgarian Television). He holds a Ph.D. in sociology, is a Sofia University alumnus, and has specialized in Heidelberg, Germany. He has authored dozens of documentaries, including The Children of the Fathers, for which he received Bulgaria's 2007 Robert Schuman Journalism Award.

РАДИНА КОЛЕВА е експерт в Германо-българската икономическо-търговска камара (АНК Bulgarien) и бивш водещ по Bloomberg TV Bulgaria. Специализирала е в германския Бундестаг и в издания като Wirtschaftswoche и TAZ. Завършила е немска езикова гимназия в София, следи германската политика и икономика.

RADINA KOLEVA is an expert at German-Bulgarian Chamber of Commerce and Industry (АНК Bulgarien), and a former anchor on Bloomberg TV Bulgaria. An intern of the German Bundestag, she has specialized at the German business weekly Wirtschaftswoche and the TAZ daily. As a German Language School graduate, she is interested in German politics and economics.

STARBUCKS®

10 YEARS STARBUCKS® IN BULGARIA

5 124 000
clients

1 808 000
liters of coffee

10 000 000
*smiles from our
baristas*

87 000
*aromatic coffee
combinations*

10 STARBUCKS® COFFEHOUSES IN SOFIA, BURGAS AND VARNA

SOFIA

STARBUCKS® PARADISE CENTER
STARBUCKS® BULGARIA MALL
STARBUCKS® SOFIA RING MALL
STARBUCKS® THE MALL
STARBUCKS® SABORNA STR.
STARBUCKS® NANSEN STR.
STARBUCKS® GURKO STR.

BURGAS

STARBUCKS® BURGAS PLAZA MALL
STARBUCKS® GALLERIA BURGAS

VARNA

STARBUCKS® VODEN STR.
- COMING SOON

ЛЕТЕТЕ С НАС И ДО ВЪЛШЕБНИЯ ТБИЛИСИ FLY WITH US TO THE MAGICAL TBILISI

Националният превозвач България Ер добави още един забележителен град към портфолиото си от дестинации – Тбилиси. Благодарение на успешния codeshare договор, който авиокомпанията има с Aegean Airlines, пътниците вече могат да стигнат по-бързо до грузинската столица.

Основан през V век от новата ера, в близост до прочутия Път на коприната, Тбилиси е събрал най-доброто от половин дузина различни култури - ще забележите резултатите не само в уникалната култура и архитектура, но и в неповторимата грузинска кухня.

Полетите между София и Тбилиси са с прекачване в Атина и се изпълняват в сряда, четвъртък, петък и неделя. Освен до грузинската столица, клиентите могат да се възползват и от удобни връзки за полети между София и Ереван, Бейрут, Тел Авив и Ница, отново с прекачване в Атина.

За повече информация: www.air.bg

The national air carrier Bulgaria Air added one more remarkable city to its portfolio of destinations - Tbilisi. Thanks to the successful codeshare contract, which the aviation company has with Aegean Airlines, the passengers may already reach the Georgian capital faster.

Founded in the 5th century AD, in close proximity to the famous Silk Road, Tbilisi has brought together the best of half a dozen different cultures - you will notice the results not only in the culinary culture and the architecture, but in the unique Georgian cuisine as well. The flights between Sofia and Tbilisi are with a transfer in Athens and are being carried out on Wednesday, Thursday, Friday and Sunday. Besides to the Georgian capital, the customers may take advantage of convenient connections for flights between Sofia and Yerevan, Beirut, Tel Aviv and Nice, once again with a transfer in Athens.

For more information: www.air.bg

UPGRADE TO PERFECTION

Постигнете следващо ниво за домашно забавление. Новият ни телевизор webOS Smart TV съчетава ултра ясни OLED 4K изображения и най-мощния в света телевизионен звук с вградена аудио система за безжична музика и радиопредаване. BeoVision Eclipse се предлага в 55 и 65 инча.

www.beostores.bg

BEOVISION ECLIPSE
BANG & OLUFSEN

София, ул. Оборище 10
+359 2 8073757
sofia@beostores.com

30 | **АРХ. ПЛАМЕН
МИРЯНОВ**

ARCH. PLAMEN MIRYANOV

32 | **МАГИЯТА НА МАРКИОНЕ**
THE MARCHIONNE MAGIC

14 | **ДВА ПЪТИ МЕРИ...**
MEASURE TWICE...

ЧИСЛА И ЛИЦА FIGURES & FACES

99.74%

от капитала на Societe Generale Експресбанк АД ще станат собственост на OTP Bank, потвърдиха официално двете институции в началото на август. Унгарската група е собственик на втората по пазарен дял кредитна институция в България - Банка ДСК. SG Експресбанк е седма по този показател. Сделката трябва да бъде приключена през третото тримесечие, след което двете банки ще държат общо 19% от българския банков пазар.

EN

of the capital of Societe Generale Expressbank AD (JSC) will become property of OTP Bank, the two institutions confirmed officially in the beginning of August. The Hungarian group is the owner of the second according to market share credit institution in Bulgaria - DSK Bank. SG Expressbank is seventh according to this indicator. The transaction must be brought to an end during the third trimester, after which the two banks will be holding a total of 19% of the Bulgarian banking market. ■

83

млн. лева е пазарната капитализация на производителя на пилешко месо "Градус" след първичното публично предлагане през юни. Това нарежда старозагорската компания на пето място сред търгуваните на Българска фондова борса, след "Чайкафарма", "Софарма", "Химимпорт" и "ЧЕЗ Разпределение България".

EN

million BGN is the market capitalization of the poultry meat manufacturer "Gradus" after the initial public offering in June. This ranks the company from Stara Zagora fifth among the ones traded on the Bulgarian Stock Exchange, after "Tchaikapharma", "Sopharma", "Chimim-port" and "CEZ Distribution Bulgaria". ■

2361.28

лева са необходими за нормален живот на четиричленно домакинство, пресмята Институтът за синдикални и социални изследвания към синдиката КНСБ. Издръжката на един член от домакинството е 590 лева на месец. Средните нетни заплати в България обаче са средно с 27% по-ниски от тези стойности, пресметнати при двама работещи в домакинството.

EN

BGN are necessary for a normal living by a four-member household, the Institute for Trade-union and Social Research with the Confederation of Independent Trade Unions of Bulgaria trade-union is calculating. The means of livelihood of a single family member is 590 BGN per month. The average net salaries in Bulgaria though are on average by 27% lower than those values, calculated with two working people in the household. ■

301 300

са подадените молби за убежище в Европейския съюз, Норвегия и Швейцария за първото полугодие на 2018. Това е спад от 15% спрямо същия период на миналата година. Най-много са молбите от граждани на Сирия, Афганистан, Ирак, Пакистан и Нигерия.

EN

are the asylum applications, submitted to the European Union, Norway and Switzerland for the first six months of 2018. This is a decrease by 15% in comparison to the same period of last year. The largest number of applications are by citizens of Syria, Afghanistan, Iraq, Pakistan and Nigeria. ■

ДВА ПЪТИ МЕРИ...

Само две години след пълния преглед на активите българските банки ще минат още един, вече директно пред ЕЦБ. Има ли от какво да се притесняваме?

Текст КАЛИН АНГЕЛОВ / Фотография SHUTTERSTOCK

"Опитни свинчета": Немалко мениджъри от застрахователния и осигурителния бранш в България използваха някакъв вариант на този израз по адрес на приключилата преди две години проверка на качеството на активите им. Тази проверка наистина бе без аналог дотогава; българският застрахователен сектор действително послужи като опитен полигон, на който европейските регулатори разработиха и изпробваха новите механизми за контрол.

СЕГА, ПО ВСИЧКО ЛИЧИ, същата роля ще се падне на българските банки. През юли финансовото министерство официално заяви желанието си страната да влезе в ERMII и в т. нар. механизъм на "близко сътрудничество" с Европейската централна банка. Казано другояче, България ще бъде първата страна, която ще се озове в прословутия банков съюз, преди да е станала член на еврозоната. И тогава банковата система вече ще е надзиравана пряко от ЕЦБ. Но преди това да се случи, банките

В България ще трябва да понесат още една проверка на качеството на активите след тази, през която минаха през 2016.

ДВА ПЪТИ МЕРИ. Сами по себе си подобни проверки не са нещо лошо, разбира се. Предишната показва добри резултати и укрепи доверието в банковата система след случая с Корпоративна търговска банка. Но очертаващото се повторение на управлението крие и някои негативни страни. Първо, то ще натовари с нови разходи банките, които веднъж вече ги направиха през 2016. При това е почти сигурно, че разходите този път ще са повече. При предишната проверка отделните кредитни институции можеха сами да се договорят за цените с оценителите. Сега с избора на оценителите и определянето на условията по договорите им се занимава изцяло ЕЦБ; за българските банки остава само да платят сметката, която ще им бъде сервирана накрая.

ВТОРИЯТ ВАЖЕН ВЪПРОС е колко банки ще обхване проверката. Правилата изискват задължително да бъдат проверени и впоследствие надзиравани от ЕЦБ трите най-големи търговски банки в страната (в случая - УниКредит Булбанк, Банка ДСК и Обединена българска банка). Но е вероятно европейският надзор, който отнесе много критики напоследък покрай действията си по казуси като латвийската ABLV или испанската Banco Popular, да предпочете свръхпредпазливия подход и да провери и други банки. Възможно е проверката да обхване дори всички.

"Все още нямаме представа какъв подход ще избере ЕЦБ", коментира Петър Андронов, председател на Асоциацията на търговските банки в България, пред Bloomberg TV Bulgaria. "Може да са три или пък всички. Не знаем и какъв подход ще избере. Очаквам, че методологията спрямо тази от 2016 ще бъде обновена с опита, натрупан от еврозоната през последните три години. Другата голяма разлика с предишната проверка е, че сега ЕЦБ ще избира партньорите, с които да я извърши, тя ще ги назначава, тя ще стандартизира и координира целия процес - разбира се, в партньорство с БНБ, която няма да бъде изолирана".

Междувременно към края на юли ЕЦБ публикува на сайта си методиката, по която ще тече проверката, както и аргумент защо тя се налага: за да бъдат приложени в нея новоприетите счетоводни стандарти IFRS 9.

ДРУГОТО ПРИТЕСНЕНИЕ, което вече витае в банковите среди, е доколко обективни ще са европейските надзорници в процеса. Дори и самото желание да са предпазливи и да избегнат нови рискове може да ги потикне към прекалено консервативни оценки и създаване на по-мрачна картина. А за съжаление възможността за субективен елемент в оценката е по-висока в случая в България. "В идеалния случай при такава проверка има статистика за всички видове пазарни сделки с типични активи, за сроковете на продажба при лошите кредити, за средната цената на конкретен клас активи", обяснява Петър Андронов. "Тази информация е налична в страните от еврозоната. Уви, българската практика не е особено богата на статистически данни, тези неща се заменят с допускания или усреднени, приблизителни стойности. За всеки случай се избира и консервативен подход". Има ли тогава риск да не се спазва едногодишният срок, който българското правителство си е поставило за влизането в ERM II - така наречената "чакалня" на еврозоната? "Това дори не го наричам риск", отговаря Андронов. "Трябва да сме с нагласата, че вървим в процес, в който има и друга страна. Тази друга страна има свое темпо, свои очаквания и изисквания".

НЯКОИ НАБЛЮДАТЕЛИ ИЗКАЗВАТ подобни опасения доста по-остро. Даниела Бобева, бивш вицепремиер и министър на търговия, нарече влизането в банковия съюз преди ERM II "безумие". "Влизайки в банковия съюз, ти се отказваш от надзор, всичко се решава от ЕЦБ", коментира Бобева пред БНР. "Те могат да решат да надзират която и да е банка, да отнемат лиценза на която и да е банка, да дават лиценз на която и да е банка - и ние не участваме в окончателното взимане на тези решения. Само ще плащаме сметката за тях, защото, ако трябва да се изплащат депозити, да се реструктурира, това става от националните пари".

Трябва да се отбележи, че с влизането в банковия съюз България далеч не си гарантира и влизане в еврозоната. Никъде не присъства подобно условие или обещание. Все пак т. нар. "близко сътрудничество" не е необратимо - по всяко време ЕЦБ може да го прекрати едностранно. Ответната страна също би могла, но само след изтичане на три години от влизането в механизма - или пък ако ЕЦБ вземе решение, с което местният надзор категорично не е съгласен. ■

Measure Twice...

Just two years after their assets were fully revised, banks in Bulgaria will undergo another inspection, this time done by the ECB directly. Is there a reason to worry?

By KALIN ANGELOV / Photography SHUTTERSTOCK

“Test animals”: a number of managers in Bulgaria's insurance and social insurance industry used some kind of an alternative of this phrase when they talked about the quality revision of

their assets that ended two years ago. Indeed, the revision had no precedent; the Bulgarian insurance sector did serve as a testing ground on which the European regulators developed and

tested their new controlling mechanisms.

TODAY IT IS RATHER OBVIOUS that the banks in Bulgaria will play the same part. In July, the

GDPR НАРЪЧНИК

Нова информационно-деловодна система на АПИС Ви улеснява да въведете и приложите изискванията на новия Регламент на ЕС/GDPR/

В навечерието на своята 30-годишнина и следвайки последователно принципа да осигурява винаги най-актуална, достоверна и компетентна информация, за да бъде най-близо до нуждите на своите клиенти и да улеснява ежедневната им работата, АПИС създаде новия продукт **GDPR Наръчник**.

Продуктът е разработен във връзка с необходимостта от осигуряване на актуална правна и експертна информация и дава насоки за действията, които трябва да се предприемат за въвеждане и прилагане на новите регулации по **Регламент № 2016/679 (Общ регламент за защита на личните данни – GDPR)**.

Разпоредбите на Регламента променят коренно принципите на защита на личните данни, поставят се нови изисквания към администраторите на такива данни и се разширяват правата на гражданите. Той има пряко действие и засяга широк кръг лица – граждани, фирми, организации, публични институции.

Прилагането му започва от 25.05.2018 г. във всички страни-членки на Европейския съюз.

GDPR Наръчникът на АПИС е пакетен продукт, който интегрира два самостоятелни модула: **GDPR Инфо** и **GDPR Асистент**.

Информационният пакет **GDPR Инфо** съдържа най-пълната и актуална информация за правната рамка на защитата на личните данни, практически систематизирана и структурирана в класификационни папки, така че всеки може лесно да намери необходимите му нормативни актове както в българското, така и в международното право.

Модулът съдържа също становища и указания на националната Комисия за защита на личните данни, практически ориентирани експертни разработки по темата, богата колекция от образци на документи, които се изискват по ОРЗД/Общия регламент за защита на данните/. Допълнително улеснение за потребителите на системите „АПИС“ е интегрирането на модула с останалите правно-информационни продукти на фирмата, което осигурява бързо и лесно намиране на търсената информация.

GDPR Асистент е полезен и практичен електронен дневник, който стъпка по стъпка Ви показва как да водите документацията и отчетността, които новият Регламент изисква, и Ви подпомага да създадете собствена политика по защита на данните. Продуктът предлага пакет с регистри, наръчници и примерни документи в DOC формат, които могат да бъдат използвани като основа за изграждането и документирането на система за защита на личните данни във фирмата/организацията на клиента.

GDPR Асистент стъпва върху внимателен анализ и надгражда информационни решения на чуждестранни доставчици на помагала, наръчници и други подобни продукти и услуги в помощ на администраторите и обработващите лични данни. Ползван е също и опитът на български и чуждестранни специалисти по информационна сигурност, заимствани са модели и образци, предлагани от водещи национални надзорни органи на държави-членки на ЕС.

Продуктът е WEB-базиран, като достъпът до него се извършва с потребителско име и парола. Данните се съхраняват криптирани в базата данни. Връзката при комуникация с продукта и пренос на данни е защитена. Към всяко потребителско име и парола са асоциирани съответният брой пакети от документи и регистри. Така ако един потребител иска да води документирането на няколко организации/фирми като администратори на данни, ще има достъп до няколко пакета.

*Повече информация за иновативния продукт **GDPR Наръчник** можете да намерите на www.apis.bg*

Сертификат по ISO 9001 – 2015

Ministry of Finance declared officially it wanted the country to join the so called mechanism of “close cooperation” with the European Central Bank. In other words, Bulgaria will become the first country to enter the famous banking union before it joins the euro area. Then it will have its banking system supervised by the ECB directly. But before this could happen, Bulgarian banks will have to undergo one more quality revision of their assets as the one they passed in 2016.

MEASURE TWICE. Revisions like these are not a bad thing, of course. The previous one showed good results and strengthened the confidence in the banking system after the Corporate Commercial Bank (KTB) affair.

However, having the initiative repeated also hides some negative aspects. First, it will burden the banks with new costs after the money they already spent in 2016. And it is almost certain that this time the costs will be higher. In the course of the previous inspection, every crediting institution had the chance to negotiate the prices with the appraisers. Today it is the ECB that controls the selection of the estimating companies and the negotiation of their contracts; banks in Bulgaria are only expected to pay the bill they will see in the end.

THE OTHER SIGNIFICANT QUESTION is how many banks the revision will affect. It is a rule that the three largest commercial banks in the country (in this case UniCredit Bulbank, DSK Bank, and United Bulgarian bank) must be inspected and then supervised by the ECB. But it is highly likely that the European supervisor, who was largely criticized lately because of its actions regarding Latvia's ABLV and Spain's Banco Popular, would prefer a much more prudent approach and expand the revision in other banks. It is also possible that the revision spreads on all banks in the country.

“We still have no idea about what the ECB will choose to do”, Petar Andronov, Chairman of the Association of Banks in Bulgaria commented for Bloomberg TV Bulgaria. “It may decide to inspect three banks or all of them. We are also unaware of the approach it will choose. I expect that the methodology used in 2016 will be updated with

the experience gathered within the eurozone in the last three years. The other big difference with the previous revision is the fact that now the ECB will choose its partners for the process, it will appoint them, it will standardize and coordinate the entire procedure - of course, in partnership with BNB which will not remain isolated”. Meanwhile by the end of July ECB has published the methodology and also an explanation on why a second AQR is needed: because of the new financial reporting standards (IFRS 9).

THE OTHER CONCERN which can already be felt in the bank circles is how objectively the European supervisors will act in the process. Even the willingness to be cautious and avoid further risks may force them to make rather conservative judgements and view the situation in darker colours. Unfortunately, in Bulgaria it is more likely that there is a subjective element in the judgement. “Ideally, when such a revision is made, there is statistics of all types of market transactions with typical assets, of the terms for sale in case of bad credits, of the average price of a specific class of assets”, Petar Andronov explained. “This kind of information is available in the countries of the eurozone. Unfortunately, the Bulgarian business is not so rich in statistical numbers, figures are substituted by assumptions or approximate values. A conservative approach is also preferred just in case.” So, is there any risk that the 1-year term the Bulgarian government set for joining the ERM II, the so called eurozone “waiting-room”, would not be kept? “I don't even consider this a risk”, said Andronov. “We should view this as going through a process which also has another involved party. And that other party has its own speed, expectations, and requirements”.

THERE ARE OBSERVERS who express such concerns in a much sharper tone. Daniela Bobeva, former deputy prime minister and minister of commerce, called the joining of the banking union before entering ERM II “insanity”. “When you enter the banking union, you give up the right to supervise, it will all be decided by the ECB”, Bobeva commented for the Bulgarian National Radio. “They are free to decide to supervise any bank, deprive any bank of its licence, grant a licence to any bank - and we do not take part in the making of these final decisions. We shall only pay the bill for them because if deposits are to be paid, if restructuring is to be done, this is all paid with national resources.”

It should also be noted that by joining the banking union Bulgaria cannot at all be certain that will enter the eurozone as well. There is no such condition or promise in written. Yet, the so called “close cooperation” is not irreversible. ECB is free to terminate it unilaterally at any time. Bulgaria could do it as well, but at least three years after joining, or in a case when an ECB decision is not accepted by the local supervisor. ■

"The Bulgarian insurance sector did serve as a testing ground on which the European regulators developed and tested their new controlling mechanisms"

Износът ни през май

достига 4,301 млрд. лева

За първите пет месеца на тази година са изнесени български стоки за над 20,934 млрд. лева и в сравнение със същия период на миналата година експортът расте с 2%.

Следете бизнес трендовете онлайн:

bloombergtv.bg

facebook.com/BloombergTVBG

**Bloomberg
TV Bulgaria**

ДОКАТО ПАРИТЕ ИЗЧЕЗНАТ...

Новите технологии обещава революция в
международните парични преводи

Текст КАЛИН АНГЕЛОВ / Фотография SHUTTERSTOCK

Финансите са изкуството да предаваш парите от ръка на ръка, докато накрая не изчезнат, казваше покойният Робърт Сарноф, един от колосите в радио- и телевизионната история на Америка. Ако ти се е налагало да правиш международни банкови трансфери, вероятно ще се съгласиш с него. Авторът на тази статия например наскоро бе принуден да плати една глоба за гребно пътно нарушение в Австрия - и с неудооволствие установи, че за трансфера на дължимите 50 евро ще трябва да плати още близо 27 на банката.

МЕЖДУНАРОДНИТЕ ПАРИЧНИ ТРАНСФЕРИ са огромен бизнес: някои експерти, като например групата Boston Consulting, ги оценяват на суми от порядъка на 10 трилиона долара годишно. Няма как и да е иначе в един свят на глобализация, относително свободна (все още) търговия и мобилна работна сила. Последното важи в особено голяма степен за Европейския съюз, където

61 години след прословутия Римски договор границите до голяма степен са само спомен. Статистиката ще ти каже, че днес всеки осми българин (или 12.5% от населението) живее и работи в друга страна от съюза. И съответно непрекъснато е принуден да прибегва до парични трансфери: за да помогне на старите си родители или на други роднини, за да плаща данъци върху имотите си и дори текущи сметки, например за българска кабелна телевизия.

ЕСТЕСТВЕНО, ТАКИВА ПОТОЦИ са изключително доходни за банките. Но съвременните технологии все по-лесно позволяват техните услуги да бъдат избегнати. Гиганти като Apple, Google и Facebook все по-лакомо гледат към банковия сектор. Но не са само те. Днес има стотици стартапи, разполагащи "с акъл и много пари", които разработват всевъзможни алтернативи на традиционното банкиране, предупрежда преди време Джейми Даймън, шефът на ги-

ганта JPMorgan Chase. Според един аналитичен труд на Goldman Sachs ("The Future of Finance"), тези стартапи могат да се намесят на пазари с общ годишен обем над 4.7 трилиона долара, и да посегнат към печалби, доближаващи половин трилион годишно. Пръснати са по цял свят - от Силициевата долина в САЩ до бул. "Цариградско шосе" в София (България, с над 70 работещи тук fintech компании към момента, изглежда в отлични позиции да се възползва от очертavaщия се бум). Колкото до "многоото пари", това далеч не е преувеличение - компаниите, работещи върху алтернативни финансови инструменти и системи, през миналата година са привлекли от инвеститорите почти 14 милиарда долара (при "едва" 4 милиарда долара през 2014 година, по данни на CB Insights).

МЕЖДУНАРОДНИТЕ ПАРИЧНИ ПРЕВОДИ са може би най-забележимата област за такива нововъведения, поне от гледна

Europcar

moving *your* way

точка на българите. Онези споменати по-рано 12.5%, които работят в чужбина, са само по официална статистика. Десетки и стотици хиляди други българи също работят навън, но неофициално или пък на сезонен принцип. И за тях също въпросът как да изпращат пари у дома е от ключово значение. Данните на Българската народна банка по всеобщо мнение пропускат голяма част от тези трансфери, направени чрез новаторски електронни платформи или пък кеш, чрез познати. Но дори и без тази по-сенчеста част числата изглеждат внушително: официалните трансфери към страната от българи в чужбина през 2017 са достигнали 1.15 милиарда евро - с 284 милиона повече, отколкото през 2016. Всъщност преводите от чужбина чувствително надхвърлят по обем преките чуждестранни инвестиции в България (901.9 млн. евро), и са основен фактор за ръста на потреблението и икономиката като цяло. А също и, естествено, основен генератор на печалба за банките.

РАЗБИРА СЕ, ТЕ ОТДАВНА имат конкуренция в този сектор в лицето на компании като Western Union например - някогашен телеграфен гигант, който навреме се усети да преориентира бизнеса си.

Но прохождащите онлайн платформи могат да са несравнимо по-бързи и евтини дори и от тези конкуренти. Компании като TransferWise твърдят, че таксите им са с 90 на сто по-ниски от банковите. Освен това те обменят валутите по усреднен пазарен курс, а не при отделни ставки за "купува" и "продава", разликата между които отива за банката.

В частния случай с България има само един фактор, който до момента ограничаваше пазарната им инвазия: голяма част от българските емигранти са от по-възрастните поколения и са привикнали с банковите услуги, докато новаторските електронни платформи будят у тях подозрения. Но поколенията се сменят. В главната роля влиза генерацията Y, така наречените millennials, които са свикнали с интернет от деца и които не се разделят със смартфоните си. Едно скорошно проучване на навиците им (в САЩ, но тенденциите са еднакви навсякъде) показва, че 71% от тези по-млади хора предпочитат да отидат на зъболекар, отколкото да влязат в банка; над една трета от тях смятат, че банковите сметки ще са отживелица още до края на това десетилетие. А след тях идва и следващото поколение, Z, което вече е родено с интернет и мобилните технологии и ги смята за галеч по-естествени от велосипедите, например. Изобщо банките ще трябва доста да се потрудят, за да останат на гребена на вълната. ■

ЕДНА ОСМА, или 12.5% от трудово активното население на България, днес живее в други страни от Европейския съюз, показват данни на Eurostat. Това е с цели 8% повече, отколкото при приемането на страната в общността през 2007 година. По този показател България е на шесто място в съюза. Най-голям дял живеещи в чужбина работници има Румъния (почти 20%), следвана от Литва, Хърватия, Португалия и Латвия.

"Great deals from Europcar Bulgaria"

moving *John's* way

from
€ **19**
per day*

N°1
IN EUROPE

Benefit from an exclusive offer when you rent a car

Leading car rental and operational leasing company in Bulgaria

Car & Van rental | Operational Leasing | Chauffeur Services

Discover Bulgaria with a rental car from Europcar. For reservations or further information on innovative leasing solutions please contact us at office@europcar.bg, by phone on +359(0)700 18 688, online at europcar.bg or through our Facebook page EuropcarBulgaria.

*daily rate for economy car group for minimum 7-day rental

Until Money Disappears...

The new technologies are promising a revolution in international transfers

By KALIN ANGELOV / Photography SHUTTERSTOCK

Finance is the art of passing currency from hand to hand until it finally disappears, the late Robert Sarnoff, one of the colossi in the radio and television history of America, used to say. If you ever had to make international bank transfers, you will probably agree with him. The author of this article for example was recently forced to pay a fine for a minor traffic violation in Austria - and to his displeasure found out that for the transfer of the due 50 EUR he will have to pay to the bank nearly 27 in addition.

INTERNATIONAL REMITTANCES are a huge business: some experts, as the Boston Consulting group for example, are assessing them at sums in the order of 10 trillion dollars per year. There is no way for things to be different in a world of globalization, comparatively free (still) trade and mobile workforce. The latter is particularly true with regard to the European Union, where 61 years after the famous Treaty of Rome the borders are to a large extent just a memory. Statistics will tell you that every eight Bulgarian today (or 12.5% of the population) is living and working in another EU member state. And is accordingly constantly forced to resort to remittances: in order to help his old parents or other relatives, to pay taxes for his property and even for current accounts, for a Bulgarian cable television for example.

NATURALLY, SUCH FLOWS are extremely profitable for the banks. But modern technologies are allowing ever easier for their services to be avoided. Giants such as Apple, Google u Facebook are looking ever more greedily at the banking sector. But it's not just them. Nowadays there are hundreds of startups, having "brains and lots of money" at their disposal, which are developing all sorts of alternatives to the traditional banking, Jamie Dimon, the chairman and CEO of the giant JPMorgan Chase, forewarned some time ago. According to an analytical work of Goldman

Sachs ("The Future of Finance"), these startups may interfere on markets with a total annual volume of over 4.7 trillion dollars, and to reach out to profits, nearing half a trillion per year. Scattered around the entire world - from the Silicon Valley in the USA to "Tsarigradsko shose" blvd. in Sofia (Bulgaria, with over 70 fintech companies operating here at the moment, seems to be in an excellent position to take advantage of the emerging boom). As concerns the "lots of money", this is far from being an exaggeration - the companies, working on alternative financial instruments and systems, have attracted during the last year almost 14 billion dollars (with "only" 4 billion dollars in 2014, according to data by CB Insights).

... **ONE EIGHTH**, or 12.5% of the active Bulgarian population, is living in other countries in the European Union, according to Eurostat latest figures. This number is 8% higher than the one reported in 2007, the first year of Bulgaria's EU membership. According to this indicator, Bulgaria ranks sixth in the community. Romania has the highest share of people living abroad (nearly 20%), followed by Lithuania, Croatia, Portugal, and Latvia.

INTERNATIONAL REMITTANCES are probably the most noticeable field for such innovations, at least from the point of view of Bulgarians. These 12.5% mentioned earlier, who are working abroad, are just according to official statistics. Tens and hundreds of thousands of other Bulgarians are also working abroad, but unofficially, or on a seasonal basis. For them the question of how to send money home is of key importance as well. The general opinion is that the data of the Bulgarian National Bank are omitting a large part of these remittances, implemented via innovative electronic platforms, or in cash, through acquaintances. But even without this shadier part the numbers look impressive: the official transfers towards the country by Bulgarians abroad in 2017 have reached 1.15 billion EUR – 284 million more than in 2016. In fact the remittances from abroad are significantly exceeding in volume the foreign direct investment in Bulgaria (901.9 million EUR), and are a main factor for the growth of consumption and the economy as a whole. And also, of course, a main generator of profit for the banks.

OF COURSE, THEY HAVE LONG BEEN having competition in that sector from companies such as Western Union for example – a former telegraph giant, to which it in time occurred to reorient its business.

But the infant online platforms may be incomparably faster and cheaper even than those competitors. Companies such as TransferWise are asserting that their fees are 90 per cent lower than those of the banks. Besides they are changing the currencies in accordance with an average market rate, and not with separate "buy" and "sell" rates, the difference between which goes for the bank.

In the particular case of Bulgaria there is only one factor, which was until this moment restricting their market invasion: a large part of the Bulgarian emigrants belong to the older generations and are used to the banking services, while the innovative electronic platforms are arousing their suspicion. But generations are changing. The main part is starting to be played by the Generation Y, the so-called millennials, who are used to the Internet since they were children and who do not part with their smartphones. A recent study of their habits (in the USA, but the trends are the same everywhere) has shown that 71% of those younger people prefer to go to the dentist than to enter a bank; over a third of them think that bank accounts will be an anachronism as early as up until the end of this decade. And after them the next generation, Z, is coming as well, which has already been born with the Internet and the mobile technologies, and considers them being far more natural than bicycles for example. Generally the banks will have to work hard, in order to remain at the cutting edge. ■

НУЖЕН Е НОВ БИЗНЕС МОДЕЛ ЗА ПАНЕЛНИТЕ ЖИЛИЩА

Арх. Пламен Мирянов, "Артекс Инженеринг",
преди THE INFLIGHT MAGAZINE

Текст КОНСТАНТИН ТОМОВ / Фотография ИВАЙЛО ПЕТРОВ

Архитект Мирянов, "Артекс Инженеринг" бе сред най-добре устоелите на кризата компании в строителния сектор. Отминаха ли напълно днес ефектите от кризата?

Не са отминали съвсем, но все пак можем да говорим за стабилизация на пазара, с много повече търсене на луксозни жилищни имоти и на ново строителство. Бихме се радвали да допринесем за образованието на клиентите в тази област: да търсят ново строителство и да избягват старото, панелното. То е по-достъпно, разбира се, но е и много по-рисково, защото гаранцията му ще изтече в следващите години.

Навремето панелните сгради са строени с по 50-70 години предвиден живот. Много от тях са съвсем близо до тази граница. Мащабните програми за саниране, които предприе правителството, дават ли реален ефект, или са половинчати мерки?

За мен са недостатъчни. Трябва да се вземат наистина генерални мерки за подновяване на всички тези стари социалистически постройки. Да се създаде бизнес модел за подмяната им с нови. Тоест в новоизградените блокове да има части за нови клиенти и части за досегашните собственици на панелки. Междувременно да се създагат достатъчно оборотни жилища, където собствениците на панелки да живеят, докато се строят новите блокове.

Как ще се финансира проект с толкова голям мащаб? Интересното е, че нещо подобно вече се случва в страни като Русия. Там подновяването на жилищния фонд обаче е държавна политика.

Когато посетих прочутото бюро на Заха Хадид в Лон-

дон, точно вървяха такива разговори с кмета на Москва Сергей Собянин и главния архитект Сергей Кузнецов. Искането на Хагид да направи проекта за подмяна на старите панелки - така наречените "хрущовки". Така че е съвсем постижимо. Въпросът е да имаме смелостта да предприемем такива генерални мерки. А не да чакаме някой инцидент да ни принуди.

Прави впечатление, че напоследък се насочвате все повече към по-високи сгради. Това знак за намаляващия брой свободни парцели в София ли е, или има и други обяснения?

Естествено, тази насоченост е свързана и с факта, че парцелите все повече намаляват, и са с по-малка квадратура, особено в централните райони на града. Но освен това ние като архитекти и инвеститори осъзнахме, че има много повече търсене на гледка. Купувачът иска да е високо над всичко. Дори и над уличния прах, шума и смога. Когато се изкачим на 50 метра, и въздухът, разбира се, става по-добър. Освен това самият силует на града трябва да започне да се развива и да придобива контура на модерен европейски град. Не искам София да прилича на Хонконг, естествено. Но за мен е практически един град да расте във височина.

Все пак в София има и райони, където презастрояването е несъмнен факт, водещ до усложнения с транспорта, паркирането, и до сериозен дисбаланс при зелените площи. Защо София продължава да се развива навътре, вместо навън? Защо градът не се разширява?

Според мен основната пречка е - нека не бъде груб и да казвам "алчността на инвеститорите" - но големият ▶

"Ние като
архитекти и
инвеститори
осъзнахме,
че има много
повече търсене
на гледка.
Купувачът иска
да е високо над
всичко"

► интерес и по-високите цени на имотите в центъра, по-лесната инфраструктура и по-привлекателната локация.

За мен е несравнимо по-смислено и разумно да се развият нови квартали, нови части в периферията на града - където можем да имаме и водни площи. Една от моите идеи, която съм споделил и с партньорите в компанията, е да се изгради селище около воден басейн, като се вземат неизползваеми земеделски земи, залееят се и се образува едно езеро, около което да се създаде жилищната инфраструктура. Всеки обича гледката към водна площ.

Смятате ли, че и от местните власти зависи да насърчат едно такова разширяване на града към периферията? Като помогнат по-активно с инфраструктурата, да речем?

Със сигурност, това им е работата. Само симбиоза между властите и инвеститорите може да доведе до по-голям ръст на икономиката и до по-добро развитие на градската среда.

По целия свят кметовете и общините предизвикват водещите строителни компании и архитекти, като им предоставят непрестанни квартали, бивши сметища и други райони, където те да развихрят фантазиите си. Емблематичен е примерът с проекта „Трите кули“ - CityLife - в Милано. Там общината предостави бивш панаирен комплекс на трима велики архитекти - Заха Хадид, Даниел Либекин и Арата Исозаки - и те, всеки със собствения си почерк, изградиха нещо като „Град на бъдещето“...

Бях в него, всеки е направил по една висока кула и по един жилищен комплекс, както го вижда самият той, затова и името „Трите кули“... Именно такива проекти ме вдъхновяват.

Епохата на незапомнено ниски лихви насочи доста спестители към имотния сектор, вместо към банките. Каква част от пазара е това? Очаквате ли промяна с предвижданото повишаване на лихвените проценти?

Може да се отрази. Наблюденията ни до момента са, че потенциалните клиенти с лекота взимат решения за по-големи апартаменти, по-скъпи имоти. Коеето означава, че и лихвите са по-приемливи, и ипотечните кредити се отпускат по-лесно. Доскоро не беше така. По-големите апартаменти по правило се купуваха предимно от чужденци - руснаци, французи, белгийци и така нататък. Сега още първият имот на най-високия етаж в новата ни сграда "Златен век" бе купен от българин. За нас е радост, че вече има българи с подобен социален статус, които искат да останат в страната и да инвестират тук.

Говори се за нов тип купувачи на недвижими имоти - емигрирали в чужбина българи, които се връщат като инвеститори. Имате ли такива наблюдения? Какъв е типичният профил на вашите клиенти?

Да, има такъв тип клиенти, които купуват по няколко жилища с идеята да ги отдават под наем. Но мен лично още повече ме радват хората, които си купуват жилище, за да се завърнат в България или за да осигурят дом тук на децата си. Мой приятел е диригентът Йордан Камджалов, който работи в Германия, но и съпругата, и децата му са тук.

България си остава страна с рекордно висок дял на собствените жилища. Забелявате ли тенденция това да се променя? Вашата компания навършва 25 години, мислили ли сте за разширяване на бизнеса в тази посока - управление на имоти?

Ние сме извървели част от този път, защото повечето строителни компании работят с външни брокери на недвижими имоти, а ние сами сме си брокери. Това крие известни рискове, разбира се. Но пък и ние най-добре можем да представим продукта си, защото ние го създаваме и го познаваме отлично.

Нерядко сме чували от ваши колеги оплаквания от състоянието на брокерския сектор в България - че е пренаситен, хаотичен, недостатъчно регулиран. Това ли е и една от причините да вземете тази част на бизнеса в свои ръце?

Много често брокерите имат твърде много собствен интерес, не се вълнуват достатъчно от гледната точка на инвеститора. Ние винаги се опитваме да се поставим на мястото на клиента, да му предложим жилище, в което самите ние бихме живели, да мислим като него. Буквално вчера имах подобна среща с клиенти, които се бяха спрели на привидно по-атрактивен имот, но ги посъветвах да изместят фокуса, да помислят повече за удобството си. Ние вече познаваме много добре клиентите си. Да гадем тази работа на брокер, означава първо да го образуваме дълго време.

Цените растат уверено и някои наблюдатели дори говорят за надуването на поредния цикличен балон. Реални ли са тези цени към момента? Как изглеждат те, съотнесени към съседни пазари на Балканите? Надценен или подценен е софийският пазар?

Според мен е подценен, особено в сравнение с други балкански държави. Да не говорим за европейски. София има няколко забележителни качества, които до момента може би не са достатъчно развити, но ще се развият. Това са, разбира се, панорамата към планината, наличието на много находища на ми-

Пламен Мирянов в ателието на Zaha Hadid Architects в Лондон

нерална вода, относително добрата инфраструктура и лек трафик - говорим в сравнение с други европейски столици. Да добавим и стратегическо положение, с лесен достъп и до съседни държави, и до морски и планински курорти. Така че за мен сегашните цени в София са някакъв абсолютен минимум като за европейска столица. Подобен на нашия продукт в Милано струва 10-15 пъти повече. А като изпълнение и качество ние превъзхождаме дори известни италиански строители - когато погледнем детайли като тип дограма, клас на фасадната система, материали във входно фоайе...

Досега говорихме основно за София. Как се развиват останалите пазари в България? Селските и ваканционните имоти например?

Това е ниша, която е изключително недоразвита в България. Нужни са много усилия, за да се шлифова този диамант. Защото там ние наистина имаме възможността да бъдем номер 1 в Източна Европа. Сапарева баня например е едно малко бижу, което има потенциал да се превърне в сериозен балнеолечебен център заради наличието на най-горещия минерален извор в България и непосредствената близост до Седемте Рилски езера. В България има над 140 находища на минерална вода, които са недоразвити и изискват сериозно внимание - а те могат да са голямото ни предимство. Дори ако погледнем София: централната минерална баня се превърна в музей, което за мен е неадекватно решение. Този природен ресурс

"В България има над 140 находища на минерална вода, които са недоразвити и изискват сериозно внимание - а те могат да са голямото ни предимство"

можеше да се използва и да се захранват различни плувни комплекси в столицата.

В градове като Будапеща минералните бани са основна туристическа атракция... Точно така, баните "Сечени" са първото нещо, което те съветват да видиш.

Преди време разговаряхме с Рем Колхас, световноизвестния холандски архитект. Той ни каза така: настъпва революционна промяна в архитектурата. Вратата спира да бъде просто врата и прозорецът не е вече просто прозорец. Каква част от новите тенденции и технологии достигат вече у нас и се търсят от клиентите?

Да започнем от чистотата на въздуха в помещенията. За тази цел използваме иновативни системи, които опресняват външния въздух, изчистват го от всички полени и прахови частици. Допълнително може да се обогати с озонатор или система за йонизация. Предвид тези 7-8 часа от нощицата, в които почиваме, е изключително важно какъв въздух дишаме. Едва след като сложих тази система у дома, започнах да се насипвам наистина добре.

Друга важна иновация са вратите, които се отварят с отпечатък или с телефонно обаждане - малък, но приятен комфорт. Също фотоволтаични панели - би трябвало да са задължителни за всяка нова архитектура с цел намаляване разходите за електроенергия. Също слънцезащитен слой на стъклопакетите...

Колко по-ефективна в енергийно отношение е една сграда като последния ви проект "Диамант", сравнена с ваш строеж отпреди петнайсетина години, да речем?

Мисля, че разликите са радикални. Спирането на UV-лъчението намалява разходите за климатизация осезаемо. Добавете новите поколения троен стъклопакет. Другата съществена разлика е, че вече залагаме много повече на естетика. Вярваме, че една нова сграда трябва не само да се вписва идеално в средата, но и да повишава естетиката, да буди гордост. Постепенно трябва да сменим облика на този град.

Бяхте основни партньори при визитата на Ричард Брансън у нас. Колко важно е бизнес лидерството, и как трябва да изглежда един бизнес лидер в България през XXI век? Предприемаческото мислене е нещо, което доскоро бе твърде дефицитно...

Ричард Брансън е много вдъхновяваща личност и мисля, че трябва да има повече такива лекции на известни световни лидери. За нас беше привилегия да бъдем негови партньори при визитата му в България. Неговото послание към хората бе да мислят новаторски, извън кутията, да избягват баналното, да вярват в успеха и да работят здраво. И зад най-добрата идея трябва да стоят много работа и постоянство, казва той. Но за мен най-съществена е именно тази иновативност, това въображение. Ако погледнем към нашата работа, точно въображението при проектирането носи

най-много успех. Да създадеш нещо, което е обратно на общоприетото. Например гравирахме фасадата на сградата ни „Летера“ в квартал „Изток“ с букви от глаголицата, с послания - нещо, което никога не беше правено в София. Стана хит.

Активно работите и с вашата фондация, "България е нашият дом". Какво искате да постигнете с нея?

Да изпълня една моя мечта: да създадем пълнометражен филм за България на много високо ниво. Всяка сцена ще представя различна част на България и различна тема, така че да покажем по най-добрия начин страната пред света и така да привлечаме повече туристи. И също да накараме онези българи, които са останали тук, да се гордеят с избора си, а онези, които са заминали - да се замислят за връщане.

Освен това фондацията цели да помогне за създаването на туристически материали на отделните общини, да развие атракцията с балони с горещ въздух в България и, разбира се, да използва приходите от всичко това за развитието на някои наши курорти и национални паркове, които са абсолютно занемарени. С изумление разбрахме, че Седемте рилски езера дори нямат лого. А казанлъшката роза нямаше никакво представяне, дори един филм - всъщност единственият филм, който открихме за нея, е на френска телевизия от 60-те години. Важна цел на фондацията е и да осигури достъп за хора в неравностойно положение до тези български красоти. ■

A NEW BUSINESS MODEL FOR PREFABS IS NEEDED

Architect Plamen Miryanov, Arteks Engineering,
talks to THE INFLIGHT MAGAZINE

By KONSTANTIN TOMOV / Photography IVAILO PETROV

Mr Miryanov, Arteks Engineering was one of the construction companies that held out best against the crisis. Have its effects been completely overcome?

They have not been completely overcome, but we can nevertheless speak of a stabilisation of the market, with far greater demand for luxury properties and new construction. We would gladly help customers find their way in this: to look for newbuilds and avoid old prefabricated buildings. The latter, of course, are more affordable, but also a lot riskier because their warranty expires in the next few years.

The old prefabs were built with an average life span of 50 to 70 years. Many of them are nearing the end of this period. Are the large-scale energy renovation programmes for residential buildings launched by the government really effective or are they just half-measures?

I consider them insufficient. Comprehensive action must indeed be taken to renovate all these old socialist-era buildings. A business model for their replacement with new ones is needed. Thus, parts of the newbuilds should be set aside for new customers and parts for former prefabricated owners. Meanwhile, enough temporary housing should be available for prefabricated owners while the new residential buildings are under construction.

How will such a large-scale project be financed?

Interestingly, something like this is already happening in countries like Russia. However, the renovation of the housing stock there is government policy.

When I visited the famous Zaha Hadid Studio in London, they were engaged in such talks with Moscow Mayor Sergey Sobyanin and Chief Architect Sergey Kuznetsov. The Hadid Studio was approached to design a project to replace the old prefabs, the so-called "Khrushchyovkas". So it is quite possible. The point is to have the courage to take such comprehensive action, rather than wait for an accident to force us to do so.

Lately you seem to be focusing more and more on high-rises. Is this prompted by the decreasing number of vacant lots in Sofia, or are there other explanations as well?

Of course, this trend is prompted, among other things, by the fact that ever fewer and ever smaller lots are available, especially in downtown Sofia. But apart from this, as architects and investors we realised that the demand for a view has skyrocketed. Buyers want to be high above it all. Even above the street dust, noise and smog. Fifty metres above ground level, the air, too, is better, of course. Besides, the city's skyline itself must start to develop and acquire the appearance of a modern European city. I do not want

Sofia to look like Hong Kong, of course. But I consider it practical for a city to grow upwards.

However, Sofia also has areas where overbuilding is a fact, causing problems with transport, parking and a dramatic shrinkage of green spaces. Why does Sofia continue to grow inward instead of outward? Why is the city not sprawling?

I don't want to be rude and say the "greed of investors", but I believe that the main obstacles are the big interest and higher property prices in the city centre, the better infrastructure and more attractive location.

To me it is much more meaningful and sensible to develop new neighbourhoods, new parts on the outskirts of the city – where we can also have water areas. One of my ideas, which I have shared with my partners in the company, is to build a settlement around a water basin by turning unusable farmland into a lake around which the housing infrastructure is arranged. Everybody loves the view of a water body.

Do you think that it is also up to the local authorities to encourage the city's expansion towards the outskirts? By helping more actively with infrastructure, for instance?

For sure, that's their job. Only a symbiosis between the authorities and investors can lead to faster economic growth and better urban devel-

"As architects and investors we realised that the demand for a view has skyrocketed. Buyers want to be high above it all"

opment.

Worldwide, mayors and municipalities challenge leading construction companies and architects by letting them unleash their imagination in unsightly neighbourhoods, reclaimed landfills and other areas. The Three Towers project – CityLife – in Milan is an iconic example. There, the City Council gave a former fairground to three great architects – Zaha Hadid, Daniel Libeskind and Arata Isozaki – and they built something like a City of the Future, each leaving their unmistakable mark...

I have visited it, each architect designed one tall tower and surrounding residential complex in his own personal way, hence also the name Three Towers. These are the kind of projects that inspire me.

The time of unprecedented low interest rates has turned many savers away from bank deposits and to real estate. How big a market share are we talking? Do you expect this to change with the expected rebound of interest rates?

It could have an impact. Our current impressions are that potential customers quickly decide to buy larger apartments, more expensive property. Which means both that lending rates are more affordable and that mortgages are easier to obtain. Not long ago it was different. As a rule, larger apartments were mostly bought by for-

eigners – Russians, Frenchmen, Belgians, and so on. Now even the first unit on the top floor of our new Golden Age building was bought by a Bulgarian. We are pleased to see that there are now Bulgarians with such social standing who want to stay in the country and invest here.

There has been talk about a new type of real estate buyers – expat Bulgarians who are now coming back home as investors. Is this the case? What is your typical customer profile?

Yes, there is such a type of customers who buy several homes with the intention of renting them out. But I personally am even happier to see people who buy a home in order to return to Bulgaria or to provide a home for their children here. One of my friends, the conductor Yordan Kamdzharov, works in Germany, but both his wife and children are here in Bulgaria.

Bulgaria is still a country with a record high share of privately owned homes. Is this trend reversing? Your own company is turning 25, have you thought about diversifying into property management?

We've covered part of this road because most construction companies work with outside real estate brokers, while we are our own brokers. This does spell certain risks, of course. But then, we can best present our product because we are the ones who create it and know it thoroughly.

I've often heard your colleagues complain about the state of the brokerage sector in Bulgaria – that it is glutted, chaotic, underregulated. Is this also one of the reasons to handle this part of the business on your own?

Quite often brokers are too personally interested to care enough about the investor's viewpoint. We always try to put ourselves in the shoes of the customer, to offer him a home we ourselves would live in, to think like him. Literally yesterday, I had such a meeting with customers who had picked a seemingly more attractive property, but I advised them to refocus, to think more about their comfort and convenience. We know our customers very well by now. Hiring a broker for this job would mean grooming him for a long time to come.

Prices are rising steadily, and some analysts even speak of yet another real estate bubble. Are these current prices realistic? How do they compare to neighbouring markets in the Balkans? Is the Sofia market overpriced or underpriced?

I think it is underpriced, especially in comparison with other Balkan countries. Not to mention the European market. Sofia has several remarkable qualities which are perhaps not yet sufficiently developed, but they will develop. These are, of course, the mountain panorama, the many mineral water springs, the relatively good ►

► infrastructure and light traffic, compared to other European capitals. Add to this the strategic location, with easy access to neighbouring countries and sea and mountain resorts. The way I see it, the current prices in Sofia are the rock bottom for a European capital. A similar product in Milan costs 10-15 times more. Yet in terms of execution and quality we surpass even well-known Italian contractors – considering things such as the type of window joinery, façade system class, entrance lobby materials...

So far, we've been talking mainly about Sofia. What about the other markets in Bulgaria? Rural and holiday properties, for example?

That's a niche that is extremely underdeveloped in Bulgaria. I will take a lot of effort to polish this diamond. In this field we really have the chance of being the number one in Eastern Europe. Sapareva Banya, for example, is a veritable gem, which has the potential to become a major spa centre due to the hottest mineral spring in Bulgaria and the immediate proximity to the Seven Rila Lakes. There are over 140 mineral water springs in Bulgaria that are underdeveloped and require serious attention; they could be our great advantage. Just look at Sofia alone: the Central Mineral Baths have been converted into a museum, which I consider an inadequate solution. This natural resource could have been harnessed to supply water to various swimming complexes in the capital.

In cities like Budapest, the mineral baths are a major tourist attraction...

That's right, the Szechenyi Baths are the first thing you're told to see.

Some time ago we talked to Rem Koolhaas, the world famous Dutch architect, who said that a revolutionary change is taking place in architecture. A door will no longer be a door and a window will no longer be a window. Which of the new trends and technologies are already reaching Bulgaria and are sought by customers?

Let's start with indoor air quality. For this purpose, we use innovative systems that refresh the outside air, cleaning it of any pollen and particulate matter. It may additionally be ozonated or ionized. It is extremely important what kind of air we breathe during the 7-8 hours of sleep we get each day. I myself started sleeping really well

"There are over 140 mineral water springs in Bulgaria that are underdeveloped and require serious attention; they could be our great advantage"

only after I installed this system in my own home. Another important innovation is the fingerprint or smartphone door lock – a minor but nice creature comfort. Also photovoltaic panels – they should be compulsory for any new architecture in order to cut electricity costs. Solar control glass as well...

How much more energy efficient is a building like your latest project, Diamond, compared to one of your construction works of, say, some 15 years ago?

I think that the differences are dramatic. Screening UV radiation appreciably slashes air-conditioning costs. Add the new triple glazing generations. The other significant improvement is that we now set even greater store by attractive appearance. We believe that a new building should not only blend perfectly with its surroundings, it should also enhance beauty, make you proud. We must gradually change the way this city looks.

You were key partners during Richard Branson's visit to Bulgaria. How important is business leadership, and how should a business leader in Bulgaria look in the 21st century? Entrepreneurial thinking is something that has been a scarce commodity until recently...

Richard Branson is a most inspiring personality and I think there should be more such lectures by famous world leaders. It was a privilege for us to be his partners during his visit to Bulgaria. His message to people was to think innovatively, outside the box, to avoid the mundane, to believe in success and to work hard. Even the best idea needs a lot of work and perseverance, he says. But the most important thing for me is precisely this innovativeness, this imagination. Considering our own work, it is imaginative design that brings the most success. Creating something that is contrary to what is commonplace. For example, we engraved the façade of our Letera building in the Iztok quarter with letters of the Glagolitic alphabet, with messages – something that had never been done before in Sofia. It became a hit.

You are also busy with your Bulgaria Is Our Home Foundation. What do you want to achieve with it?

To fulfil a dream of mine: to make a full-length first-class film about Bulgaria. Every sequence will present a different part of Bulgaria

and a different subject to show the country to the world in the best possible way and thus attract more tourists. To make the Bulgarians who have stayed here proud of their choice, and make those who have left start thinking about coming back.

Besides this, the Foundation aims to help design tourist materials for the different municipalities, to promote hot air balloon rides in Bulgaria and, of course, to spend the proceeds from all this on the development of some Bulgarian resorts and national parks that have been completely neglected. We were amazed to learn that the Seven Rila Lakes do not even have a logo. And the Kazanlak rose is not advertised at all, one film – actually the only one we discovered about it – was even made by French Television in the 1960s.

Another important goal of the Foundation is to make these scenic Bulgarian sights accessible to socially disadvantaged people. ■

МАГИЯТА НА МАРКИОНЕ

Спасителят на Fiat или убиецът на Fiat: покойният шеф на FCA бе противоречива, но изключителна фигура

Текст КОНСТАНТИН ТОМОВ / Фотография FCA, SHUTTERSTOCK

"Той не е автомобилен човек" е вероятно най-язвителното нещо, което можеш да кажеш за един водещ мениджър в автомобилната индустрия. Но Серджо Маркионе, покойният вече главен изпълнителен директор на FCA Fiat-Chrysler, превърна това не само в комплимент, но и в свое главно предимство. Той бе възможно най-"неавтомобилният" човек: по образование счетоводител и адвокат, който допреди появата си в борда на директорите на Fiat никога не бе работил в тази индустрия. И може би тъкмо затова Маркионе се оказа един от най-влиятелните хора в нея. Той бе един от онези много редки случаи, по сполучливия израз на The Financial Times, когато големият мениджър не е продукт на своето време, а тъкмо обратното.

МАРКИОНЕ СИ ОТИДЕ внезапно на 25 юли от мозъчна емболия, получена вследствие на претърпяна операция на рамото. Причина за операцията бе злокачествена саркома (виг рак), но шефът на FCA бе успял да скрие диагнозата от всички, освен от най-близките си. Емболията бе предизвикала необратими мозъчни увреждания; лекарите прецениха, че няма смисъл да поддържат изкуствена кома. Сега пред Майкъл Манли, набързо избрания му наследник във Fiat-Chrysler, стои тежка задача: да обясни пред акционерите намаляващите приходи и печалби, да защити предстоящите големи инвестиции и да вдъхне увереност, че новият план 2018-2022 ще бъде осъществен и без гения на предшественика му. Но ако не беше Маркионе, задачата щеше да е несравнимо по-тежка. Или можеше дори да не съществува.

СЕРДЖО МАРКИОНЕ е роден на 17 юни

1952 в едно градче в Аbruцо, една от най-бедните области на Италия. Майчиният му род е от Истрия, в днешна Хърватия; дяго му е убит от югославските партизани, чичо му - от нацистите. Серджо е още юноша, когато семейството емигрира в Канада при роднини.

Завършва счетоводство, право, после и бизнес управление. Общо деветте години висше образование му отварят пътя към бърза кариера - първо в Deloitte & Touche, после в други компании от финансовия сектор, и накрая в SGS - швейцарската компания за качествен контрол, която обаче тогава е в затруднено положение. Маркионе за съвсем кратък срок успява да удвои стойността ѝ и хваща окомото на един от главните акционери - Умберто Аниели. През 2003 Аниели го кани при него в управителния съвет на Fiat; година по-късно патриархът на фамилията умира и именно Маркионе е изборът за негов наследник.

Избор, който първоначално втрещава експертите: никой до този момент не е чувал името му.

По това време Fiat е на ръба на банкрута. Компанията губи средно по 2 милиарда долара годишно; съюзът с General Motors, сключен през 2000 година, носи повече проблеми, отколкото ползи. Отчаяните членове на клана Аниели дори се опитват да принудят американците да откупят акциите им (такава опция е включена в партньорството) - но в отговор тогавашният шеф на GM Рик Уогънър само се изсмихва.

ПЪРВАТА РАБОТА НА МАРКИОНЕ е да сложи край на този съюз - като нахлува в кабинета на Уогънър. Преговорите са кратки и след тях италианецът е осребрил спорната

опция за изкупуване: в замяна на отказа от нея Fiat получава 2 милиарда долара компенсация. Достатъчно средства, за да започне Маркионе планираното преустройство на компанията.

В началото то не изглеждаше чак толкова радикално: Маркионе се зае да намали разходите, като инвестира в същото време в множество нови модели. Един анализатор описва стила му така в интервю за Forbes: "Единственото, което го интересува, са резултатите. Ако не ги постигаш, изхвърчаш. Напълно безмилостен е... Егото му е огромно и понякога хората, които спорят с него, са уволнявани. Погледнат отвън, стилът му изглежда ужасен, но дава резултат". В същото време Маркионе минаваше за открит, сърдечен и скромен човек. Работниците го тупаха по рамото, когато посещаваше заводите. А резултатите наистина бяха факт: само две години по-късно Fiat вече бе на печалба.

МАРКИОНЕ ОБАЧЕ БЪРЗО осъзна, че за да оцелее и да има успех, компанията се нуждае от по-голям мащаб. Кредитната криза през 2008 му даде златна възможност: Chrysler, третият най-голям производител в Америка, обяви банкрут и правителствата на САЩ и Канада отчаяно му търсеха нов собственик. Други компании предпазливо отказваха; Маркионе обаче реши да рискува.

В резултат скромната Fiat успя да купи четири пъти по-големия Chrysler за еквивалента на жълти стотинки - около 4.5 милиарда долара (при това повечето пари дойдоха от самия Chrysler под формата на държавни заеми). Fiat по онова време бе оценяван на около 2 милиарда долара. Днес Bloomberg оценява групата Fiat-Chrysler на почти 80 ▶

► милиарда. При това междувременно Маркионе отдели от нея два от най-атрактивните ѝ активи: производителя на спортни автомобили Ferrari (операция, която донесе на изпълнителния директор около 10 милиона долара от осребрените му акции) и CNH Industrials, където са събрани товарните автомобили Iveco и селскостопанските машини като New Holland. Усилено се спекулира, че такава съдба очаква и поделението за компоненти Magnetti Marelli.

МАРКИОНЕ БЕ СПАСИТЕЛЯТ на Fiat, в това няма съмнение. Но мнозина ще ви кажат, че той е също така и убиецът на Fiat, както и на Lancia, и може би дори на самия Chrysler. Бившият счетоводител никога не е изпитвал особен сантимент към крайния продукт на индустрията, в която работи. Кризата от 2008-2009 окончателно го убеди, че не си струва да разработва нови модели за пазари в стагнация и без добавена стойност. Днес гамата на Fiat се крепи най-вече на миниатюрния 500 - изключително успешен модел, който обаче вече е на 11 години (ако не броим един дребен фейслифт). Там са още Panda, на същата платформа, уголемената версия 500L и базираният на американска платформа кросоувър 500x. Ключови в миналото модели като Grande Punto и Bravo бяха оставени да умрат от старост, и наследници засега не се очертават. Още по-лошо е положението с Lancia - една легендарна компания, която днес прави само няколко разновидности на старите модели на Fiat, и то само за италианския пазар.

НОВИЯТ ПЛАН, КОЙТО Маркионе представи в началото на юни, предвижда сходна съдба и за Chrysler и Dodge - FCA повече няма да се мъчи да разработва конвенционални седани. Занапред фокусът в групата ще е само върху онези марки, които имат потенциала за глобални продажби и висока норма на печалба: Alfa Romeo и Maserati, от европейска страна, Ram и особено Jeep - от американска. До момента пазарът подкрепя тази логика. Но дали в по-далечна перспектива тя ще е успешна, е трудно да се каже. Кризата през 2008 и грастичното поскъпване на горивата отблъснаха американците от въсеходите и големите пикапи, и дадоха предимство на компактните японски модели. При повторение на тези обстоятелства FCA просто няма да има какво да предложи на пазара. От друга страна, Маркионе успя да постигне нещо, което повечето анализатори смятаха за невъзможно - напълно стопи 13-те милиарда долара дълг на групата. Задачата на наследника му е тежка, но поне я започва без дълговия камък на шията.

ОСНОВНАТА ЧАСТ ОТ ТАЗИ ЗАДАЧА е да се

Маркионе вярваше, че предстоящата електрификация и преход към автономно управление са твърде скъпи начинания, за да ги прави всеки производител самостоятелно

намери стратегически партньор за бъдещето. Маркионе вярваше, че предстоящата електрификация и преход към автономно управление са твърде скъпи начинания, за да ги прави всеки производител самостоятелно. Той настояваше развойните разходи да се споделят и предупреждаваше, че в противен случай автомобилните компании ще отстъпят предимството си на технологични гиганти като Apple или Google. General Motors отхвърли доста грубо предложението му за съюз ("защо да измъкваме Chrysler от калта", бил отговорът на изпълнителния директор Мери Бера според някои слухове). След това Volkswagen прояви интерес, но тогава пак Маркионе се дръпна - може би заради стари лоши чувства от времето, когато германците искаха против волята му да откупят Alfa Romeo (Серджо дори бе обявил, че е готов да разрешат спора с тогавашния шеф на VW Мартин Винтеркорн "като мъже" пред щанда на Fiat на едно изложение).

ВПРОЧЕМ ТОВА БЕ ДРУГА ХАРАКТЕРНА

черта на Серджо Маркионе: в епохата на все по-прегледливи и лаконични мениджъри той говореше, каквото мисли. До степен да обяви един от собствените продукти на Chrysler за "негоден за човешка консумация" още докато въпросният продукт висеше в складовете на дилърите. Или да нарече правителствата на САЩ и Канада "алчни лихвари" заради твърде високите ставки по заемите на групата. Беше също пословично трудолюбив - и обясняваше характерните си тъмни пуловери като средство да пестят време, което иначе щяло да отива за ежедневния избор на костюм. Но може би най-доброто средство да разбере този човек са собствените му думи от една реч пред студенти през 2011 година. "Хората, които виждат само себе си", каза им той, "са обречени да останат в капана на двуизмерния образ, който дава огледалото. Какво е направил някой през живота си не трябва да се измерва с онова, което е постигнал за себе си, а с онова, което ще остави за другите". ■

The Marchionne Magic

The saviour of Fiat or the killer of Fiat: the late FCA boss was a controversial but exceptional figure

By KONSTANTIN TOMOV / Photography FCA, SHUTTERSTOCK

"He's not a car guy" is probably the most damning thing you can say about a leading executive in the automotive industry. But Sergio Marchionne, the late CEO of FCA Fiat-Chrysler, not only turned this into a compliment, he made it his major asset. He was the possibly most "non-car guy": an accountant and lawyer by education who had never worked in the car industry until he joined the Fiat board of directors. And perhaps this is exactly why Marchionne was one of the most influential people in it. He was one of those rare cases, to quote the apt description of the Financial Times, when "chief executives are products of their times, rather than the other way around".

MARCHIONNE PASSED AWAY suddenly on July 25 from a brain embolism, resulting from a shoulder surgery to treat an invasive sarcoma (a type of cancer), but the FCA boss had managed to keep the diagnosis hidden from everybody except his closest family. The embolism had caused irreversible brain damage and the physicians decided that there was no point in keeping him in an artificial coma.

Michael Manley, his quickly appointed successor in Fiat-Chrysler, now faces a difficult task: to explain the declining revenue and profit to shareholders, to find support for the upcoming big investments, and to inspire confidence that the new 2018-2022 plan will be implemented even without his brilliant predecessor. Had it not been for Marchionne, however, the task would have been much more difficult. Or might not even have existed.

SERGIO MARCHIONNE was born on 17 June 1952 in a town in Abruzzo, one of Italy's poorest regions. His mother's family came from Istria, in present-day Croatia, his grandfather was killed by Yugoslav partisans, his uncle by the Nazis. Sergio was still a teenager when his family emigrated to Canada where they had relatives.

He studied accountancy, law and later also business management. His nine years of university education paved the way for his quick career – first at Deloitte & Touche, then in other financial sector companies, and finally at SGS – the Swiss quality control company which was in dire straits at the time. Marchionne quickly managed to turn the company around and caught the eye of one of the main shareholders – Umberto Agnelli. In 2003, Agnelli invited him to join the Fiat board; a year later the family's patriarch died and

Marchionne was chosen as his successor.

A choice that initially stunned experts: nobody had ever heard of him until then.

At that time Fiat tethered on the brink of bankruptcy. The company was losing an average \$2 billion a year; the alliance with General Motors, struck in 2000, produced more problems than benefits. The desperate members of the Agnelli clan even tried to force the Americans to buy them out (an option included in the contract) – but in response the then GM boss Rick Wagoner just laughed.

THE FIRST THING MARCHIONNE DID was to put an end to this alliance by striding straight into Wagoner's office. The negotiations were short, and exercising the buyout option, the Italian persuaded General Motors to pay \$2 billion for getting Fiat off its back and scrap their alliance. Enough money to enable Marchionne go ahead with the planned reconstruction of the company. At first, it did not look all that radical: Marchionne tried to cut costs while at the same time investing in a number of new models. In an interview for Forbes magazine, an analyst described his style as follows: "The only thing that matters to him is results. If you don't deliver, you are out. He is quite ruthless... And of course his ego is very big and sometimes people who had clashes with him were basically fired. Looking at his style from outside it seems awful, but he delivered." At the same time, Marchionne passed for a candid, cordial and modest person. Workers slapped him on the back when he visited the plants. And the results were not long in coming: in just two years Fiat was back in the black.

MARCHIONNE WAS QUICK TO REALISE that in order to survive and succeed, the company needed a larger scale. The credit crunch in 2008 gave him a golden opportunity: Chrysler, America's third largest automobile manufacturer, declared bankruptcy and the US and Canadian governments were desperately on the lookout for a new owner. Other companies cautiously declined, but Marchionne decided to risk it.

As a result, the modest Fiat managed to buy the four times bigger Chrysler for a pittance – about \$4.5 billion (moreover, most of the money came from Chrysler itself in the form of government loans). At the time, Fiat was

valued at about \$2 billion. Today Bloomberg estimates the market value of the Fiat-Chrysler group at almost \$80 billion. In the meantime Marchionne also spun off two of its most attractive subsidiaries: sports car maker Ferrari (an operation which earned the chief executive about \$10 million) and CNH Industrials, which includes Iveco trucks and agricultural machinery like New Holland. There is widespread speculation that the same fate awaits the Magnetti Marelli components division.

MARCHIONNE WAS THE SAVIOUR of Fiat, there's no doubt about that. But many will tell you that he was also the killer of Fiat, as well as of Lancia, and perhaps even of Chrysler itself. The former accountant never felt any particular sentiment for the end product of the industry he worked in. The 2008-2009 crisis finally convinced him that it wasn't worth developing new models for markets in stagnation and no added value. Today the Fiat range is sustained mainly by the miniature 500 – an extremely successful model, but 11 years old by now (not counting a minor facelift). There is also the Panda, built on the same platform, the enlarged 500L version, and the 500x crossover based on an American platform. Former key models such as Grande Punto and Bravo were left to die of old age, without any successors in sight for now. Things are even worse with Lancia – a legendary company that today only makes a few versions of the old Fiat models and that only for the Italian market.

THE NEW PLAN, which Marchionne presented in early June, augurs a similar fate for both Chrysler and Dodge - FCA will no longer try to develop conventional sedans. In future the group will focus only on brands that have a global sales potential and high profit margin: Alfa Romeo and Maserati on the European side, Ram and especially Jeep on the American side. So far, the market supports this logic. But whether it will be successful in the long run is hard to say. The 2008 crisis and the dramatic rise in fuel prices turned the Americans away from SUVs and large pick-ups, opting instead for compact Japanese models. If these circumstances are repeated, FCA will simply have nothing to offer the market. On the other hand, Marchionne managed to achieve something most ana-

lysts considered impossible – he completely scrapped the group's \$13 billion debt. His successor faces a difficult task, but at least he starts off unencumbered by debt.

THE MAIN PART OF THIS TASK is to find a strategic partner for the future. Marchionne believed that the upcoming electrification and shift to autonomous driving were too expensive for one manufacturer. He wanted R&D costs to be shared and warned that otherwise car companies would cede their lead to technological giants such as Apple and Google. General Motors curtly rebuffed his proposal for an alliance ("why should we bail out FCA", CEO Mary Barra is rumoured to have said). Then Volkswagen showed interest, but Marchionne pulled back – perhaps because of the bad blood dating from the time when the Germans wanted to buy Alfa Romeo against his will (Sergio had even declared that he was ready to resolve the dispute with then VW boss Martin Winterkorn "man to man" in front of the Fiat stand at an auto show).

IN FACT, THIS WAS ANOTHER CHARACTERISTIC TRAIT of Sergio Marchionne: in the age of ever more cautious and laconic managers, he said what he thought. To the extent of declaring one of Chrysler's own products "unfit for human consumption" while the said product was still in dealers' storerooms. Or of calling the US and Canadian governments "greedy money lenders" because of the high rates on the group's loans. He was also proverbially hardworking and explained his typical dark sweaters as a means to save time which would otherwise be wasted on choosing what suit to wear each morning.

But perhaps the best way to understand this man are his own words from a speech delivered to students in 2011. "People who see only themselves," he said, "are destined to remain trapped alone within the fragile two-dimensional image of a looking glass. What a person has done during his life should not be measured by what he has achieved for himself, but rather by what he has left behind for others." ■

Since 1979

Since 2016

Beratungs- & Orga-Control AG

Nordstrasse 1
CH-6302 Zug
boc@boczug.com

Blvd. Toteleben, 53-55
BG-1606 Sofia
www.boczug.com

Our Services

- Setting up companies and fiduciary services
- Private Banking and exchange transactions network
- Moving to Switzerland
- Gold transactions
- Tax and auditing
- Representation / assignments abroad
- International Trade Platform

Bulgaria Air
National Carrier www.air.bg

Graffit Gallery Hotel

ПОЛЕТ & ХОТЕЛ

Самолетен билет София – Варна – София
+ 1 нощувка в стая De Luxe + закуска

ЕДИНИЧЕН ПАКЕТ: 395.00 BGN / 202.00 EUR

ПАКЕТ ЗА ДВАМА: 584.00 BGN / 299.00 EUR

Офертата е валидна за периода: 01.07. – 30.09.2018

FLY & STAY

Flight ticket Sofia – Varna – Sofia
+ 1 night stay in a De Luxe Room + Breakfast

SINGLE PACKAGE: 395.00 BGN / 202.00 EUR

DOUBLE PACKAGE: 584.00 BGN / 299.00 EUR

The offer is valid for the period: 01.07. – 30.09.2018

AQUAHOUSE
THERMAL & BEACH

ВОДНО ЦАРСТВО КРАЙ МОРЕТО ...

ТЕРМАЛЕН КОМПЛЕКС „АКВАХАУС ТЕРМАЛ & БИЙЧ“

Аква зона | Детска зона | Термална зона | Уелнес зона

WATER KINGDOM ON THE SEASHORE ...

AQUAHOUSE THERMAL & BEACH COMPLEX

Aqua Zone | Kids Zone | Thermal Zone | Wellness Zone

ПРЕВЪРНИ ЕСЕНТА В ЛЯТО!

РЕЗЕРВИРАЙ БИЛЕТ ДО ТЕЛ АВИВ НА СПЕЦИАЛНИ ЦЕНИ
ЗА ПЪТУВАНЕ ОТ 10.10.2018 – 20.12.2018.

Тел Авив

ОТ

€ **75**

еднопосочна
цена

ОТ

€ **140**

двупосочна
цена

Посочената най-ниска цена е крайна и включва: всички летищни такси, 1 бр. ръчен багаж до 10 кг, кетъринг на борда, безплатен check-in.

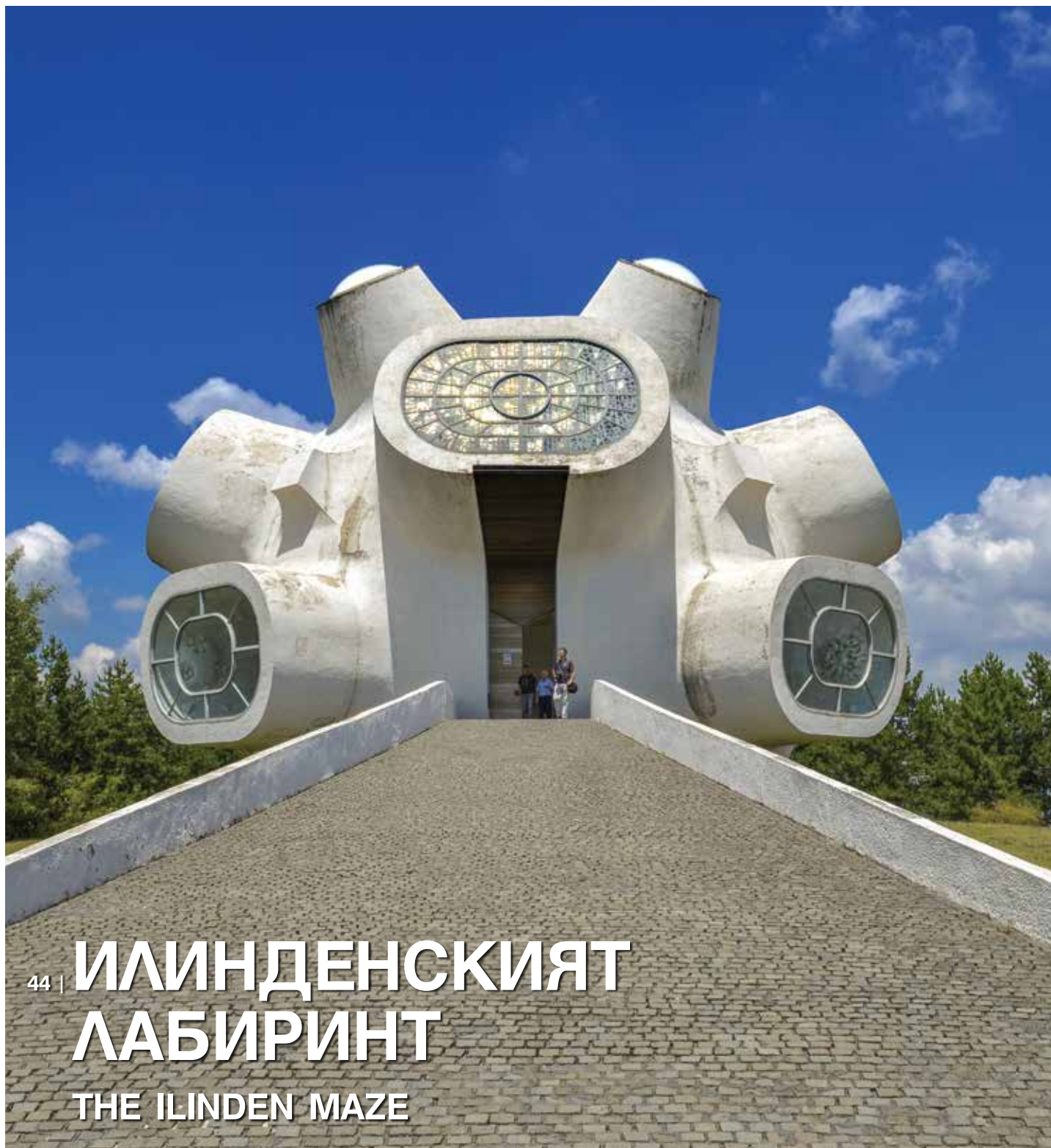
Цена на първо парче багаж до 23 кг - 20 евро за отсечка София – Тел Авив и 20 долара за отсечка Тел Авив-София. Авиокомпанията предлага цени и с включен чекиран багаж, вижте всички възможни предложения и резервирайте на www.air.bg

България Ер
Национален Превозвач www.air.bg

ПРИЯТЕН
ПОЛЕТ

ПРИЯТНИ
ЕМОЦИИ

44 | ИЛИНДЕНСКИЯТ
ЛАБИРИНТ
THE ILINDEN MAZE

54 | ПОМОГНЕТЕ НА БЕДНАТА МИЛИАРДЕРКА
HELP THE POOR BILLIONAIRE

48 | БОЛНИЯТ ЧОВЕК НА ЕВРОПА
THE SICK MAN OF EUROPE

СТРАНАТА, КОЯТО НЕ ИСКАШЕ ДА ЗАБОГАТЕЕ

THE COUNTRY THAT DID NOT WANT TO GET RICH

Повечето държави по света само си мечтаят да бъдат признати за богати и развити от Организацията за икономическо сътрудничество и развитие (ОИСР). Островите Кук обаче мечтаят - и активно се борят - за точно обратното.

Тази малка (17 000 жители, 276 кв. км) държава в южния Пасифик покрива изискването на ОИСР за брутен национален доход на глава от населението, за да бъде смятана за страна от най-високата категория (лимитът е 12 236 долара на калпак, в България през 2016 показателят е 7580 долара). Ако влязат в клуба на богатите, Островите Кук ще са едва вторият представител на региона там след Нова Зеландия. На официалната покана от ОИСР обаче местните власти отвърнаха с отказ и с молба да им се даде отсрочка, за да проверят данните от статистиката си. И може би, подозират някои наблюдатели, да ги нагласят така, че да не покриват изискванията.

Тайното опасение на правителството в столицата Аваруа е, че ако бъде призната за богата, държавата ще загуби получаваната от Нова Зеландия ежегодна помощ, в размер близо 8% от Брутният вътрешен продукт.

Близо 60% от икономиката на островите се крепи на туризма, най-вече на посетители от Австралия и Нова Зеландия. Това прави островите силно уязвими при икономически сътресения в тези две страни. Към това се добавя и растящата емиграция: въпреки високите доходи в последните години цели 12% от местните са напуснали, за да си търсят късмета другаде (благодарение на статута на свободно асоциирана към Нова Зеландия страна, обитателите на Куковите острови имат и новозеландски паспорти).

Most countries around the world are only dreaming of being recognized as rich and developed by the Organisation for Economic Cooperation and Development (OECD). The Cook Islands though are dreaming - and actively struggling - for just the opposite thing.

This small (17 000 inhabitants, 276 square kilometers) country in the South Pacific is fulfilling the requirement of the OECD for a gross national income per capita, in order to be considered a country of the highest category (the limit is 12 236 dollars per capita, in Bulgaria in 2016 the indicator is 7580 dollars). If they enter the club of the rich, the Cook Islands will be only the second representative of the region there after New Zealand. To the official invitation of the OECD though the local authorities replied with a refusal and a request to be granted an extension in order for them to check the data from their statistics. And maybe, some observers are suspecting, in order to adjust them so that they are not fulfilling the requirements.

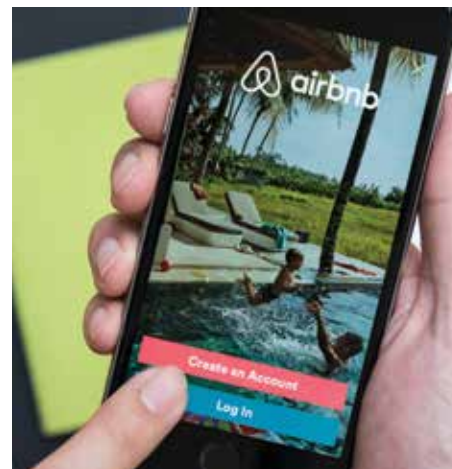
The secret apprehension of the government in the capital Avarua is that if the country is recognized as being a rich one, it will lose the aid, granted each year by New Zealand and amounting to nearly 8% of the Gross Domestic Product.

Nearly 60% of the economy of the islands is sustained by tourism, mostly by visitors from Australia and New Zealand. This makes the islands highly vulnerable in case of economic turmoil in those two countries. The growing immigration is added on top of this: despite the high earnings in the recent years an entire 12% of the locals have left, in order to seek their fortune elsewhere (thanks to the status of a country that is in free association with New Zealand, the inhabitants of the Cook Islands have New Zealand passports as well). ■

СЪД ЗА AIRBNB A PROSECUTION FOR AIRBNB

Досега те минаваха за успешното лице на споделяната икономика - особено в контраст с постоянно провокиращия и преследван Uber. Но и Airbnb, платформата за отдаване и наемане на частни жилища, започва да предизвиква отпор. В градове като Барселона и Рим местните протестират срещу нея, защото привлича твърде много туристи и освен това ги прогонва от кварталите им (в центъра на Флоренция например вече 18% от имотите са листнати и се отдават под наем, досегашните им обитатели са принудени да се преместят в покрайнините). А Париж, тази Мека за споделяните домове заради огромното търсене, наскоро въведе задължителна регистрация за имотите, които ще се отдават, и вече заведе съдебни дела срещу компанията, за което продължава да предлага такива, които не са се регистрирали.

Up until now they passed off as the successful face of the shared economy - especially in contrast to the constantly provoking and prosecuted Uber. But Airbnb too, the platform for letting and hiring of private dwellings, is beginning to provoke resistance. In cities such as Barcelona and Rome the locals are protesting against it, because it is attracting too many tourists, and besides that it is driving them away from their neighbourhoods (in the centre of Florence for example 18% of the properties are already listed and being let, their hitherto inhabitants being forced to move to the suburbs). And Paris, this Mecca of shared homes due to the huge demand, has recently introduced a compulsory registration for the properties that are going to be let, and has already filed lawsuits against the company, because it continues to offer ones that have not registered. ■

ИЛИНДЕНСКИЯТ ЛАБИРИНТ

115 години след прословутата Крушевска република „истините“ за Македония стават все повече

Текст БОЙКО ВАСИЛЕВ / Фотография SHUTTERSTOCK

Губили ли сте се в онези балкански градове, запазил чардаклиите къщи и кривите улички на XIX век?

Уж тръгвате по сокака вдясно, а той за-вива и ви води в друга посока. Накрая стигате до изходната точка. И когато после ви питат „Разгледахте ли стария Несебър, Охрид, Солун?“, не знаете какво да кажете. Бог знае какво сте пропуснали в лутането. Може би просто сте се въртели в кръг.

ПОНЯКОГА ИСТОРИЯТА ХЛЪТВА в точно такива сокаци. Фактите се преплитат, правият път изчезва, поуката се губи. Или се оказва, че има много и различни поуки, всяка от които отрича някоя друга. Ето, да си спомним 3 август 1903, преди 115 години. В поробена Македония бушува Илинденското въстание, достигнало своя връх с Крушевската република. Никола Вапцаров ще я възпее по-късно в „Илинденска“: „... във Крушево бе феодална власт и що за скок – градят сега република!...“

ВСИЧКО СВЪРШВА ОБАЧЕ само за 10 дни, на Мечкин камен. Турците прииждат, двамата знаменосци падат убити. Вбесен, войводата Питу Гули става и започва да стреля в

цял ръст. Един куршум отнася пълнителя на пушката, другите удрят в гърдите. Другият водач, Никола Карев, се изтегля към България, куршумът го застига две години по-късно. Въстаниците са разбити, Крушево – разсипано.

Това го има в и в учебниците, и в песните: „Море пиле, сокол пиле ... там се бие славен юнак, Питу Гули...“. Но в страничните сокаци на историята можем да открием какво ли не.

В КРУШЕВО В ЗОРАТА НА XX ВЕК съжителствали българи и власи. Повечето власи държали гръцката линия. Питу Гули обаче бил про-български влах.

Такава била и крушевчанката Мелпомена (Менча) Кърничева: вярна на каузата до крайност, като всяка македонка. През 1925 тя убива във Виенския Бургтеатър Тодор Паница като отмъщение за ликвидирани-те лидери на ВМРО Сарафов и Гарванов. Младата жена изчаква най-шумната част от „Пер Гинт“ на Ибсен, става и стреля. Наричат я „българската Шарлота Корде“; смъртта на Паница била цената, за да се омъжи Менча за „царя на конспираторите“ Иван (Ванчо) Михайлов, новият водач на ВМРО.

Крушево днес
Krushevo today

МИХАЙЛОВ БИЛ ПРИЯТЕЛ с бащата на Вапцаров, но не одобрил, че синът станал комунист. В крайна сметка Никола изпълнил собственото си пророчество: „туй както утре ще умрем ние... Погледай тук – това е Питу Гули, а ти навярно си ... Никола Карев...“. Застреляли го като Гули и Карев – но не турците, а наказателният възвод на Царство България.

КРУШЕВСКИ ВЛАХ ПО МАЙКА, само че от про-гръцките, е днешният кмет на Солун Янис Бутарис – левичар, радикал, бивш алкохолик, който отдавна не пие. Бутарис покани македонския премиер Зоран Заев за Нова година и помогна за решаването на гръцко-македонския спор за името. С това и с още няколко подобни прояви си спечели освиркване, омраза и лек побой от солунските националисти – гръци.

ЗАЕВ ИЗЛЕЗЕ С ИДЕЯ Македония да бъде „Илинденска“. Обясни, че благоговее пред героичната история на Крушевската република. Но вероятно искаше друго: да внесе в името на Македония по-нов исторически маркер и така да успокои гръците, че Скопие вече няма претенции към Александър Македонски, когото в Атина броят за чист елин. Всъщност, претенции можеше да има България; през 1903 всички наричат Илинденско-Преображенското въстание „българско“. Но не тя, а Гърция стопира идеята – и се съгласи на прилагателното „Северна“. Това име също виси във въздуха: мнозина в Скопие и Атина не го искат.

ТАКА Е НА БАЛКАНИТЕ. Всяко име отваря друго име; всяка болка подсеща за друга. Една съдба се залавя за друга; сюжетите за-виват в невероятни посоки. Оправи се, ако можеш в толкова страст, амбиции и смърт.

ДНЕС КРУШЕВО Е МАЛКО ГРАДЧЕ в Република Македония. 4000 от жителите му се наричат „македонци“, 1000 – „власи“. Дало е видни личности на четири държави: България, Македония, Гърция и Румъния. Днес го познават най-вече с без време починалия поп певец Тоше Проески. Помня, че и в България отбелязаха смъртта му преди 11 години – не от куршум, а от катастрофа на пътя.

ЗНАМ, ЧЕ В ТОЗИ МОМЕНТ вече ви се вие свят и чакате поуката. Предупредих ви обаче: няма поука. Или пък има много поуки, които се бият помежду си като подигрели комити. Из балканските исторически сокаци трудно ще хванете прав път. Уж тръгвате на изток, а стигате на запад, север, юг, или обратно при себе си. И после наистина се губите. Защото само от своя лабиринт излизане няма. ■

С поглед към твоето бъдеще

Пенсионно осигуряване

Животозастраховане

Общо и здравно застраховане

THE ILINDEN MAZE

115 years after the famed Kruševo Republic, the “truths” about Macedonia are multiplying

By BOYKO VASILEV / Photography SHUTTERSTOCK

Have you ever got lost in one of those Balkan towns where veranda houses and narrow meandering streets survive from the 19th century? You start down the lane to the right, but it turns and takes you in a completely different direction. In the end, you find yourself back where you started. And when you're asked later: "Did you see the sights of old Nesebar, Ohrid, Thessaloniki?" you are at a loss what to say. God only knows what you missed while rambling. Perhaps you simply went around in circles.

SOMETIMES HISTORY GETS STUCK in exactly such blind alleys. The facts intertwine, the straight route ahead disappears, the lesson is lost. Or it turns out that there are many different lessons, each disproving another one. For an example, let's take a time trip back to 3 August 1903, 115 years ago. The Ilinden Uprising, with the Kruševo Republic as its crowning glory, was in full swing in captive Macedonia. Nikola Vaptsarov would celebrate it later in his poem *Ilindenska*: "... Kruševo took such a giant leap: from feudal rule to a republic in the making..."

BUT IT ALL ENDED in just 10 days, at Mečkin Kamen. The Turks attacked in waves, two standard bearers were killed. Enraged, the insurgents' leader Pitu Guli rose and opened fire without ducking. One bullet blew off his rifle clip, the others hit him in the chest. The other leader, Nikola Karev, retreated to Bulgaria; the bullet caught up with him two years later. The insurgents were crushed, and Kruševo was devastated. It's there in the textbooks and in the songs: "Pitu Guli, glorious hero, fighting like a fierce falcon ..." But anything can be discovered in the side lanes of history.

AT THE DAWN OF THE 20TH CENTURY Bulgarians and Vlachs lived together in Kruševo. Most Vlachs were Grecoman. Pitu Guli, however, was a pro-Bulgarian Vlach. Such was also another native of Kruševo, Melpomena "Mencha" Karnicheva: loyal to the cause in the extreme, as any Macedonian woman. In 1925, she assassinated Todor Panitsa in the Vi-

enna Burgtheater in retaliation for the assassinated leaders of the Internal Macedonian Revolutionary Organization (IMRO) Boris Sarafov and Ivan Garvanov. The young woman waited for the loudest part of Ibsen's *Peer Gynt*, stood up and fired. She was known as the "Bulgarian Charlotte Corday"; Panitsa's assassination earned her the honour of marrying "arch-conspirator" Ivan "Vanche" Mihailov, IMRO's new leader.

MIHAILOV WAS A FRIEND of Vaptsarov's father, but disapproved of his son becoming a communist. In the end, Nikola fulfilled his own prophesy: "just as we ourselves will die tomorrow ... Look – this here is Pitu Guli, and you are probably ... Nikola Karev". He was shot like Guli and Karev – not by the Turks, but by a firing squad in the Kingdom of Bulgaria.

A KRUŠEVO VLACH ON HIS MOTHER'S SIDE, albeit pro-Greek, is the incumbent Mayor of Thessaloniki, Yiannis Boutaris – a left-wing radical and former alcoholic who has long kicked the habit. Boutaris invited Macedonian Prime Minister Zoran Zaev for New Year's Eve and helped settle the Greek-Macedonian name dispute. For this and several other such actions he was booed, abhorred and beaten up by the Greek nationalists.

Никола Карев / Nikola Karev

ZAEV SUGGESTED that his country should be named 'Ilinden Republic of Macedonia'. He explained that this was a tribute to the heroic history of the Kruševo Republic. But he probably wanted something else: to add a more recent historic marker to the name of Macedonia and thus reassure the Greeks that Skopje no longer has any claims to Alexander of Macedon, who is regarded as a true-born Hellene in Athens.

In fact, it was Bulgaria which could have claims; in 1903 everybody called the Ilinden-Preobrazhenie Uprising "Bulgarian". But it was Greece that rejected the idea – and agreed to the qualifier "North". This name, too, is in limbo: quite a few in both Skopje and Athens resent it.

THAT'S HOW THINGS STAND IN THE BALKANS. Every name conjures up another name; every pain recalls another. One fate sticks to another, the storylines take incredible twists and turns. Try to find your way, if you can, in a sea of passion, ambition and death.

KRUŠEVO TODAY IS A SMALL TOWN in the Republic of Macedonia. Some 4,000 of its residents list themselves as "Macedonians", and 1,000 identify as "Vlachs". It is the birthplace of prominent figures in four countries: Bulgaria, Macedonia, Greece and Romania. Today, it is known mainly for the late pop singer Toše Proeski. I remember that his untimely death was mourned in Bulgaria, too, 11 years ago – he did not die of a bullet, but in a car crash.

I'M SURE THAT BY NOW your head is spinning and you're waiting for the lesson. I did warn you though: there is no lesson. Or rather, there are numerous lessons that fight each other like savage insurgents. It will be difficult to find a straight route in the Balkans' meandering lanes. You seem to take the east-bound route but end up in the west, north or south, or back where you started. And then you really get lost. Because your own maze is the only one from which there is no way out. ■

Избери пенсионните
фондове на **ЦКБ Сила**,
защото **мечтите**
се нуждаят от **закрила.**
И не спирай.

ИЗБЕРИ ПОАД „ЦКБ-СИЛА“: ПЪРВОТО РЕГИСТРИРАНО В БЪЛГАРИЯ ПЕНСИОННООСИГУРИТЕЛНО ДРУЖЕСТВО ПРЕЗ ФЕВРУАРИ 1994 г.
КЪМ 30.06.2018 г. – С 420 ХИЛЯДИ КЛИЕНТИ И НАД 1,2 МИЛИАРДА ЛЕВА УПРАВЛЯВАНИ НЕТНИ АКТИВИ В ПЕНСИОННИТЕ ФОНДОВЕ
(ДАННИ НА КФН WWW.FSC.BG).

ИЗПЛАЩА ПЕНСИИ ОТ ДОБРОВОЛЕН ПЕНСИОНЕН ФОНД ОТ МАРТ 1996 г.

*Посочените резултати нямат по необходимост връзка с бъдещи резултати.

С грижа за Вас!

Болният човек на Европа

Как Италия, най-деликатният и уязвим компонент на еврозоната, се оказва в ръцете на най-абсурдната комбинация от леви и десни популисти

Текст КОНСТАНТИН ТОМОВ / Фотография SHUTTERSTOCK

Фразата "болният човек на Европа" била измислена, ако се върва на очевидците, от руския цар Николай I по адрес на Османската империя. Оттогава, повече от век и половина, тя е била лепвана на всяка страна, изпаднала в сериозни затруднения. Днес по право изразът се пада на Италия.

ТОВА Е СТРАНАТА С НАЙ-ГОЛЕМИЯ публичен дълг в Европейския съюз, и с третото най-лошо съотношение дълг спрямо БВП в света (след Япония и Гърция). За разлика от Гърция, тя е твърде голяма, за да бъде спасена с финансови инжекции. Повечето анализатори са категорични, че Италия е онази плочка, чието събаряне ще срути цялото домино на еврозоната. Това обяснява защо последните общи избори, проведени през март, и последвалите три месеца разpravии около съставянето на правителство бяха проследени с такъв интерес от цяла Европа. За всеобщ ужас разpravите приключиха с възможно най-притеснителния резултат: небивало до момента в европейската история коалиционно правителство на две популистки партии, но от противоположните краища

на политическия спектър.

КОМБИНАЦИЯТА НАИСТИНА Е АБСУРДНА: Движението Пет звезди е с крайно леви на моменти възгледи и с подкрепа най-вече от бедния италиански Юг; Лигата, техният нов коалиционен партньор, е подчертано дясна и бе създадена в Северна Италия с оригиналната цел да се отцепи именно от споменатия беден Юг. Едната партия привлече гласове най-вече с обещанието да даде на всички безусловен базов месечен доход (по 780 евро на месец). Лигата пък гарантира намаляване на облагането и въвеждане на плосък данък върху доходите в размер от 15%. Преговаряйки за формирането на правителство, лидерите им Луиджи Ди Майо и Матео Салвини се споразумяха да изпълнят и двете обещания. Едното ще увеличи драстично социалните разходи на държавата; другото ще намали осезаемо приходите ѝ. Някои експерти преценяват, че комбинираният ефект ще понижи Брутния вътрешен продукт с чудовищните 6% годишно. Не точно развитието, което бихме желали да видим при най-уязвимата икономика в Европа.

РАЗБИРА СЕ, КОМБИНАЦИЯТА, която навсякъде другаде би изглеждала абсурдна, в Италия не е чак толкова необичайна. В края на краищата говорим за страната с най-непостоянния политически живот в Западна Европа. За времето от 1946 година насам например Германия е имала деветима канцлери (ако броим и 9-те дни на временно изпълняващия длъжността Валтер Шел през 1974). За същия период Италия е сменила 43-има министър-председатели. При това най-дълго управлявалите от тях са и най-скандалните. Обвиненията срещу Силвио Берлускони в корупция, връзки с нелегални масонски организации и блудство с непълнолетни са все още пресни в паметта ни. Джулио Андреоти, лидер на общо седем италиански правителства, бе обвинен и осъден в заговор за убийството на журналист (с характерното си чувство за хумор Андреоти обясни, че го обвинявали за всичко, което се е случило в Италия, "с изключение на Пуническите войни, при които съм бил още твърде млад"). Алдо Моро, лидер на пет правителства, бе отвлечен и убит от Червените бригади. Лидерът на социалистите Бетино Кракси трябваше да бяга от правосъдието чак в Тунис след гръмването

на аферата "Чисти ръце" (Mani Pulite).

НА ТОЗИ ФОН ИЗБОРЪТ на независимия професор по право Джузепе Конте като министър-председател не буди чак такъв шок. Доста по-остра реакция предизвика предлагането на 81-годишния Паоло Савона за министър на икономиката и финансите. Савона е изявен евроскептик, който от години настоява страната да изостави еврото. Това не е популярна идея в Италия; и Лигата, и Петте звезди се отказаха от евроскептицизма в предизборната кампания. Президентът Матарела наложи вето; накрая Салвини и Ди Маио отстъпиха, но все пак направиха един недвусмислен жест към Брюксел, като вместо това дадоха на Савона... министерството по европейските въпроси. Впрочем Джовани Триа, който стана финансов министър вместо него, също не е от горещите почитатели на еврозоната и преди време публично настоя Германия (а не Италия) да излезе от нея.

В ИНТЕРЕС НА ИСТИНАТА непосредствени причини за тревога няма. Италианската икономика си остава мощна, макар и с много слаб растеж напоследък. По-голяма-

та част от огромния дълг е към вътрешни кредитори - тоест към самите италиански граждани, което означава, че страната не е твърде застрашена от злонамерени спекуланти на международните пазари. Бюджетният дефицит се увеличи до 2.3% за миналата година заради спасяването на две местни банки, но все пак остава под допустимия праг от 3%.

Проблемът, както отбеляза преди време и The Economist, е в дългосрочната перспектива. Италия живее на ръба: производителността на труда почти не е мръднала от 2001 година насам (за това време германската е пораснала с 16%, а румънската - със 134%). Реалният БВП на глава от населението всъщност е по-нисък, отколкото преди 17 години. Ниският растеж на икономиката означава, че качеството на живот не се подобрява. А огромният дълг означава, че правителствата нямат кой знае какви инструменти да стимулират растежа. И това се случва при все още възходящ икономически цикъл. Нещата ще изглеждат още по-зле, когато почука следващата криза.

НЕ Е ЧУДНО, ЧЕ ПОПУЛИЗЪМЪТ на Петте звезди намира такава подкрепа: в Италия

цели 31% от хората между 25- и 54-годишна възраст са без работа. За тях предлаганият безусловен "граждански доход" е много привлекателен.

Подкрепата за Лигата идва от друга посока: отношението към имигрантите. Италия пое почти сама някои от най-тежките имигрантски вълни, особено след падането на Кадафи в Либия. Нелегалните имигранти, основно от Африка, надхвърлят по официални данни 550 000 души. Матео Салвини, новоизпеченият вътрешен министър, се закани да ги изгони от страната. Това ще е трудно за изпълнение - повечето държави, от които произлизат тези имигранти, не ги искат обратно. Но самото изявление бе достатъчно да увеличи подкрепата за Лигата от 17-те процента по време на изборите до 26% през юни.

Изобщо онези, които предричат кратък живот на новото италианско правителство, вероятно ще се окажат прави. Но няма основания да очакваме, че нови избори ще променят нещата. Единственият начин Италия да се измъкне от хватката на популистите е да реши проблемите, които сега им вдъхват сила. Но по особена ирония тази задача днес се е паднала на самите популисти. ■

Лидерите на "Петте звезди",
представени като клоуни по
време на карнавал
Five Star Movement leaders,
represented as clowns during a
street carnival

The Sick Man of Europe

How Italy, eurozone's most delicate and vulnerable component, turned out in the hands of the most absurd combination of left- and right-wing populists

By KONSTANTIN TOMOV / Photography SHUTTERSTOCK

"The sick man of Europe" was a phrase which was invented, if witnesses are to be trusted, by King Nicholas I of Russia concerning the Ottoman empire. Ever since, for more than a century and a half, it has been used to describe any country facing serious difficulties. Today it is Italy who deserves this label.

IT IS THE COUNTRY WITH THE BIGGEST public debt in the European Union and with the third worst debt to GDP ratio in the world (following Japan and Greece). Unlike Greece, it is too large to be saved with financial injections. Most analysts are firm that Italy is the piece that will pull down the eurozone domino if it falls.

This is why everyone in Europe was so interested in the latest general elections held there in March and the three months of debates on the establishment of a government that followed. To everyone's horror the quarrels ended as disturbingly as possible: a coalition government created by two populist parties but from the op-

posite ends of the political spectrum, something unprecedented in the history of Europe.

THE COMBINATION IS ABSURD INDEED: Five Star is a movement which sometimes has extreme conceptions and is mostly supported by Italy's poor south; the League, their new coalition partner is definitely right-wing and was initially created in Northern Italy with the intention to separate the north from that same poor south. One of the parties attracted voters mainly due to its promise to guarantee everybody an unconditional base monthly income (amounting to 780 EUR a month). In turn, the League guaranteed reduction of the taxes and introduction of a flat tax on income amounting to 15%. When negotiating for the establishment of a government, their leaders Luigi Di Maio and Matteo Salvini agreed that they would fulfil both promises. One of them will drastically increase the social expenses of the country; the other will cut significantly its revenues. Some experts calculate that the combined effect will reduce the gross domestic product by a terrifying 6% a year. And this is not exactly the course of events we would like to see in Europe's most vulnerable economy.

OF COURSE, THE COMBINATION which would seem absurd in any other country is not so peculiar when it comes to Italy. Eventually this is the country with the most unstable political life in Western Europe. Since 1946 Germany, for example, has had nine chancellors (if we count the 9 days of acting chancellor Walter Scheel in 1974). For the same period of time Italy has been governed by 43 prime ministers. What is more, those of them who ruled for the longest period of time were also the most scandalous ones. The accusations against Silvio Berlusconi in corruption, relations with illegal masonic organizations, and molestation are still fresh in our memory. Giulio Andreotti, a leader of a total of 7 Italian governments, was accused and sentenced for plotting the murder of a journalist (known for his typical sense of humor, Andreotti explained he was accused of everything that happened in Italy "apart from the Punic wars as I was too young when they happened"). Aldo Moro, a leader of 5 governments, was kidnapped and killed by the Red Brigades. The leader of the socialists, Bettino Craxi, was forced to run away from justice as far as in Tunisia when the affair Mani Pulite exploded.

KNOWING ALL THAT, THE CHOICE of Giuseppe Conte, an independent professor in law, for a prime minister is not so shocking. There was a much more biting reaction when 81-year-old Paolo Savona was nominated for a minister of economy and finance. Savona is a well-known eurosceptic, who has been insisting on Italy giving up the euro for years. This is not a popular idea in Italy; both the League and Five Star gave up supporting eu-

"Of course, the combination which would seem absurd in any other country is not so peculiar when it comes to Italy"

roscepticism in the course of the election campaign. President Mattarella imposed a veto; in the end Salvini and Di Maio agreed, yet they made an explicit gesture towards Brussels by giving Savona... the ministry of European affairs instead. In fact, Giovanni Tria who became financial minister is not among the eurozone's most avid supporters either and some time ago he publicly insisted that Germany (not Italy) leave the union.

AS A MATTER OF FACT, there are no immediate reasons to worry. Italy's economy is still powerful, although it has been reporting a very weak growth lately. Most of the enormous debt is accumulated towards domestic creditors - that is, to the Italian citizens themselves, which means that the country is not very endangered by ill-intentioned speculators on the international markets. The budget deficit grew up to 2.3% for 2017 because of the salvation of two local banks, yet it remains below the acceptable 3%. The problem, as The Economist also noted some time ago, lies in the long-term perspective.

Italy is living on the edge: its labour productivity has almost remained unchanged since 2001 (whereas Germany has it increased by 16% and Romania - by 134%). The real GDP per capita is actually lower than it was 17 years ago. The slow growth of the economy means that the quality of life has not been improving. And the huge debt means that the governments have no reliable tools to stimulate growth. Moreover, this is happening while the economy is still in an ascending cycle. Things will look even worse when the next crisis comes to its door.

IT IS NOT A SURPRISE that Five Star's populism is gaining such support: in Italy 31% of the people aged between 25 and 54 are unemployed. They find the proposed unconditional "civil income" very attractive.

The support for the League comes from another part: the attitude towards the immigrants. Italy was almost alone in receiving some of the largest immigrant flows, especially as Gaddafi was dethroned in Libya. Illegal immigrants, mainly from Africa, exceed 550,000, according to official statistics. Matteo Salvini, the newly-appointed minister of interior, threatened he would chase them away of the country. It's a promise he will find difficult to fulfil - most of the countries these people come from do not want them back. However, the declaration itself was sufficient to increase the support for the League from 17% during the elections to 26% in June.

As a whole, those who predict that Italy's new government will not live long will probably appear right. But there are no reasons we should expect that new elections would change the situation. The only way for Italy to save itself from the hold of the populists is to solve the problems that make them strong. Ironically, though, this is something that the populists themselves are assigned to do today. ■

Mameo Салвини
Matteo Salvini

Ипотечен кредит **ДОМ ЗА ТЕБ**

лихва
от **3%**

*От Вкъщи
по-хубаво няма!*

- С ниски лихви
- Честен подход и прозрачни условия
- Безплатна имуществена застраховка

Централна Кооперативна Банка
Важният си ти.

*5050
www.ccbank.bg

A full-page photograph of Kylie Jenner on a red carpet. She is wearing a short, black bob haircut and a shimmering, silver, sequined dress with vertical cutouts. She is looking back over her shoulder at the camera. The background is blurred, showing other people and photographers.

ПОМОГНЕТЕ НА БЕДНАТА МИЛИАРДЕРКА

Как Кайли Дженър натрупа 900 милиона долара без нито
един работен ден в старомодния смисъл на гумата

Текст ВАЛЕРИ ЦЕНКОВ / Фотография SHUTTERSTOCK

Ако все още имате някакви съмнения, че светът се е побъркал, помислете за следното: в един американски сайт за fundraising в момента тече активна кампания за събиране на средства, чиято цел е да помогне на нашумялата Кайли Дженър да стане... най-младата милиардерка в света.

До момента 171 души са дарили средства - всякакви суми от 5 до 500 долара - за да подкрепят горката 20-годишна Кайли, поредната издънка на клана Кардашиан. Събрали те малко над 2000 долара са капка в морето, разбира се - на Кайли не ѝ достигат стотина милиона до целта. Но това е изключително убедително доказателство, че в съвременния леко превъртял свят старата максима "който не работи, не трябва да яде", ни най-малко не е валидна.

В ИНТЕРЕС НА ИСТИНАТА кампанията в gofundme започна като майтап, създадена от комика Джош Островски. Но изводите от нея съвсем не са смешни.

Кайли Кристен Дженър, която на 10 август навършва 21 години, е истински феномен. Само за три години - между 2015 и 2018 - тя е натрупала 900 милиона долара лично състояние. При това без дори един-единствен ген работа, поне в старомодния смисъл. Кайли печели от това, че е известна. А е известна именно с факта, че е известна. Тя е най-малката дъщеря на телевизионната звезда, бизнес-дама и писателка Крис Кардашиан и на Брус Дженър (който през 2015 смени пола си и вече се казва Кайтлин). Амбициозната мама (имаме предвид Крис) разработва план как да направи милионер от всяко от децата си - Ким, Къртни, Клоу и Роб, които са от първия ѝ брак с Робърт Кардашиан, и Кангъл и Кайли, деца на Брус/Кайтлин. Кайли още 10-годишна е пусната в реалити шоуто „В крак със семейство Кардашиан“ (Keeping up with Kardashians). Майка ѝ я урежда като рекламно лице на веригата магазини на гребно Topshop и марката лак за нокти Sinful Colors. После промотира обувките на Рита и грехите на РасSun. Това ѝ носи огромна слава в социалните мрежи - 110 милиона последователи в Instagram. Всяка нейна публикация събира средно по 4-5 милиона харесвания.

ДНЕС КАЙЛИ ИМА свой успешен козметичен бранд Kylie Cosmetics. Финансов директор (срещу 10% от приходите) е майка ѝ Крис. Компанията е миниатюрна по класическите представи - с едва шепа служители. Самите ѝ продукти се произвеждат гругаде. Примерно червилата на Кайли се правят от ColourPop - бюджетна младежка марка, чиито собствени продукти струват по 6 долара. Тези на Kylie Cosmetics струват от 17 до 29 долара. Разбира се, от компанията уточняват, че червилата може да се правят на едно и също място, но не непременно по един и същи начин.

Още първият продукт на компанията - струващият 29 долара Kylie Lip Kit - се разпродаде за няколко минути през 2015. И след това в eBay се появиха бройки за по 3000 долара.

Професорът по маркетинг Джон Джан от Wharton School обяснява, че макар червилото на Кайли да има много заместители, нейните клиентки не купуват функционалност, а купуват привлекателност. Това червило им дава

шанса "да следват Кардашиан". Добавете към това и изкуствено създаден дефицит - примерно производство в ограничени серии - и рецептата за успеха е готова.

КАЙЛИ ДЖЕНЪР Е И МАЛКО НЕОЧАКВАНО, но убедително доказателство за променените принципи на съвременната икономика. В нея, както казваше нашумелият гуру Питър Дръкър, най-важният капитал е не материалният - пари, заводи, мини, а човешкият - знания, умения, изобретения. Ако беше още жив, Дръкър вероятно щеше да допълни: и известност в Instagram.

Само притежателите на този нефинансов капитал успяват днес. Кайли Дженър е добър пример като издънка на семейство с традиции в културата на бизнеса: усет за поемане на риск, работа за постигане на резултат, култивиране на клиенти и потребители, развитие на нови продукти и разработване на пазари, познаване на конюнктурата и конкуренцията.

Дори да не разполагаше с реален капитал (пари, производствени мощности, земя), само нейният "човешки" щеше да е достатъчен за успеха.

И реалният капитал, и трудът вече не са важни в икономиката. Богатството ще сполети онези, които са изобретателни и създават нови продукти, услуги и бизнес модели.

ДЕЛЪТ НА ТРУДА в създаването на БВП (ако не броем селското стопанство) е паднал от 67% през 50-те години до едва 57%, твърди едно изследване на Съюзън Флек, Джон Глейзър и Шон Спраг. Същата тенденция се забелязва в 42 от общо 59-те държави, обект на сходно проучване на Лукас Карабарбунис и Брент Нийман - включително Китай, Индия и Мексико, където също значението на капитала е все по-голямо за сметка на труда. Въпрос на търсене и предлагане е. Автоматизацията и изкуственият интелект позволяват все по-лесно и евтино производство.

В тези условия най-дефицитният и съответно най-ценният ресурс ще бъдат идеите и иновациите. И хората, които ще могат да ги използват в бизнеса.

Тези хора винаги са били ценени, разбира се. Но те са били принудени да делят доходите си с труда и капитала, без които техният продукт няма как да стигне до пазара. Днес обаче цифровите технологии превръщат труда и капитала в лесно достъпна стока (commodities), ето защо лъвският пай от приходите отива за хората, които измислят, внедряват и развиват проектите и продуктите. Тоест хората с идеи, а не работниците или инвеститорите ще бъдат най-дефицитният ресурс (scarcest resource).

В МИНАЛОТО ТЕХНОЛОГИЧНИТЕ промени засягаха основно квалифицираните работници (чиито труд става по-производителен) и капитала (който получава по-голяма възвръщаемост). Днес се появява и трета група, която осъществява преврат в глобалната икономика - т.н. „група на суперзвездите“.

В модерната икономика е възможно множество стоки, услуги и процеси да бъдат кодифицирани, след което да се дигитализират и, разбира се, да се копират. Първият пробив бе с музиката, където виниловите плочи се ►

Help the Poor Billionaire

How Kylie Jenner amassed 900 million dollars without a single working day in the old-fashioned sense of the word

By VALERI TSENKOV / Photography SHUTTERSTOCK

If you still have any doubts as to the fact that world has gone crazy, think of the following: in an American fundraising website there is an active campaign going on at the moment for raising funds, the aim of which is to help the much talked about Kylie Jenner become... the youngest billionaire in the world. Up until this moment 171 people have donated funds - all kinds of sums between 5 and 500 dollars - in order to support the miserable 20 years old Kylie, the yet another offspring of the Kardashian clan. The collected a little over 2000 dollars are a drop in the ocean, of course - Kylie is short around a hundred million in order to achieve her aim. But this is an extremely convincing evidence that in the modern slightly demented world the old maxim "The one who does not work, must not eat" is not valid at all.

AS A NMATTER OF FACT the campaign at gofundme started as a joke, created by the comedian Josh Ostrovski. But the deductions from it are not at all funny.

Kylie Kristen Jenner, who will be 21 years old on the 10th of August, is a true phenomenon. In just three years - between 2015 and 2018 - she has amassed 900 million dollars personal wealth. Without even a single working day at that, at least in the old-fashioned sense of the word. Kylie is earning money from the fact that she is famous. And what she is famous for is precisely the fact that she is famous.

She is the youngest daughter of the TV star, businesswoman and writer Kris Kardashian and Bruce Jenner (who in 2015 completed sex reassignment surgery and is now called Caitlyn). The ambitious mummy (we mean Kris) is working out a plan of how to turn each of her children into a millionaire - Kim, Kourtney, Khloé and Rob, who are born of her first marriage to Robert Kardashian, and Kendall and Kylie, children of Bruce/Caitlyn.

Kylie was just 10 years old when she was put into the "Keeping up with Kardashians" reality show. Her mother organized her as a spokesmodel of the chain of retail stores Topshop and the nail polish brand Sinful Colors. Then she was promot-

ing the shoes of Puma and the clothes of PacSun. This brings her huge fame in the social networks - 110 million Instagram followers. Each of her posts is collecting an average of 4-5 million likes.

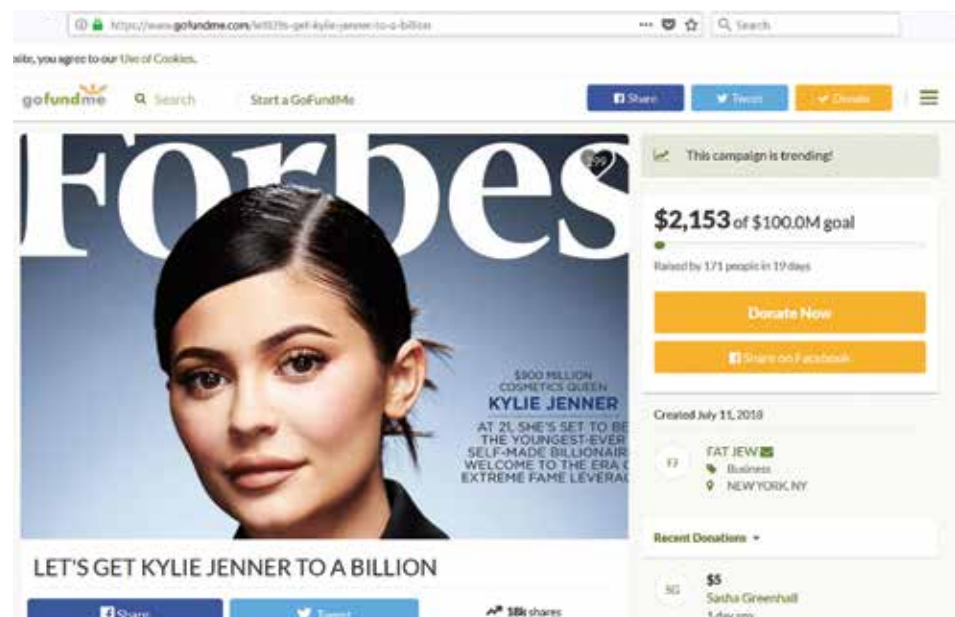
TODAY KYLIE HAS her own successful cosmetics brand Kylie Cosmetics. Her mother Kris (against 10% of the profits) is the Financial Director. The company is a miniature one according to the classic notions - with only a handful of employees. Its products themselves are being manufactured elsewhere. Kylie's lipsticks for example are being made by ColourPop - a budget brand, the own products of which are worth 6 dollars each. Those of Kylie Cosmetics are worth from 17 to 29 dollars. Of course, people from the company are specifying that the lipsticks may be made at the same place, but not necessarily in the same way.

Even the first product of the company - the 29 dollars worth Kylie Lip Kit - sold out in a few minutes in 2015. And then units showed up on eBay for 3000 dollars each.

The Professor of Marketing Z. John Zhang from

Wharton School is explaining that although Kylie's lipstick has many substitutes, her clients are not buying functionality, they are buying desirability. This lipstick gives them the chance to "keep up with the Kardashians". Add to that an artificially created deficit - for example a production in limited series - and the recipe for success is ready.

KYLIE JENNER IS ALSO A BIT UNEXPECTED, but convincing proof of the changed principles of the modern economy. In it, as the much talked about guru Peter Drucker used to say, the most important capital is not the material one - money, factories, mines, but the human one - knowledge, skills, inventions. If he was still alive, Drucker would probably add: and popularity in Instagram. Only the owners of this non-financial capital are successful today. Kylie Jenner is a good example as an offspring of a family with traditions in the culture of business: sense for risk taking, work for achieving a result, cultivation of clients and consumers, development of new products and markets, knowledge of the conjuncture and the competition.

Even if she did not have real capital (money, production capacity, land), only her "human" one would have been enough for success.

Both real capital and labour are no longer important in economics. Wealth will come to those are inventive and are creating new products, services and business models.

THE SHARE OF LABOUR in the creating of the Gross Domestic Product (excluding agriculture) has dropped from 67% in the 1950s to only 57%, a study by Susan Fleck, John Glaser, and Shawn Sprague is claiming. The same tendency is noticeable in 42 of the total of 59 countries, subject to a similar study by Loukas Karabarbounis and Brent Neiman - including China, India and Mexico, where the importance of capital is ever greater than that of labour.

It is a matter of demand and supply. Automation and artificial intelligence are allowing for an easier and cheaper production.

In these conditions the scarcest and accordingly the most valuable resource will be ideas and innovations. And the people who will be able to use them in business. These people have always been valued, of course. But they were forced to share their income with the labour and the capital, without which their product has no way of reaching the market. Today though, digital technologies are transforming labour and capital into easily accessible commodities, therefore the lion's share of the income goes for people, who are contriving, introducing and developing the projects and products. That is to say the people with ideas, and not the workers or investors, will be the scarcest resource.

IN THE PAST THE TECHNOLOGICAL changes were affecting mainly the qualified workers (whose labour is becoming more productive) and the capital (which is getting a greater rate of return). Today a third group is also emerging, which is carrying out a takeover in the global economy - the so-called "superstars group".

In the modern economy it is possible for many goods, services and processes to be codified, then to be digitalized and, of course, copied. The first breakthrough was with music, where vinyl records were transferred to CDs, and then they went to an mp3 format, and flooded the net. These digital copies are requiring practically no expenditure and may be transferred to any location on the planet - as an exact copy of the original at that. According to the economists Erik Brynjolfsson and Andrew McAfee here we have a combination of three factors: extremely low cost, rapid ubiquity and perfect fidelity. It is precisely these factors that are making us witness "some weird and wonderful economics" today.

JUST AS THE DIGITALIZATION of music and films caused a boom in the net and gave birth to piracy, it is possible today for the same thing to

In just three years - between 2015 and 2018 - Kylie Kristen Jenner has amassed 900 million dollars personal wealth

happen with the means of production and some types of labour and capital. This is being achieved thanks to the "Network effect", with which the product becomes more valuable due to the fact that it is being used by a top number of consumers on a market that is working in accordance with the "winner-take-all" or "winner-take-most" principle - the so-called winner-take-all or winner-take-most markets. Instagram is such a market - a platform owned by Facebook and created for exchanging photographs. But it has turned into a main element of the digital economy. Moreover, it repeats completely the scheme, in accordance with which the digital economy operates: it was created by Kevin Systrom and Mike Krieger by means of a grant amounting to 50 000 dollars in 2010, and in 2012 Facebook bought the company for 1 billion dollars along with its 14 employees. By some strange irony this happened just a day after the bankruptcy of the legendary photographic company Kodak with its 145 000 employees. While the creators of Instagram became billionaires in no more than 500 days.

THIS IS „THE INSTAGRAM EFFECT”, which transforms people with a solid cultural, social and symbolic capital into billionaires in no time at all. This is the new reality in business: when the development of digital technologies makes the digitalization of the product or process more attractive, "the superstars" realize an obscenely high profit margin, while the ones that are falling behind and the ones that are late are losing the competitive battle. This is the reason for the stars in the music, sport, film and generally in the show business to be in a state of euphoria and to be increasing their income multiple times since the end of the 90s.

This trend is also the reason for the shamefully high salaries of the top managers in the leading companies. In 1990 the scissors in the income between the bosses and the ordinary employees was on average 700 per cent, while in 2015 it is already 3000 per cent.

The USA is of course the most drastic example: the Gross Domestic Product per capita has increased by 400 per cent since 1971, while the incomes are stagnating and even decreasing for more than 20 years (taking into account the inflation).

THE DIGITAL REVOLUTION in economics coincides with a marked change of the generations. The young "generation Z" does not want the fashion brands of their mothers - L'Oréal, Estée Lauder or Coty. It seeks products of which it is informed, which it sees, meets in the social media. We are talking about an industry with an annual turnover of 530 billion dollars. There are a lot of people who are taking full advantage of this.

The Romanian Anastasia Soare is a good example. She is 35 years old, when she emigrated from Constanța to Beverly Hills. She was a beautician of Lady Gaga, Jennifer Lopez, Madonna, Oprah Winfrey, Michelle Pfeiffer, Cindy Crawford and Naomi Campbell. In the year 2000 she established Anastasia Beverly Hills, which is selling eyebrow pencils and pigment, and after in 2013 she moved her business in Instagram, she collected 17 million followers and this year made her debut in Forbes's list of billionaires. Today Soare has over 3000 stores in the USA, Romania and around the world.

THE FORMER "MISS WASHINGTON" for the year 2000 Jamie Marie Kern Lima is also staking on Instagram, in order to sell her product - face cream. In a very short period of time she amassed a serious fortune with her company Innovative Technology Cosmetics and left her job as a moderator in Studio City television, California. Two years ago L'Oréal bought it for \$1.2 billion.

The Iraqi Huda Kattan is only 34 years old and already accumulated her first half billion with... false eyelashes. She has 26 million Instagram followers, whom he is collecting through her company Huda Beauty. Before that Huda had her own blog for cosmetic products, while she was working for Revlon. Her first product made a breakthrough thanks to your old Kardashian acquaintances - to Kim to be more precise, who became her client and advertised her in the right places. Then the Iraqi woman attracted as customers Eva Longoria and Nicole Richie, the adopted daughter of Lionel Richie. In 2017 she topped the annual ranking of Instagram (Influencer Instagram Rich List), and she is earning \$18 000 for each post with a sponsored content. She is called "Kim Kardashian of the influencer economy" and Forbes is declaring her "one of the ten most powerful influencers in the world". In 2017 "Time" ranked her among the 25 most influential people on the Internet.

IN DECEMBER 2017 she sold her company to TSG Consumer Partners and now she has over 1 billion dollars of personal resources at her disposal. In the end of May she started her own family reality show with the name Huda Boss, broadcasted on the paid channel Facebook Watch. By the way, Huda has a daughter, whom she is preparing for world fame, and two sisters as well. Don't say we haven't warned you. ■

► прехвърлиха на CD, след което минаха на формат mp3 и наводниха мрежата. Тези цифрови копия практически не изискват разходи и могат да бъдат прехвърлени във всяка точка на планетата – при това като точно копие на оригинала. Според икономистите Ерик Бриньолфсон и Ендрю Макафий тук е налице комбинация от три фактора: изключително ниска стойност, повсеместна достъпност и перфектна надеждност. Тъкмо тези фактори ни правят днес свидетели на една "странна и удивителна икономика".

ТАКА, КАКТО ДИГИТАЛИЗИРАНЕТО на музиката и филмите предизвика бум в мрежата и роди пиратството, днес е възможно същото да се случи със средствата за производство и някои видове труд и капитал. Това се постига благодарение на „мрежовия ефект“, при който продуктът става по-ценен заради това, че се ползва от максимално голям брой потребители на пазар, който работи на принципа „победителят взема всичко“ или „победителят взема най-много“ - т.н. winner-take-all or winner-take-most markets. Такъв пазар е Instagram – платформа, чиито собственик е Facebook и е създадена за обмен на снимки. Но тя се превърна в основен елемент на дигиталната икономика. При това повтаря изцяло схемата, по която работи дигиталната икономика: създадена е от Кевин Систром и Майк Кригърс грант от 50 000 долара през 2010, а през 2012 Facebook купува компанията за 1 млрд. долара заедно с нейните 14 служители. По някаква странна ирония това се случи само ден след фалита на легендарната фотографска компания Kodak с нейните 145 000 служители. Докато създавателите на Instagram станаха милиардери за няма и 500 дни.

ТОВА Е „ЕФЕКТЪТ INSTAGRAM“, който превръща хората със солиден културен, социален и символичен капитал в милиардери за нула време. Това е новата реалност в бизнеса: когато развитието на дигиталните технологии прави дигитализирането на продукта или процеса по-атрактивен, „суперзвездите“ реализират неприлично висока норма на печалбата, докато изоставащите и закъсняващите губят конкурентната битка. Това е причината от края на 90-те години звездите в музикалния, спортния, филмовия и изобщо в шоу бизнеса да са в еуфория и да увеличават многократно своите доходи. Тази тенденция е причината и за срамно високите заплати на топмениджърите във водещите компании. През 1990 година ножицата в доходите между шефовете и редовите служители била в среден размер 700 процента, докато през 2015 е вече 3000 процента. САЩ естествено са най-драстичният при-

Семейство Джънър/Кардашиан през 2005. Вдясно е Брус, който днес вече е Кайтлин (на малката снимка)
The Jenners/Kardashians in 2005. To the right is Bruce Jenner, who nowadays is Caitlin

мер: БВП на глава от населението е скочил с 400 процента от 1971 година насам, докато доходите повече от 20 години са в стагнация и дори падат (с отчитане на инфлацията).

ДИГИТАЛНАТА РЕВОЛУЦИЯ в икономиката съвпада и с една отчетлива смяна на поколенията. Младото "поколение Z" не иска модните брандове на своите майки - L'Oréal, Estée Lauder или Coty. То търси продукти, за които се информира, вижда, среща в социалните медии. Става дума за индустрия с годишен оборот от 530 млрд. долара. Има немалко хора, които се възползват пълна степен от това.

Румънката Анастасия Соаре е добър пример. Тя е 35-годишна, когато емигрира от Констанца в Бевърли Хилс. Била е козметичка на Лейди Гага, Дженифър Лопес, Мадона, Опра Уинфри, Мишел Пфайфър, Синди Кроуфърд и Наоми Кемпбъл. През 2000 година създава Anastasia Beverly Hills, която продава моливи и пигмент за вежди, а след като през 2013 пренася бизнеса си в Instagram, събира 17 млн. последователи и тази година дебютира в списъка с милиар-

дерите на Forbes. Днес Соаре има над 3000 магазина в САЩ, Румъния и по света.

БИВШАТА "МИС ВАШИНГТОН" за 2000 година Джейми Мари Кърн Лима също залага на Instagram, за да продава своя продукт - крем за лице. За съвсем кратко време тя натрупва сериозно състояние с компанията си Innovative Technology Cosmetics и зарязва работата си като модератор в телевизия Studio City, Калифорния. Преди две години L'Oréal я купи за \$1.2 милиарда.

Потомствената иракчанка Худа Катан е само на 34 години и вече натрупа първия си половин милиард с... изкуствени мигли. Тя има в Instagram 26 млн. последователи, които събира чрез компанията си Huda Beauty. Преди това Худа води свой блог за козметични продукти, докато работи за Revlon. Първият ѝ продукт пробива благодарение на старите ѝ познати Кардашиан - по-точно на Ким, която ѝ става клиент и я рекламира където трябва. После иракчанката привлича за клиентки Ева Лонгория и Никол Ричи, осиновената дъщеря на Лайънъл Ричи. През 2017 г. заема първо място в годишната класация на Instagram, като печели по \$18 000 за всеки пост със спонсорирано съдържание. Наричат я „Ким Кардашиан на инфлуенсърската икономика“, а Forbes я обявява за „един от десетте най-мощни инфуленсери в света“. През 2017 списание „Тайм“ я нарежда сред 25-те най-влиятелни личности в интернет.

ПРЕЗ ДЕКЕМВРИ 2017 тя продаде компанията си на TSG Consumer Partners и сега разполага с над 1 млрд. долара лични средства. В края на май стартира свое собствено семейно риалити шоу с името Huda Boss, по платения канал Facebook Watch. Между другото Худа има дъщеря, която подготвя за световна слава, а също и две сестри. Да не кажете, че не сме ви предупреждали. ■

Contact for Miotto in Bulgaria:
DECOR CENTER, Okolovrasten pat 106B, Sofia
+359 882 580 164 studio@decorcenter.bg www.decorcenter.bg

MIOTTO

www.miotto-design.com

ЗАСТРАХОВКА

ЗАЩИТЕН ДОМ

ЛЯТНА ПРОМОЦИЯ

ПОГРИЖЕТЕ СЕ ЗА СПОКОЙСТВИЕТО И СИГУРНОСТТА НА ВАШИЯ ДОМ!

Застраховка „Защитен дом“ от ЗАД „Армеец“ осигурява пълно застрахователно покритие на двигимо и недвижимо имущество срещу:

- Пожар, мълния, експлозия;
- Природни бедствия;
- Земятресение;
- Аварии от ВиК;
- Късо съединение и токов удар;
- Кражба и грабеж, злоумишлени действия на трети лица (вандализъм);
- Други рискове, в зависимост от конкретните нужди на застрахования.

Застраховка „Защитен дом“ е на промоционална лятна цена с 45% допълнителна отстъпка от 1 юни до 30 септември 2018 г.

За повече информация посетете интернет страницата на дружеството www.armeec.bg или се обадете на националния ни номер 0700 1 3939.

facebook.com/zad.armeec

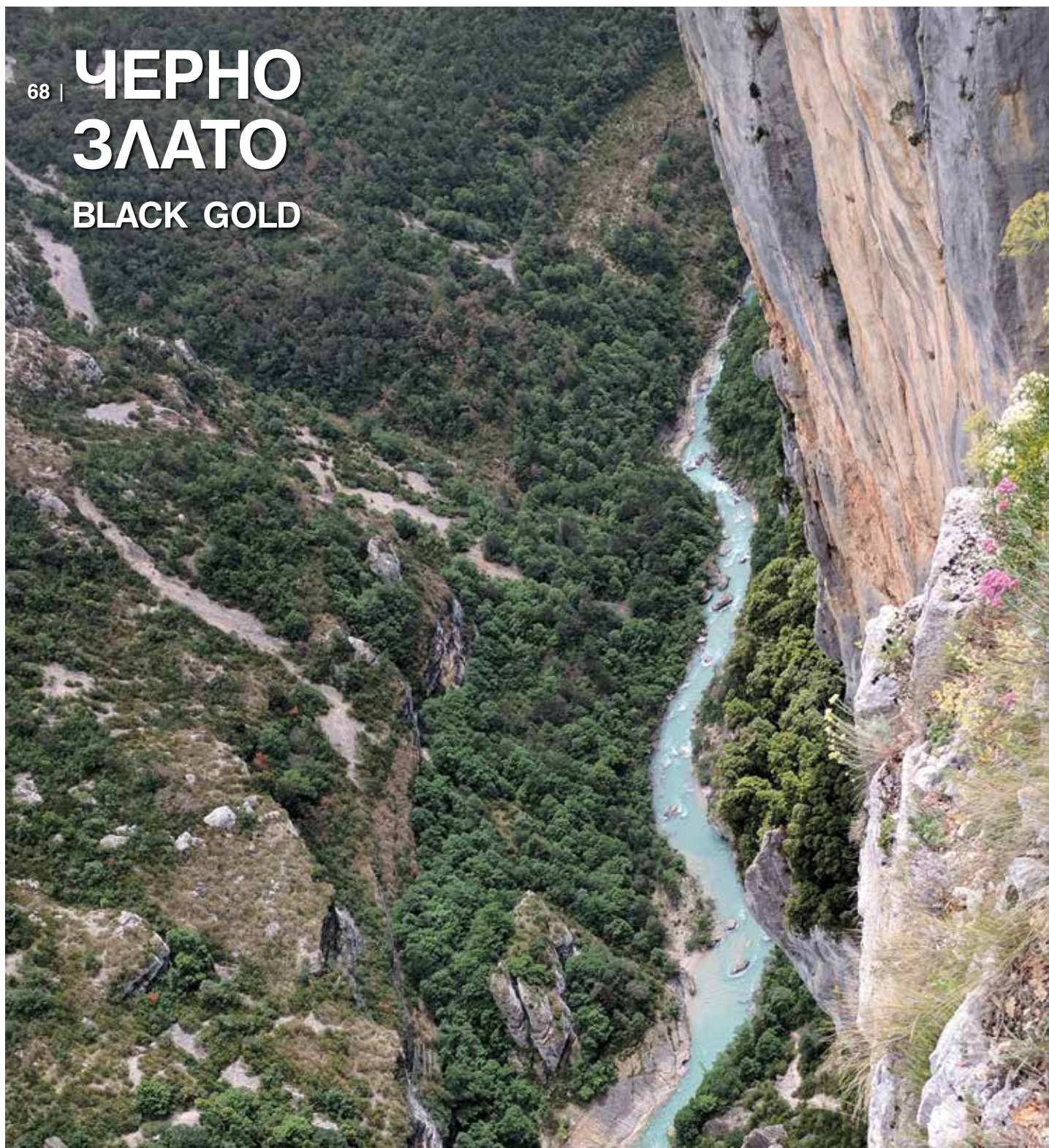
ЗАСТРАХОВАТЕЛНО
АКЦИОНЕРНО ДРУЖЕСТВО
Армеец
www.armeec.bg

Винаги с вас!

68 |

ЧЕРНО ЗЛАТО

BLACK GOLD

62 |

УРОЦИ ЗА НАЧИНАЕЩИ

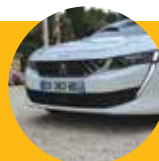
LESSONS FROM BEGINNERS

74 |

ТРАМВАЙ ЖЕЛАНИЕ

A STREETCAR NAMED DESIRE

Уроци от начинаещи

Българските стартапи жънат успехи и привличат
чуждото внимание - най-вече към столицата

Текст РАДИНА КОЛЕВА / Фотография SHUTTERSTOCK, АРХИВ

"Десетте най-опасни думи в английския език са: Здравейте, аз съм от правителството и съм тук, за да помогна". Думите са на Роналд Рейгън, още от 1988. 30 години по-късно ги цитира Стамен Янев, директор на Българската агенция за инвестиции, по време на първото в страната стартап експо. Именно като представител на правителството Янев се пошегува, че се надява да не пречи на стартапите, ако не може да им помогне. Шегата обаче се оказва подходяща, ако трябва да се опишат отношенията между властите и стартап общността в България.

СТАРТЪПИТЕ СЕ НУЖДАЯТ от диверсифициран подход и данъчни облекчения, но вместо това се третира от държавата като конвенционален бизнес, смята Саша Безуханова, основател на мрежата за дигитално развитие EDIT и бивш президент на НР за Югоизточна Европа. В края на миналата година EDIT публикува второто си изследване на стартапите в България InnovationShip, което показва, че 38% от тези компании се занимават със софтуер и мобилни приложения, 31% - с облачни системи, 31% - с Machine Learning. Важно е да се подчертае, че 78% от българските стартапи работят

на международните пазари. От една страна, това е добър знак за тези млади компании и тяхната конкурентоспособност, но от друга, това крие опасност стартапите да използват България за тестови пазар и да преместят бизнеса в друга страна с по-добри условия.

„СТАРТИРАЩИЯТ БИЗНЕС трябва да се насърчава да експериментира, но и да се проваля, защото именно в този кръговрат може да се роди устойчив бизнес“, смята Безуханова и подчертава, че Естония например има т.нар. виза за дигитални нома-

В България човек може много лесно да допринесе за общото развитие на средата, докато в Силициевата долина не е така

млн. долара. Друг пример е Vayant Travel Technologies, която беше придобита от американската компания PROS Holding за 35 млн. долара. Британската застрахователна компания Charles Taylor и инвестиционният фонд The Riverside Co. пък купиха 80% от българската софтуерна фирма Fadata за 20,4 млн. евро.

Фондовете Eleven и LaunchHub вече са инвестирали над 20 млн. евро в 180 стартапа. По оперативната програма „Иновации и конкурентоспособност“ се изпълняват проекти по 82 договора. Успехите на българските стартапи са достатъчно основание за правителството да продължава да предоставя финансиране в подкрепа на предприемаческия дух. През пролетта заместник-министърът на икономиката Александър Манолев обяви, че се готвят нови програми на стойност над 150 млн. евро. Около 35 млн. евро в рамките на ОП „Иновации и конкурентоспособност“ ще бъдат насочени само към стартапи.

Яна Вълчкова от Swipes смята, че достъпът до начален капитал в България е труден, но това има своите предимства, а именно - че много от стартиращите фирми излизат на пазара с вече разработени бизнес модели, което им позволява да по-самостоятелни и независими от икономическите условия.

ТАКЪВ Е СЛУЧАЯТ с Mobile Wave Solutions. „Имахме възможност да започнем бизнес със собствени средства и предпочетохме да го направим така“, казва Недялко Миленков, съосновател и главен технически директор на компанията. „В повечето случаи европейските или държавните институции реагират бавно в предоставянето както на конкретни изисквания, така и на обратна връзка. Това би забавило развитието на нашата фирма, а целта ни е да постигнем нещо стойностно, което не е основна цел на много европейски проекти“, смята 30-годишният предприемач. Една четвърт от

фирмите, участвали в проучването на EDIT, казват, че са ползвали външно финансиране. Именно информационните технологии са сферата, където жънат успехи повечето стартиращи компании в България. България е и водеща страна, що се отнася до заетостта на жени в ИТ-сферата. Делът на дамите в този сектор е най-висок в ЕС – 26,5% и донякъде може да се обясни с наследството от социализма. В Германия например този дял е 16,6%, което е и средното за ЕС. България е на първо място и по дела на студентките по информационни технологии – 33%.

НЕДОСТИГЪТ НА КАДРИ, включително на ИТ-специалисти, обаче остава проблем. „Основната пречка е липсата на качествено ИТ-образование и липсата на квалифицирани кадри. В момента едни кадри отиват от една компания в друга. Това не създава нов бизнес, а просто го измества. В момента има нови компании, които отварят по 100 нови работни места, но имат проблем да намерят хора за тях“, казва Недялко Миленков. „България вече е една от най-горещите стартапи и аутсорсинг дестинации в Европа. София е основният център, но Пловдив, Бургас и Варна тепърва ще се развиват, тъй като недостигът на кадри е огромен в ИТ индустрията. София би се развила много по-бързо, ако имаше повече квалифицирани ИТ специалисти“, допълва той.

Яна Вълчкова също смята, че в по-голям мащаб нискокачественото образование е най-голямата пречка за развитието на всеки сектор, не само на стартапите. „Поединично всички се опитваме да правим какво-то можем - обучения и практики в чужбина, онлайн курсове, самостоятелна подготовка и т.н. Но без цялостна правителствена стратегия за повишаване качеството на образованието и подготовката на кадри според нуждите на пазара на труда, ние, предприемачите, можем да постигаме само минимални резултати“, допълва тя.

ПРОУЧВАНЕТО НА EDIT потвърждава: само 8% от стартапите прилагат в работата си знания, придобити в университета. Това е още един пример за пропасти между бизнес и образование в България и за това, пред какви предизвикателства е изправена и академичната общност. Голяма пречка е и бюрокрацията, която компаниите трябва да поддържат. „Друг огромен минус за нас, както и за други бързо развиващи се български компании е остарялото трудово законодателство. То не ни дава никаква гъвкавост за дефиниране на бонуси и допълнително възнаграждение на база представяне на индивида“, казва Миленков. „Това спира иновациите в тази сфера и е в ущърб както на компаниите, така и на служителите.“ ■

ги, а пък Франция – специализирана стартап виза.

Датско-българската компания Swipes например е основана през 2013 г. в американския щат Делауеър и разработва приложения за подобряване на продуктивността. Само една година по-късно Swipes получава награда за най-добър нов стартап от Evernote. Яна Вълчкова, която е главен оперативен директор, казва, че по-малкият пазар в България може да е и предимство. „Добре свършената работа в дадена сфера моментално оказва влияние и се забелязва. В България човек може много лесно да допринесе за общото развитие на средата, докато в Силициевата долина не е така“, казва тя.

България и столицата София все по-често се споменават като гореща точка за стартапи, при това не без основание. Стартиращите компании жънат успехи. През 2017 г. едва 9% от участниците в проучването на EDIT казват, че все още не генерират приходи. През 2016 г. този дял е бил 23 на сто. 10% от фирмите имат годишен оборот между 1 и 5 млн. евро.

НАЙ-ЧЕСТО СПОМЕНАВАНАТА ИСТОРИЯ НА УСПЕХА е тази на ИТ-компанията Telerik, която през 2014 г. беше купена от американската Progress Software за рекордната за тогава сума за българския пазар от 262,5

Lessons From Beginners

The Bulgarian startups are achieving success and are attracting the foreign attention - mostly to the capital city

By RADINA KOLEVA / Photography SHUTTERSTOCK, ARCHIVE

"The ten most terrifying words in the English language are: I'm from the government and I'm here to help". These words belong to Ronald Reagan, as early as 1988. 30 years later Stamen Yanev, director of InvestBulgaria Agency, is quoting them during the first in the country startup expo. Precisely as a representative of the government Yanev joked that he hopes not to hinder the startups, if he is not able to help them. The joke turns out to be suitable though, if one has to describe the relationships between the authorities and the startup society in Bulgaria.

STARTUPS NEED a diversified approach and tax reductions, but they are instead treated by the state as a conventional business, Sasha Bezuhanova, founder of the network for digital development EDIT and former president of HP for Southeastern Europe, thinks. At the end of last year EDIT published its second study of startups in Bulgaria InnovationShip, which shows that 38% of these companies are engaged in software and mobile applications, 31 % - with cloud systems, 31% - with Machine Learning. It is important to emphasize that 78% of the Bulgarian startups are working on the international markets. On the one hand this is a good sign for these young companies and their competitiveness, but on the other, this carries the risk of the startups using Bulgaria as a test market and transferring the business to another country with better conditions.

„**THE STARTING BUSINESS** should be encouraged to experiment, but also to fail, because it is precisely in this rotation that a sustainable business may be born", Bezuhanova considers and she lays stress on the fact that Estonia for example has a so-called visa for digital nomads, and France - a specialised startup visa.

The Danish-Bulgarian company Swipes for example has been founded in 2013 in the American state of Delaware and is developing applications for improving productivity. Just a year later Swipes receives a Best New Startup prize by Evernote. Yana Vlachkova, who is a Chief Operating Officer says that the smaller market in Bulgaria may be an advantage as well. "The work well done in a certain field is instantly having an impact and is being noticed. In Bulgaria a person may very easily contribute to the general development of the environment, while in the Silicon Valley it is not like that", she says. Bulgaria and the capital Sofia are ever more often being mentioned as a hotspot for startups, and not without reason at that. The startup companies are achieving success. In 2017 only 9% of the participants in

EDIT's study are saying that they are still not generating income. In 2016 this share was 23 per cent. 10% of the companies have an annual turnover of between 1 and 5 million EUR.

THE SUCCESS STORY THAT IS MOST OFTEN MENTIONED is that of the IT-company Telerik, which was bought in 2014 by the American Progress Software for the record at the time sum for the Bulgarian market of 262,5 million dollars. Another example is Vayant Travel Technologies, which was acquired by the American company PROS Holding for 35 million dollars. And the British insurance company Charles Taylor and the investment fund The Riverside Co. bought 80% of the Bulgarian software company Fadata for 20,4 million EUR.

The funds Eleven and LaunchHub have already invested over 20 million EUR in 180 startups. Projects under 82 contracts are being implemented under the Operational Programme "Innovation and Competitiveness". The successes of the Bulgarian startups are reason enough for the government to continue to provide funding in support of the entrepreneurial spirit. During the spring the Deputy Minister of Economy Alexander Manolev announced that new programmes worth over 150 million EUR are in a process of preparation. Around 35 million EUR within the framework of Operational Programme "Innovation and Competitiveness" will be allocated to startups alone. Yana Vlachkova from Swipes thinks that the access to initial capital in Bulgaria is difficult, but this has its advantages, namely - that many of the starting companies are joining the market with already developed business models, which allows them to be more self-sufficient and independent of the economic conditions.

SUCH IS THE CASE with Mobile Wave Solutions. „We had an opportunity to start a business with our own funds and we preferred to do it this way", Nedyalko Milenkov, co-founder and Chief Technology Officer of the company, says. "In most cases the European or State institutions are slow to react in the presenting both of specific requirements and of feedback. This would slow down the development of our company, and our aim is to achieve something of value, which is not among the main aims of many European projects", the 30 years old entrepreneur considers. One fourth of the companies, who participated in EDIT's study, say that they have used external financing.

Exactly Information Technology is the field, where most starting companies in

Bulgaria are achieving success. Bulgaria is also a leading country regarding the employment of women in the IT-sector. The share of ladies in this sector is the highest in the EU - 26,5% and may to a certain extent be explained with the heritage of Socialism. In Germany for example this share is 16,6%, which is also the average for the EU. Bulgaria is ranking first with regard to the share of female Information Technology students as well - 33%.

THE SHORTAGE OF PERSONNEL, including of IT-specialists, though remains a problem. "The main obstacle is the lack of a quality IT education and the lack of qualified personnel. At the moment certain staff goes from one company into another. This does not create new business, it is simply shifting it. At the moment there are new companies, which are each of them creating 100 new jobs, but they have a problem finding people for them", Nedyalko Milenkov says. "Bulgaria is already among the hottest startup and outsourcing destinations in Europe. Sofia is the main centre, but Plovdiv, Burgas and Varna are yet to develop, because the shortage of personnel is huge in the IT industry. Sofia would have developed much faster if it had more skilled IT specialists", he adds.

Yana Vlachkova also thinks that at a greater scale the low quality education is the biggest holdback to the development of any sector, not just of startups. "Singly we are all trying to do what we can - trainings and internships abroad, online courses, informal learning and so on. But without a complete governmental strategy for increasing the quality of the education and the training of human resources in accordance with the needs of the labour market, we, the entrepreneurs, are able to achieve only minimal results", she adds.

EDIT'S STUDY is confirming: only 8% of the startups are applying knowledge, acquired in a university, in their work. This is yet another example of the gap between business and education in Bulgaria and of what challenges the academic community is facing as well. Another big obstacle is the bureaucracy, which the companies have to maintain. "Another huge drawback for us, as well as for other quickly developing Bulgarian companies is the obsolete labour legislation. It provides us with no flexibility for defining of bonuses and of an additional remuneration on the grounds of the individual's performance", Milenkov says. "This is stopping the innovations in this field and is to the detriment of both the companies, and the employees". ■

World Luxury
Spa
Awards
WINNER 2015

RAMADA
SOFIA

★★★★★
VICTORIA SPA

THE REAL ASIAN SPA

www.victoria-spa.com

Victoria spa is the biggest spa in Sofia, situated in Ramada Princess hotel on 3500 sm .

There are on your disposal:

INDOOR SWIMMING POOL ; CHILDREN POOL ; VITAMIN BAR; FITNESS CENTER & SPORTS HALL FOR GROUP CLASSES; FINNISH SAUNA, SALTED SAUNA, STEAM BATH; TURKISH BATH HAMMAM WITH ORIENTAL PEELING / kese /; 8 LUXURY MASSAGE ROOMS WITH JAKUZZIES; COSMETICS; V.I.P SPA APARTMENT; HAIR DRESSERS SALOON WITH MANICURE & PEDICURE; SUN BED; MORE THEN 150 DIFFERENT MESSAGES AND SPA RITUALS; INTERNATIONAL SPA TEAM FROM BALL, THAILAND AND THE PHILIPPINES; 5 STARS SERVICE

+ 359 895 79 29 38

НЕ ЗНАЕШ КАКВО Е ЛЯТО, АКО НЕ СИ ПЛАЖУВАЛ ТАМ.

РЕЗЕРВИРАЙ БИЛЕТ ДО ЛАРНАКА НА ЦЕНИ
С ВКЛЮЧЕН БАГАЖ ДО 23 кг.

Ларнака

ОТ
€ **67**

еднопосочна
цена

ОТ
€ **133**

двупосочна
цена

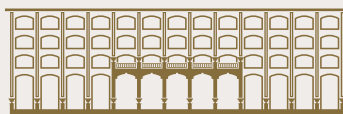
Посочената най-ниска цена е крайна и включва:
всички летищни такси, 1 бр. ръчен багаж до 10 кг,
1 бр. чекиран багаж до 23 кг, кетъринг на борда,
безплатен check-in.

България Ер
Национален Превозвач www.air.bg

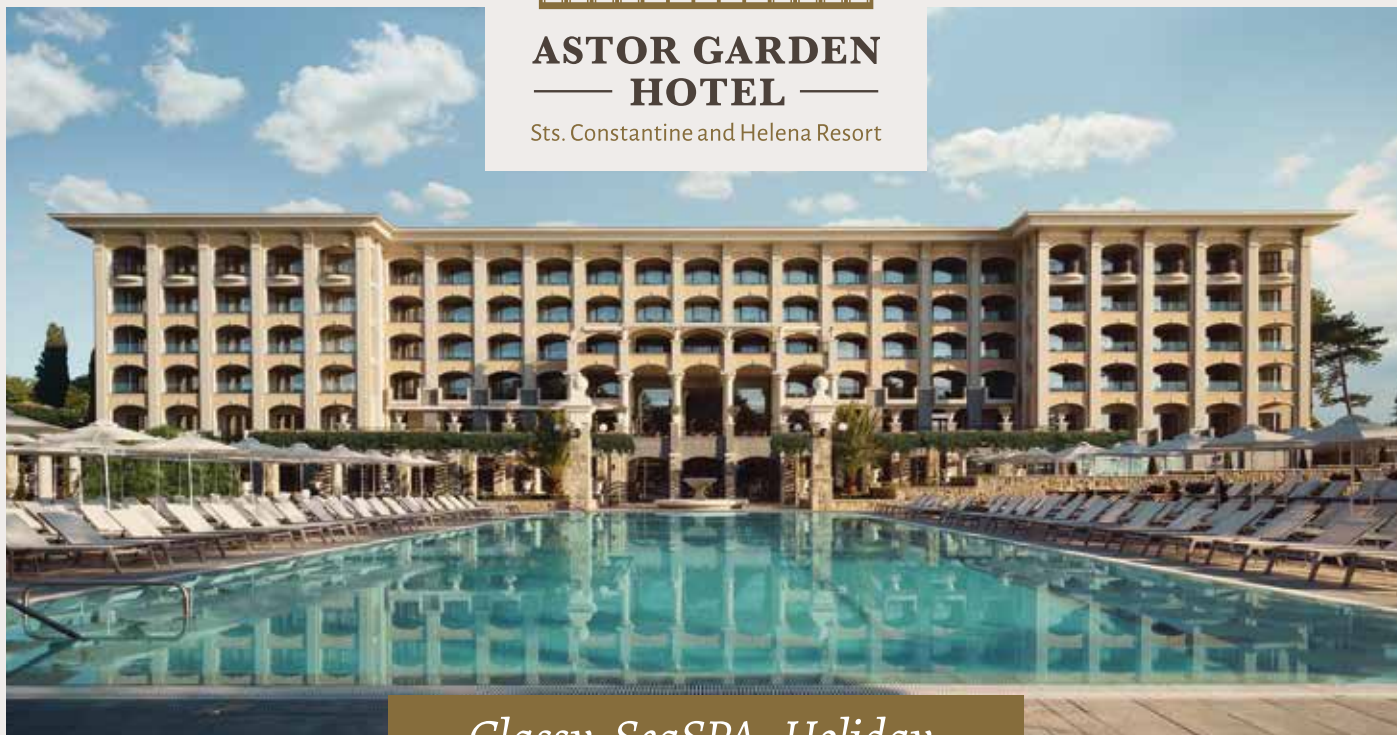
ПРИЯТЕН
ПОЛЕТ

ПРИЯТНИ
ЕМОЦИИ

ASTOR GARDEN HOTEL

Sts. Constantine and Helena Resort

Classy. SeaSPA. Holiday.

Астор Гардън е най-новият 5-звезден хотел в курорта Св. Св. Константин и Елена. Насладете се на морска и кулинарна ваканция сред стилизиран интериор, забележителна крайбрежна панорама и градина. Само на няколко крачки е плажът и термалният комплекс Аквахаус Термал & Бийч, където можете да комбинирате почивката със СПА, Балнео и Уелнес.

The brand spanking new 5-star Astor Garden Hotel in Sts. Constantine and Helena Resort welcomes its first guests in summer 2018. Enjoy your seaside and culinary holiday with stylish interior, sea view and amazing garden. You'll only have to walk for a minute and you'll be on the beach or can visit the Aquahouse Thermal & Beach complex with SPA, Balneo and Wellness facilities.

Sts. Constantine and Helena Resort

For information, please contact:

T: +359 52 817 700

reservations@astorgardenhotel.com

www.astorgardenhotel.com

ЧЕРНО ЗЛАТО

BMW M240i, Mercedes C43 AMG, Porsche 718 Boxster и Tesla Model S обединяват усилия, за да ни докажат колко важни са всъщност гумите им

Текст КОНСТАНТИН ТОМОВ / Фотография КОЛЕЛА

Старо клише е, че са най-важната, но също така и най-скупата част от автомобила. Колкото и да е парадоксално обаче, тестовете на гуми са може би най-интересното преживяване за един автомобилен журналист: почти винаги те включват суперавтомобили, фантастични пътища и каране на предела.

CONTINENTAL BLACK CHILI 2018 е идеалният пример: три дни по планинските отсечки на южна Франция, зад волана на пет коли, всяка от които е съвсем различно преживяване: Range Rover Velar, Tesla Model S, BMW M240i, Mercedes C43 AMG и накрая, но не по важност, Porsche 718 Boxster.

ПЕЙЗАЖЪТ НАПЪЛНО ОТГОВАРЯ на емблемите: маршрутът ни минава пред Гургон, избрано в две поредни години за най-красивото село във Франция, през 25-километровото ждрело на река Вергон, едно от най-впечатляващите в цял свят, и по прословутия Път на Наполеон, по който през 1815 година сваленият император пеша е

отишъл до Париж да си върне короната. При такива автомобили и такива гледки едва ли ще се сетите да погледнете нещо толкова тривиално като гумите. Но всъщност тъкмо те са най-интересната част от приключението.

CONTINENTAL е германска компания, един от най-големите производители на автомобилни компоненти в света - твърде вероятно е и ABS-ът на вашата кола да е тяхна изработка. Освен това е и един от най-големите производители на гуми. А Black Chili е най-добре пазената тайна на компанията. Това е специална смес, която успява да постигне немислимото.

ПРИ ГУМИТЕ СЕ ВЪЛНУВАМЕ от три основни фактора: колко добро сцепление имат, каква скорост позволяват и колко бързо се износват. Проблемът е само, че подобряването на единия фактор обикновено влошава другите два. По-меките смеси

дават повече сцепление, но са по-бавни и се износват по-бързо. По-твърдите са дълготрайни, но пък се пързаят по-лесно. И така нататък.

BLACK CHILI Е РЕШЕНИЕТО на привидно неразрешимия проблем. И, колкото и да е странно, идва не от автомобилите, а от велосипедите. Това е специален полимер, разработен във велосипедното поделение на Continental в Корбах, който успява едновременно да подобри и трите показателя. За броени години той превърна германците в истински хегемон в колеезденето. Тази година цели 7 отбора в "Тур дьо Франс" ползват Black Chili гуми, включително асовете Крис Фруум, Винченцо Нибали и Наиро Кинтана.

Сега Continental пренася вълшебната формула и при автомобилите, със сериите SportContact 5 и 6. Целта на приятната ни авантюра из Прованс е да преценим с какъв успех.

ТЪКМО ЗАТОВА И ТЕСТОВИТЕ автомобили са толкова различни. Velar представя все по-популярните напоследък SUV. 718 е типичният спортен автомобил с нисък център на тежестта. Този Mercedes съчетава много мощност и задно предаване. BMW-то е със задвижване на четирите колела. И накрая идва Tesla-та с всички специфики на чистия електромобил.

Колкото и да е странно, тъкмо тя ни убеди окончателно в качества на Black Chili.

ТОВА Е ПЪРВИЯТ НИ КОНТАКТ с най-често споменавания модел през последните години и, честно да си признаем, сме удивени от недостатъците му.

Единственият наистина силен коз на Model S е ускорението по права линия - буквално може да ви спре дъха. Но пък всяко по-силно натискане на газта ви стопява обхвата с 20-30 километра.

Иначе на фона на европейските машини качеството е ужасно: тестовата кола е едва ►

Black Gold

BMW M240i, Mercedes C43 AMG, Porsche 718 Boxster and Tesla Model S join efforts to show how important tyres actually are

By KONSTANTIN TOMOV / Photography KOLELA

It's a well-known cliché that tyres are a car's most important as well as most boring part. Paradoxically, however, tyre tests are perhaps the most interesting experience for an automotive journalists: they almost always include supercars, fantastic roads and driving at the limit.

CONTINENTAL BLACK CHILI 2018 is the perfect example: three days on mountain roads in the south of France, behind the wheel of five cars, each of which an experience all its own: Range Rover Velar, Tesla Model S, BMW M240i, Mercedes C43 AMG and, last but not least, Porsche 718 Boxster.

THE LANDSCAPE FULLY MATCHES the logos: our route passes via Gourdon, chosen for two years in a row as France's prettiest village, through the 25 km-long Verdon River gorge, one of the most impressive in the world, and along the famous Route Napoleon, on which the deposed emperor walked on foot to Paris in 1815 to regain his crown.

With such cars and such scenery you're unlikely to think of looking at something as trivial as tyres. But they are actually the most interesting part of the adventure.

CONTINENTAL is a German company, one of the world's largest manufacturers of automotive components – even your car's ABS is likely to have been made there. Besides this, it is also one of the largest tyre manufacturers. And Black Chili is the company's best kept secret. This is a special compound that manages to achieve the impossible.

WHEN IT COMES TO TYRES, three main factors interest us: grip, speed, durability. The only problem is that improving one factor usu-

ally worsens the other two. Softer compounds provide more grip, but are slower and wear out faster. Harder compounds last longer, but skid more easily. And so on.

BLACK CHILI IS THE SOLUTION to the seemingly insoluble problem. And, oddly enough, it is provided by bicycles rather than cars. This is a special polymer developed in the bicycle divi-

sion of the Continental plant in Korbach, which simultaneously improves all three indicators. In but a few years, it made the Germans a genuine leader in cycling. This year, seven teams in the Tour de France are using Black Chili tyres, including star cyclists like Chris Froome, Vincenzo Nibali and Nairo Quintana.

Continental is now also bringing the magic formula to cars with the SportContact 5 and 6 series. The purpose of our pleasant adventure in Provence is to judge how successfully.

THAT'S WHY THE TEST CARS are so different. Velar presents the ever more popular SUV. The 718 is a typical sports car with a low centre of gravity. This Mercedes combines plenty of power and rear-wheel drive. The BMW has four-wheel drive. And, finally, there's Tesla with all the specific features of a true electric car. Oddly, it was Tesla that finally convinced us of the qualities of Black Chili.

THIS IS OUR FIRST CONTACT with the most frequently mentioned model in recent years, and, frankly, we are amazed at its shortcomings. The only truly strong feature of the Model S is the straight line acceleration – it literally takes your breath away. But pushing the gas pedal diminishes your range by 20-30 km.

Otherwise, compared to European machines, the quality is terrible: the test car only has a mileage of 1,000 km, but we already see moisture in the headlights and ripped seams in the interior. The gaps between the different panels reach up to half a centimetre. The big tablet gives you so much unnecessary information that it's hard to see what is really important. And, finally, there is an absolutely inert steering wheel that seems randomly connected to the wheels, huge weight and strained brakes.

BUT THE MAGIC OF BLACK CHILI saves the day even here: the car retains its grip as if in spite of Newton's laws.

And in the other machines these tyres make you feel almost immortal. Continental claims that the special compound heats up quickly, but does not overheat. No matter how hard we tried, we failed to prove otherwise.

The small Porsche is just as precise and fun to drive as we expected. The Mercedes feels a bit heavier, but compensates with power. The BMW is somewhere in the middle – it feels light and agile, but is less demanding than the 718.

INCIDENTALLY, LET'S REMIND that Black Chili Driving Experience is actually a competition, open to any enthusiast. This year over 4,000 teams applied for participation – of which only 24 made it to the final adventure in France. As to the journalists' edition, the prize for best team went to the Bulgarian crew. But we quite honestly admit: participation itself is worth more than any prize. ■

► на хиляда километра, но вече има влага във фаровете и прокъсани шевове в интериора. Луфтът между отделните панели се колебае с разлики до половин сантиметър. Големият таблет ви дава толкова излишна информация, че е трудно да видите наистина важното. И накрая стигаме до управлението: абсолютно инертен волан, който изглежда свързан с колелата на съвсем случаен принцип, огромно тегло и изнеможващи спирачки.

НО МАГИЯТА НА BLACK CHILI спасява положението дори и тук: колата запазва сцепление, сякаш напук на законите на Нютон. А при останалите машини тези гуми те карат да се чувстваш почти безсмъртен. От Continental твърдят, че специалната смес загрява бързо, но не прегрява. Колкото и да се опитвахме, не успяхме да докажем обратното.

Малкото Porsche е точно толкова прецизен и забавен инструмент за шофиране, колкото сме очаквали. Mercedes-ът се чувства малко тежък, но компенсира с мощност. BMW-то е някъде по средата - усеща се леко и пъргаво, но не е толкова възискателно като 718.

МЕЖДУ ДРУГОТО ДА ОТБЕЛЕЖИМ, че Black Chili Driving Experience всъщност е състезание, открито за всички ентусиасти. Тази година за участие се записаха над 4000 екипажа - от които до финалната авантюра във Франция стигнаха 24.

Колкото до изданието за журналисти, наградата за най-добър отбор се падна именно на българския екипаж. Макар че съвсем честно ще ви признаем: самото участие ни се струва по-ценно от всякакви награди. ■

ДА ГОВОРИШ С РИБА

CAPTAIN COOK

FISH & BEEF RESTAURANT

ТРАМВАЙ ЖЕЛАНИЕ

Новото 508 е най-важният модел на Peugeot
от трийсет години насам

Текст КОНСТАНТИН ТОМОВ / Фотография КОЛЕЛА

Новото 508 е може би най-важната премиера за Peugeot от четвърт век насам. Но на пръв поглед е трудно да разберем защо.

Някога семейните седани - така нареченият D-сегмент - бяха черешката на тортата на автомобилния пазар. Но появата на кросоувърите промени това и за лимузините се очертава бавен залез, с 13% спад само през миналата година в Европа.

ЗАТОВА ИЗГЛЕЖДА МАЛКО НЕОБЯСНИМО защо Peugeot полага толкова големи усилия в един сегмент, който се свива от година на година. Но всъщност има доста добро обяснение. 508 е колата, с която Peugeot иска отново да стане обект на желанието. Последният автомобил с лъвче на капака, който сме мечтали да притежаваме, беше 205 GTi – преди цели 30 години. 508 иска да постигне същия ефект - но по

съвсем различен начин.

205 GTi и едноименният VW Golf GTi бяха сред първите коли, които пренесоха удоволствието от шофирането сред широките маси. 508 не иска да има нищо общо с това. Това не е кола за динамично каране и за спорт. Това е кола, която да ви вози, и най-вече - кола, с която да се показвате. В днешния свят на Facebook и Instagram външният вид е по-важен от всякога, и в Peugeot отлично го разбират.

ПРЕДИШНОТО 508 бе безлично и внушаваше радост колкото чакалнята на зъболекар. Новото е нещо съвсем друго. То дори вече не е точно седан, а прилича по-скоро на спортно купе, за което помагат и прозорците без рамки. Силуетът даже напомня на Ford Mustang и Chevrolet Camaro - колкото един атлетичен плувец може да напомня на състезател по культуризъм. ►

1598

куб. см работен обем (турбо)
cub cm capacity (turbo)

225

к. с. максимална мощност
hp max power

7.3

секунди 0-100 km/h
seconds 0-100 km/h

► **ПОСТРОЕНО НА НОВАТА** платформа EMP 2, това 508 е с цели осем сантиметра по-късо и с шест по-ниско от старото. Агресивните светлини го карат да изглежда и по-широко. Отпред над емблемата на Peugeot ще откриете и името на модела - което ни връща директно към любимото 504 от края на 60-те години.

С две думи, трудно ще откриете по-смел дизайн в този клас, доминиран от консервативните германци.

НА АВТОСАЛОНА В ЖЕНЕВА разговаряхме с новия изпълнителен директор на Peugeot Жан-Филип Емпарато и той ни каза така: за мен най-важното нещо е дизайнът. Ако трябва да избирам между нови технологии и дизайн, избирам дизайна. Кое не значи, че 508 е лишено от нови технологии.

ВСЪЩНОСТ ТОВА Е НАЙ-ТЕХНОЛОГИЧНИЯТ автомобил на французите в цялата им история. Като се започне от ефектния дигитален i-Cockpit, който замества обичайните прибори над волана, и се приключи със системата за нощно виждане. 508 има и отлично работещ радарен круиз контрол, който може да спира сам и после да потегля в задръстване - макар да не позволява междувременно да си четете вестник, както в новото Audi A8.

РЕВОЛЮЦИЯТА В ДИЗАЙНА е пренесена и вътре: с първокласни материали, смели линии и познатите от 3008 пиано клавиши за управление на информационната система. Още ни е трудно да свикнем с твърде малкия волан, но поставените над него прибори са удобни и не отклоняват погледа при шофиране. Но бихме си спестили разположения наобратно оборотомер. И категорично не одобряваме навигацията на TomTom, чийто гребни капризи могат да ви побъркат, особено в напомнящите тирбушон тунели на Монако.

Мястото на задната седалка е в изобилие, но скосеният покрив ще опира в главите на по-високите пътници. Багажникът побира без малко 500 литра - добро постижение, макар и не чак рекордно.

НА ПЪРВО ВРЕМЕ 508 се предлага с пет различни мотора. Най-пестелив е 1.5-литровият дизел със 130 коня. Има двулитров дизел, който може да е 160 или 180 коня. И накрая има два варианта на 1.6-литровия турбобензин на Peugeot, съответно със 180 и 225 конски сили.

Алтернатива на ръчните скорости е новата 8-степенна трансмисия на японците от Aisin.

ПО-МОЩНИЯТ БЕНЗИН ни хареса, но не сме сигурни дали ще ви е нужен в реалния живот.

508 се контролира добре в завоите, гори и в проливния дъжд, който ни поздравя в Южна Франция. Но определено не е спортен автомобил. Окачването е настроено за комфорт. Воланът е бърз, но дава по-малко чувство и от българска фолк балада. Автоматикът се справя много гладко при спокойно каране, но повече агресия го побърква тотално. Накратко, тази кола е насочена най-вече към бизнес клиенти, търсещи комфорт и престиж. Лошото е, че и цената ще съответства. Ще знаем точните числа чак наесен, но се подгответе за 60 000 лева за базовата версия, и над 80 хиляди за топ изпълнение с бензинов мотор.

КОЕТО НИ ОТВЕЖДА ДО най-големия проблем на Peugeot в последните десетилетия: остатъчната стойност. Бизнес клиентите не обичат коли, които се обезценяват по-бързо и от предизборни обещания. 3008 дава известни признаци, че ще промени тази тенденция - кросоувърът е много търсен на вторичния пазар, и госта напред в класациите за надеждност.

А сега германски експерти от Schwacke, тази библия за всеки български застраховател, даже прогнозира, че 508 ще запазва стойността си по-добре от Volkswagen Passat. Но ще трябва да го видим с очите си, за да повярваме. ■

A Streetcar Named Desire

The new 508 is Peugeot's most important model for the last 30 years

By KONSTANTIN TOMOV / Photography KOLELA

The new 508 is possibly the most important Peugeot premiere for the last quarter century. But at first glance, it is difficult to understand why.

Once family sedans – the so-called D-segment – were the icing on the cake in the car market. But the appearance of crossovers changed that, spelling a slow decline for limousines which marked a 13% drop last year alone in Europe.

IT THEREFORE SEEMS ODD that Peugeot puts so much effort into a segment that has been shrinking with every passing year. But this is actually easily explained. The 508 is the car with which Peugeot wants to become an object of desire again.

The last car sporting a lion on the hood we dreamed of owning was the 205 GTi – 30 years ago. The 508 is aiming for the same – but in quite a different way.

The 205 GTi and the eponymous VW Golf GTi were among the first cars to bring the joy of driving to people. The 508 does not want to have anything to do with that. This is not a car for dynamic driving or sport. It is a car to transport you and, above all, a car to show off. In today's world of Facebook and Instagram, appearance is more important than ever and Peugeot is perfectly well aware of it.

THE PREVIOUS 508 was nondescript and inspired just about as much joy as a dentist's waiting room. The new one is something else. It's not even exactly a sedan anymore, but rather resembles a sports coupe, aided also by the frameless windows. The silhouette is even reminiscent of the Ford Mustang and Chevrolet Camaro – to the extent that an athletic swimmer can remind of a bodybuilder.

BUILT ON THE NEW EMP 2 PLATFORM, this 508 is a whole 8 cm shorter in length and 6 cm shorter in height than its predecessor. The aggressive lights make it look wider as well. The model's name is there for all to see above the

Peugeot logo in front – taking us back to our favourite 504 from the late 1960s.

In a nutshell, you'll be hard put to find a more daring design in this class, dominated by the conservative Germans.

AT THE GENEVA MOTOR SHOW we spoke to Peugeot's new CEO Jean-Philippe Imparato who told us: the most important thing to me is design. If I have to choose between new technologies and design, I choose design. Which does not mean that the 508 is devoid of new technology.

IN FACT, THIS IS PEUGEOT'S MOST TECHNOLOGICAL car ever. Starting from the striking digital i-Cockpit dashboard, which replaces the usual instrument cluster above the steering wheel, and ending with the night-vision system. The 508 also has an excellent radar cruise control that can stop and start the car in traffic – although it does not allow you to read a newspaper in the meantime like the new Audi A8.

THE REVOLUTION IN DESIGN is continued in the interior: with first-class materials, bold lines and piano keys for operating the infotainment system familiar from the 3008.

We are still getting used to the quite small steering wheel, but the instrument cluster above it is convenient and does not distract your attention when driving. However, we could have done

without the reversed tachometer. And we definitely do not approve of the TomTom navigation, whose whims can drive you mad, especially in Monaco's corkscrew tunnels.

Rear seat space is abundant, but taller passengers could be in danger of making contact with the swooping roofline. Boot space is just shy of 500 litres – no mean feat, even if not a record-breaking one.

FOR A START, THE 508 is offered with five different engines. The most economical is the 1.5-litre diesel with 130 hp. The 2-litre diesel comes with either 160 or 180 hp. And finally, there are two versions of Peugeot's 1.6-litre turbo petrol, with 180 and 225 hp respectively. The new 8-speed automatic transmission of Japan's Aisin provides an alternative to manual gears.

THE MORE POWERFUL PETROL appealed to us, but we're not sure that you'll need it in real life. The 508 is controlled well in the curves, even in the pouring rain that greeted us in southern France. But it definitely is not a sports car. The suspension is adjusted for comfort. The steering wheel is fast, but not exciting. The automatic runs very smoothly when driving is relaxed, but a bit more aggression causes it to completely flip out.

In short, this car targets mainly business customers, looking for comfort and prestige. The bad news is that there is an according price tag. We won't know the exact figures before autumn, but be ready to fork out 60,000 leva for the base version, and over 80,000 leva for the top petrol version.

WHICH BRINGS US to Peugeot's biggest problem in recent decades: the residual value. Business customers do not like cars that depreciate even quicker than election campaign promises. The 3008 shows some signs of changing this trend – the crossover is in great demand on the used car market and well ahead in the reliability charts.

And now the German experts at Schwacke, this bible for any Bulgarian insurer, even predict that the 508 will retain its value better than the Volkswagen Passat. But we'll have to see it to believe it. ■

106 | **КЪДЕ ЗИМУВАТ
ЩЪРКЕЛИТЕ**
WHERE STORKS WINTER

84 | **САМ ВКЪЩИ**
HOME ALONE

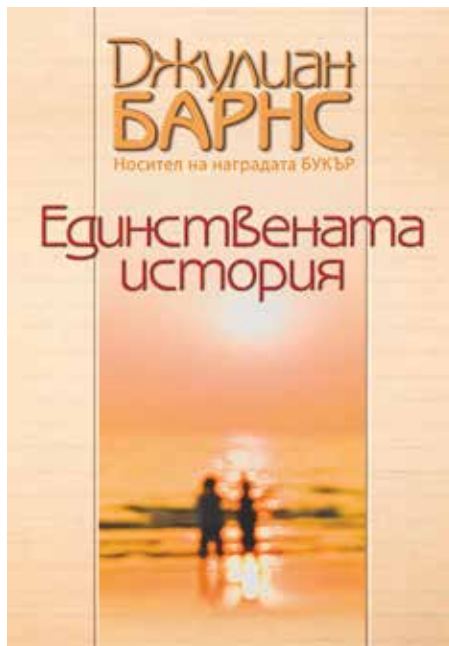

90 | **ПЪТУВАНЕ В КРЕСЛОТО**
TRAVELLING IN THE ARMCHAIR

АФИШ

Събитията
и нещата, за
които ще се
говори през
август

ДЖАЗ

МЕЖДУНАРОДЕН ДЖАЗ ФЕСТИВАЛ // Най-продължителното музикално събитие на открито в България става на 21 години. Почитателите му едва ли ще бъдат изненадани от нещо, защото са свикнали на едноседмично забавление с изпълнители от най-разнообразни стилове със свободен вход. Програмата за 2018 включва Chiara Pancaldi (Италия), Jazzbones (Германия), Uralskiy Dixieland (Русия), Li Xiaochuan Quintet (Китай), The David Dower Trio (Великобритания).

4 - 11 август, Банско

КНИГА

ЕДИНСТВЕНАТА ИСТОРИЯ // Джулиан Барнс е носител на награда „Букър“ и автор, който уважаваме заради усета му към тънките нюанси в човешката гуша. В този роман той разказва една уж банална история – първата любов на 19-годишен младеж е 30 години по-възрастна от него жена със семейство и деца. Връзката им е шокираща на фона на консервативното английско общество. Важното е обаче онова, което се случва в душата на главния герой.

Издателство „Обсидиан“

ТРАДИЦИИ

ГАЙДАРСКО НАДСВИРВАНЕ // Надсвирването с традиционния български духов инструмент събира участници и зрители от много държави. Събитието се състои на поляните пред параклиса Св. Илия над селото, където освен на екзотичните звуци на гайдата, може да се насладите и на родопски специалитети. Целта на събитието е популяризирането на автентичния местен фолклор и запазването на традицията, оцеляла няколко века.

5 - 6 август, село Гела

EN

JAZZ

INTERNATIONAL JAZZ FESTIVAL // The longest-running music event in the open in Bulgaria is becoming 21 years old. Its admirers would hardly be surprised by anything, because they are used to a week-long amusement with performers from various styles with a free of charge attendance. The programme for 2018 includes Chiara Pancaldi (Italy), Jazzbones (Germany), Uralskiy Dixieland (Russia), Li Xiaochuan Quintet (China), The David Dower Trio (Great Britain).

4th - 11th of August, Bansko

BOOK

THE ONLY STORY // Julian Barnes is a winner of the „Booker“ Prize and an author, whom we respect due to his sense of the thin shades of the human soul. In this novel he is relating a similarly banal story - the first love of a 19 years old young man is a woman who is 30 years older than him and who has a family and children. Their relationship is shocking against the backdrop of the conservative English society. The important thing though is what is happening in the soul of the main character.

„Obsidian“ Publishing house

TRADITIONS

OUTPLAYING OF BAGPIPERS // The outplaying with the traditional Bulgarian woodwind instrument is bringing together participants and spectators from many countries. The event is taking place in the meadows in front of the „St. Iliya“ chapel above the village, where besides the exotic sounds of the bagpipes you may enjoy Rhodope specialties as well. The aim of the event is the popularization of the authentic local folklore and the preserving of the tradition which has survived for several centuries.

5th - 6th of August, the village of Gela

Events and
things that
will be
discussed in
August

POSTER

КРАЙ МОРЕТО

VARNA MEGA ROCK // Морската столица може да се похвали с ново рок събитие, което стартира тази година с впечатляващи участници. На сцената на пристанище „Варна“ ще свирят две финландски банди – Nightwish, които имат хиляди фенове в България, и чело кwartетът Apocalyptica. Останалите изпълнители са прогресив рок групата Kamelot и легендата Глен Хюс (Deep Purple, Black Sabbath), както и редуца български имена.

18 – 19 август, Пристанище Варна

КИНО

МАЛКИЯТ НЕПОЗНАТ // Базирана на едноименния роман на Сара Уотърс, новата лента на Лени Ейбрахамсън („Стая“) е психологически трилър с елементи на филм на ужасите. Домнал Глийсън („Ех Machina: Бог от машината“) е доктор в провинциално английско градче в средата на миналия век, извикан при пациентка в западнало имение. Обитателите му твърдят, че в него се случва нещо злоебно и необяснимо.

До 31 август по кината

ФОЛКЛОР

МЕЖДУНАРОДЕН ФЕСТИВАЛ НА ФОЛКЛОРНАТА НОСИЯ // Пъстрото събитие има строг регламент – всеки, който иска да присъства на него, трябва да е облечен във фолклорна носия, автентична или стилизирана. Целта е да се пренесете поне едно столетие в миналото. Допускат се и войвовски облекла, старинни военни униформи, носии на други държави и етноси. Ако не разполагате с нужното облекло, може да закупите или получите под наем на входа на фестивала.

17 - 19 август, Жеравна

EN

BY THE SEA

VARNA MEGA ROCK // The sea capital can boast with a new Rock event, which is starting this year with impressive participants. On the stage of the Port of „Varna“ two Finnish bands will play - Nightwish, who have thousands of fans in Bulgaria, and the cello quartet Apocalyptica. The other performers are the Progressive Rock band Kamelot and the legend Glenn Hughes (Deep Purple, Black Sabbath), as well as a number of Bulgarian names.

18th - 19th of August, the Port of Varna

CINEMA

THE LITTLE STRANGER // Based on the eponymous novel of Sarah Waters, the new flick by Lenny Abrahamson („Room“) is a psychological thriller with elements of a horror movie. Domhnall Gleeson is a doctor in a provincial English town in the middle of the last century, called in to a female patient in a dilapidated estate. Its inhabitants are claiming that something sinister and inexplicable is taking place in it.

In cinemas until the 31st of August

FOLKLORE

INTERNATIONAL FOLK COSTUME FESTIVAL // The versicoloured event has strict regulations – anyone, who wants to attend it should wear a folk costume, authentic or stylised. The aim is for you to get transported back in time to at least one century ago. Voyvode's costumes, antique military uniforms, folk costumes of other countries and ethnic groups are allowed. If you do not have the necessary apparel, you may buy or lease one at the entrance to the festival.

17th - 19th of August, Zheravna

Текст: КРИСТИНА НИГОХОСЯН / Фото: КРИСТИНА НИГОХОСЯН

САМ ВКЪЩИ

Лятото е време не само за ваканция и плаж, но и за подобрения у дома

Текст КРИСТИНА НИГОХОСЯН / Фотография SHUTTERSTOCK

За едни ремонтите въщи може да са допълнителна грижа, но за много хора подобренията на жилището са свързани с творчество, ентузиазъм и повишаване на стойността на имота. Ако сте от последните и мислите в перспектива, трябва да сте наясно, че подобряването и преобразуванията в кухнята и банята носят най-много добавена стойност на дома ви. Когато решите да преустроите двора, добавянето или разширяването на терасата добавят допълнителна квадратура към площта на жилището. Ето няколко летни реновации по дома, които ще ви се отблагодарят, ако инвестирате време и средства в тях.

АКТИВНОСТИ ВЪТРЕ

Почистване и ремонт на климатика. Този уред се ползва усилено през цялата година, но е особено любим на всички през лятото. За нещастие е от нещата, за които се сещаме да помислим, когато спрат да функционират правилно. Използвайте сезона да почистите филтрите му и да проверите състоянието на маркуча за кондензация, който спира да върши работа, ако е запушен. Монтирайте нов климатик, ако ремонтът на стария излиза повече от 50% по-скъп от купуването на нов.

Енергоефективни прозорци. С подобно подобрение не само ще повишите енергийната ефективност на дома, но и неговата стойност. Лятото е идеалният момент да смените старата дограма с нова, която ще намали разходите за отопление и охлаждане, както и излишната влага в помещенията.

Боядисване на стените или смяна на тапетите. Това е един от най-евтините, но и най-ефектни начини да внесете промяна в интериора. Топлите месеци са най-подходящи за дейностите по боядисване или лепене на нови тапети, защото боята и лепилото изсъхват по-бързо, а и

може да държите прозорците отворени, за да се проветри. Ако не разполагате с достатъчно време или сили, помислете кое помещение ще се „възползва“ най-добре от подобно подобрене и не се захващайте с цялата къща.

Ремонт на кухнята. За разлика от горното подобрене, това на кухнята струва доста повече, затова пък може да сте сигурни, че стойността на дома ви ще се вдигне с от 60 % до 120 % с нова кухня. Лятото отново е правилният момент за промени по кухнята, защото лесно може да готвите на двора или на балкона, докато внасяте подобрения в най-ползваното помещение в дома. Ако бюджетът ви не позволява цялостна промяна, потърсете евтини, но ефективни „направи си сам“ проекти онлайн.

Промени в банята. Цялостният ремонт може да е доста скъп и да изисква намирането на добър майстор, което не е толкова лесно. По-бюджетен вариант е да подмените само някои неща в банята, които обаче ще внесат свеж елемент в нея – боядисване на шкафове, подмяна на текстила и завесата, ново огледало и красиви аксесоари за баня.

РЕМОНТИ ПО ДВОРА

Почистване с пароструйка. Ще се изненадате колко бърз и ефективен начин да подобрите вида на двора е почистването с машина с вода под налягане. Натрупана мръсотия, кал, мухъл, мъх могат лесно могат да бъдат отстранени, а визуалната промяна да е осезаема. Дори не е нужно да купувате пароструйка или

водоструйка – има доста фирми, които предлагат отдаването на машини под наем.

Почистване на улиците. Тази дейност, подобно на ремонта на климатика, бива забравяна, докато не предизвика проблем в дома. През топлите месеци без гъждове е подходящото време да се занимаете с улиците – не особено приятно, но затова пък не изискваща средства работа.

Нова боя на фасадата. По-скоро козметична дейност, отколкото ремонт, полагането на нова боя на фасадата на къщата е сравнително евтино, но с голям ефект върху визията на дома.

Ремонт на деканга. Сухо и топло време са необходимите условия, за да проверите дъските за счупени и изгнили места, както и за нанасяне на обичайния слой лак. Преди това може да използвате споменатото почистване с машина под налягане и да изчакате да изсъхне добре.

Инсталиране на капково напояване. Този проект не изисква кой знае какво капиталовложение, но ще ви спести грижите по поливането на градината и пожълтялата морава.

Ремонт и подмяна на оградата. Пребоядисването е най-лесния начин да освежите оградата си, освен ако тя не е дървена, стара и изгнила. Тогава подмяната ѝ ще коства малко повече средства и време, но ще добави моментално по-подреден и свеж вид на дома. ■

„УМНИЯТ ДОМ“ – БЪДЕЩЕТО Е ДНЕС

Един от най-популярните сценарии за развитието на IoT (Internet of Things) е създаването на автономен „Умен дом“ или Smart home. Това означава възможност за пълен контрол над уредите външ от разстояние, което представлява не само комфорт, но и възможност за спестяване на електроенергия. В днешни дни това удобство се превръща от лукс в достъпна реалност, благодарение на помощта на иновативни смарт системи, с които уредите на новото поколение работят.

Българската компания TESY е създадена преди 25 години и разполага с 5 завода и над 800 служители, които ежедневно работят по създава-

нето на продукти от ново поколение. Един от най-значимите проекти на TESY е разработването на иновативните домакински електроуреди, обединени в семейството tesy Cloud, с помощта на които е поета още една стъпка в посока изграждането на енергийно ефективен умен дом. Семейството tesy Cloud включва две серии конвектори и електрически бойлер ModEco Cloud, пуснат на пазара през 2017 г. С помощта на специално разработеното приложение tesyCloud, тези уреди могат да бъдат контролирани в реално време от всяка точка на света напълно безплатно за потребители на Android и iOS. Освен съвременна технология, допринасяща за по-ефективно изразходване на енергия, смарт уредите на TESY са и продукти с модерен дизайн, които отговарят на най-строгите изисквания за сигурност.

TESY стартира програмата си за разработване на умни уреди преди години, а резултатът е, че към днешна дата компанията е в крак с иновациите в индустрията в световен план. Една от основните характеристики на тези уреди е, че те разполагат с алгоритми, които помагат в ежедневието. Те сами намират начин да спестят енергия и дават възможност за контрол от всяка точка. Софтуерът за управление на бойлера Modeco Cloud му позволява да следи потреблението си и сам да избира най-оптималния режим на работа. Занапред развитието в посока „Интернет на нещата“ ще позволи на TESY да добави към продуктите си допълнителни функции, насочени към комфорта на потребителя. А голямата цел? Умни и автономни уреди които сами предварително съобщават за потенциални проблеми.

Следващата стъпка на компанията ще бъде умните уреди на TESY да бъдат надградени и да могат да се управляват и от външни системи – Alexa на Amazon, Google Assistant, Apple Home и Google Home, IFTTT и други. Крайната цел е постоянен достъп за контрол от страна на потребителя и енергоспестяване.

TESY
It's impressive

NEFF
Удължена
гаранция
5
години

СТРАСТ ЗА ГОТВЕНЕ ОТ 1877

ИНОВАЦИЯ, КОЯТО
СЪОТВЕТСТВА НА ВАШАТА
ИНТЕЛИГЕНТНОСТ

ГОТВАРСКИ ПЛОТОВЕ С УПРАВЛЕНИЕ TWIST PAD FIRE®

Как да управлявате с едно движение прецизно и лесно всички зони за готвене? Със сваления се магнитен бутон TwistPadFire®. Вие избирате зоната за готвене и степента на мощност и потвърждавате с леко натискане. За още повече удобство - само избраните функции са осветени. Така готвенето е просто забавно.

140

години

NEFF

от 1877

Повече информация на www.neff-home.com/bg/

Home Alone

The summer is a time not only for a vacation and beach, but for improvements at home as well

By CRISTINA NIGOHOSEAN / Photography SHUTTERSTOCK

For some the repairs at home may be an additional concern, but for many people the improvements of the home are connected with creative work, enthusiasm and an increase of the value of the property. If you belong to the latter group and you are thinking in perspective, you should be aware of the fact that the improvement and transformations in the kitchen and bathroom are bringing the most added value to your home. When you decide to reconstruct the courtyard, the adding or expanding of the terrace are adding additional square surface to the area of the dwelling. Here are some summer renovations in the home, that will require, if you invest time and resources in them.

ACTIVITIES INDOORS

Cleaning and repairs of the air-conditioning. This appliance is being

actively used throughout the year, but is a particular favourite of everyone during the summer. Unfortunately it is one of the things that it occurs to us to think about when they stop functioning well. Use the season to clean its filters and to check the condition of the condensation hose, which stops working, if it is clogged. Install a new air-conditioning, if the repair of the old one comes out at 50% more expensive than the purchasing of a new one.

Energy efficient windows. With such an improvement you will not only increase the energy efficiency of the home, but its value as well. The summer is the ideal time to change the old window frames with new ones, which will reduce the costs for heating and cooling, as well as the excess humidity in the premises.

Painting the walls or changing wallpapers. This is one of the cheapest, but also most effective ways to make changes to the interior. The warm months are the most suitable ones for the painting or gluing on new wallpapers, because the paint and the glue are drying faster, and you may keep the windows open as well, in order to ventilate. If you do not have enough time or energy, think about which premises will “benefit” the most from such an improvement and do not get to repair the entire house.

Repairs of the kitchen. In contrast to the above improvement, the repair of the kitchen costs more, however you may be sure that the value of your home will increase by 60 to 120 % with a new kitchen. The summer is once again the right time for changes in the kitchen, because you may easily cook in the courtyard or on the balcony, while you are making improvements to the most used room in the home. If your budget does not allow for a complete change, look for cheap, but efficient “do-it-yourself” projects online.

Changes in the bathroom. The complete overhaul may be quite expensive and require finding a good master, which is not that easy. A more budget variant is to change only some things in the bathroom, which will however

introduce a fresh element in it - painting the cabinets, changing the textiles and the curtain, a new mirror and beautiful bathroom accessories.

REPAIRS IN THE COURTYARD

Cleaning with a steam jet. You will be surprised at what a quick and effective method of improving the appearance of the courtyard the cleaning with a water blaster is. Accumulated dirt, mud, mould, moss, may easily be removed, and the visual change is a tangible one. It is not even necessary to buy a steam jet or a water blaster - there are many companies that are offering the hiring of such machines.

Cleaning the rain gutters. This activity, as with the repair of the air-conditioning, is being forgotten, until it causes a problem in the home. During the warm months with no rain is the suitable time to take care of the rain gutters - not a very pleasant pursuit, however one that does not require funds.

New paint on the facade. Rather a cosmetic activity that a repair, painting the façade of the house anew is comparatively cheap, but with a big effect on the vision of the home.

Repairs of the decking. A dry and warm weather are the necessary conditions, in order for you to check the boards for broken and rotted places, as well as for applying the usual coat of varnish. Before that you may use the mentioned cleaning with a pressure machine and wait for it to dry well.

Installing a drip irrigation system. This project does not require a great deal of an investment, but it will save you the trouble of watering the garden and the yellowed lawn.

Repairs and change of the fence. Repainting is the easiest way to refresh your fence, unless it is a wooden one, old and rotten. Then its change will cost a little more in funds and time, but it will instantly impart a more orderly and fresh appearance to the home. ■

ПЪТУВАНЕ В КРЕСЛОТО

TRAVELLING IN THE ARMCHAIR

Всеки иска да обиколи света. Но ако точно в този момент нямате възможност, прибегнете до някой от 10-те най-добри филма за пътешествия

Everyone wants to travel around the world. But if right now you do not have the chance, resort to any of the 10 best travel movies

„Пътствията ви променят. Докато преминавате през живота и света, променят нещата съвсем леко, оставят диря след себе си, дори и да е малка. В замяна животът и пътствията оставят диря във вас.“ Думите са на вече покойния Антъни Бурдейн, който успя да покаже много повече от кулинария в предаванията си, заради които обикаляше земното кълбо и опознаваше не само храната на познати и екзотични места, но и същността на живота там. Защото какво друго е пътуването, ако не желание да видим света извън нас и да отворим съзнанието си за безкрайно шарените детайли и различни животи, които съществуват на малката ни планета? Ето 10 изградни филма, вдъхновени от пътя, заради които бихме планирали следващото си пътуване.

“Travel changes you. As you move through this life and this world you change things slightly, you leave marks behind, however small. And in return, life - and travel - leaves marks on you.” The words belong to the already late Anthony Bourdain, who managed to show much more than cuisine in his broadcasts, because of which he was traveling around the globe and was becoming well acquainted with not just the food at well-known and exotic places, but also with the nature of life there. Because what is travel, if not a wish to see the world outside of us and to open our mind for the infinitely variegated details and various lives, that exist on our little planet? Here are 10 films, inspired by the road, because of which we would plan our next journey.

„ПЪТЯТ“, 2010 „THE WAY“, 2010

Кой: Мартин Шийн, Емилио Есте-вес, Дебора Кара Ънгър

Къде: Франция, Испания

Филмът на Емилио Естеветес проследява няколко човека, тръгнали по известния поклоннически маршрут "Камино де Сантяго". Героят на Мартин Шийн пристига в малко градче във Франция, за да прибере тленните останки на сина си, загинал на Камино. Вместо да се върне към спокойния си живот в Калифорния, той решава да извърви цялото поклонение до крайната му точка – град Сантяго де Компостела в Испания. По път среща холандец, канадец и ирландец, които са колкото различни, толкова и еднакви в опитите си да избягат от проблемите в живота си чрез пътуването. Лентата дава горе-долу ясна представа какво представлява прочутият път, по който всяка година минават около 300 хиляди души.

Who: Martin Sheen, Emilio Estevez, Deborah Kara Unger

Where: France, Spain

Emilio Estevez's film follows several people, who have set out on the famous "Camino de Santiago" pilgrimage route. Martin Sheen's character arrives in a small town in France, in order to collect the remains of his son, who died on the Camino. Instead of returning to his calm life in California, he decides to walk the entire pilgrimage to its final point - the city of Santiago de Compostela in Spain. Along the road he meets a Dutchman, a Canadian woman and an Irishman, who are as much different, as they are the same in their attempts to escape from the problems in their lives through travelling. The flick gives a somewhat clear picture of what the famous road is, on which each year around 300 thousand people are passing.

„ПЛАЖЪТ“, 2000 „THE BEACH“, 2000

Кой: Леонардо ДиКаприо, Тил-га Суинтън, Робърт Карлайл, Виржини Ледойен

Къде: Тайланд
Алекс Гарланд е автор и сценарист, който безкрайно уважаваме заради неща като „28 дни по-късно“ и „Ex Machina“. Първо обаче го

забелязахме покрай романа и последвалия сценарий за „Плажът“ - историята за бягството от реалността на един млад мъж в търсене на идеалния свят. Ричард се мотае в Банкок, когато една загадъчна карта го откарва до потаен остров, където съществува привидното идилично общество – всички са безгрижни и щастливи, пари не се използват, а марихуаната е постоянно на разположение. В крайна сметка идеалното място се оказва не толкова идеално, а раят на Земята – несъществуващ. Божественият залив, който виждаме във филма на Гарланд, също не е толкова божествен – заради наплива на туристите след излизането на „Плажът“ и последващите заплахи към околната среда, властите забраниха посещението му от юни тази година.

Who: Leonardo DiCaprio, Tilda Swinton, Robert Carlyle, Virginie Ledoyen

Where: Thailand

Alex Garland is an author and a screenwriter whom we infinitely respect for things such as "28 Days later..." and "Ex Machina". But we noticed him for the first time with the novel and subsequent screenplay for "The Beach" - the story of a young man's escape from reality in a search for a perfect world. Richard is messing about in Bangkok, when a mysterious map leads him to a secluded island, where a seemingly idyllic society exists - everyone is carefree and happy, no money is used, and marijuana is constantly available. In the end the ideal place turns out to be not so ideal, and paradise on Earth - nonexistent. The divine beach that we see in Garland's movie is not so divine as well - due to the influx of tourists after "The Beach" came out and the consequent threats for the environment, the authorities prohibited visiting it since June this year.

„И ТВОЯТА МАЙКА СЪЩО“, 2001 „Y TU MAMÁ TAMBIÉN“, 2001

Кой: Гаял Гарсия Бернал, Диего Луна, Мари-

бел Вергу

Къде: Мексико

Някъде между „Големите надежди“ и „Гра-витация“ Алфонсо Куарон успя да направи една история, останала малко встрани от широката публика, вероятно заради факта, че е испаноезична. Засягаща вечните теми за порастването, приятелството, загубата и изследването на сексуалността, филмът всъщност е класическо road movie, което показва както красивите (природа, култура), така и грозните (корупция, полицейщина, бедност) страни на Мексико. Актьорският състав е впечатляващ, макар по онова време Гаял Гарсия Бернал все още да не е достигнал висотите на „Вавилон“, „Лошо образование“, „Моцарт в джунглата“ и филма по-долу.

Who: Gael García Bernal, Diego Luna, Maribel Verdú

Where: Mexico

Somewhere between "Great Expectations" and "Gravity" Alfonso Cuarón managed to make a story that remained a bit away from the general public, probably due to the fact that it is Hispanic. Touching the eternal topics of growing up, friendship, loss and the exploration of sexuality, the film is actually a classic road movie, which shows both the beautiful (nature, culture), and the ugly (corruption, police methods, poverty) sides of Mexico. The cast is impressive, although Gael García Bernal had not at the time yet reached the heights of "Babel", "Bad Education", "Mozart in the Jungle" and the film below.

„МОТОЦИКЛЕТНИ ДНЕВНИЦИ“, 2004 „DIARIOS DE MOTOCICLETA“, 2004

Кой: Гаял Гарсия Бернал, Миа Маестро, Рориго де ла Серна

Къде: Аржентина, Чили, Перу, Колумбия, Венесуела

Сценарият на филма е базиран на мемоарите на Ернесто Че Гевара, проследяващи пътуването му като студент по медицина ►

► през Южна Америка през 50-те. Че (Бернал) и приятелят му биохимик Алберто Гранадо (Серна) тръгват от Буенос Айрес, за да преминат през живописната езерна област в Аржентина Сан Карлос де Барилоче, през внушителната пустиня Атакама в Чили и Мачу Пикчу в Перу, за да пристигнат като доброволци в лагер за болни от проказа. Пътят, както и животът, който виждат по пътя си, ги променя от безгрижни младежи в хора, готови за революция.

Who: Gael García Bernal, Mía Maestro, Rodrigo De la Serna

Where: Argentina, Chile, Peru, Colombia, Venezuela

The screenplay of the film is based on the memoirs of Ernesto "Che" Guevara, tracing his journey through South America as a medical student in the 1950s. Che (Bernal) and his friend - the biochemist Alberto Granado (Serna) set out from Buenos Aires, to pass through the picturesque lake area in Argentina San Carlos de Bariloche, through the impressive Atacama Desert in Chile and Machu Picchu in Peru, in order to arrive as volunteers in a camp

for people sick with leprosy. The road, as well as the life that they see along the way, changes them from untroubled young men into ones who are ready for a revolution.

„В БРЮЖ“, 2008 „IN BRUGES“, 2008

Кой: Колин Фарел, Брендън Глийсън, Рейв Файнс

Къде: Брюж, Белгия

„Три билборда извън града“ на Мартин Макдона наистина е силен, но „В Брюж“ бе първият и вероятно най-запомнящ се пробив на ирландския режисьор. На фона на баналната история на двама наемни убийци, уж изпратени на мисия в белгийския град, ставаме свидетели не само на живописния Брюж с каналите, павираните улички и местната бира, но и на тайния живот на хората, обиращи туристите. Както и на факта, че наемните убийци също имат чувства и съвест. Съвсем не можем да преценим кой от тримата – Файнс, Глийсън или Фарел, е най-феноменален в ролята си.

Who: Colin Farrell, Brendan Gleeson, Ralph Fiennes

Where: Bruges, Belgium

Martin McDonagh's „Three Billboards Outside Ebbing, Missouri“ is truly a powerful one, but „In Bruges“ was the first and probably most memo-

orable breakthrough of the Irish director. Against the backdrop of the banal story of two assassins, as if sent on a mission in the Belgian city, we are witnessing not only the picturesque Bruges with the canals, the paved streets and the local beer, but the secret life of the people, who are robbing the tourists as well. And also the fact that assassins have feelings and a conscience too.

We cannot at all assess which one of the three - Fiennes, Gleeson or Farrell is the one who is most phenomenal in his role.

„ДАРАЖИЙ-ЛИНГ ООД“, 2007 „THE DARJEELING LIMITED“, 2007

Кой: Оуен Уилсън, Ейдриън Броуди, Джейсън Шуорцман, Анджелика Хюстън, Бил Мъри

Къде: Раджастан, Индия

Ще кажем първо едно – това е филм на Уес Андерсън. Оттам нататък нещата трябва горе-долу да са ясни – очакват ни колоритни герои, пъстра сценография и почти сюрреалистична история. А тя е за трима отчуждени братя, принудени да пътуват заедно през Индия с влак, за да посетят майка си след смъртта на баща им. Всеки е нещастен сам за себе си, които не им пречи да се забъркат в поредица приключения по пътя и да усетят пъстрата, миризлива и всепоглъщаща индийска култура. Пустинята на Раджастан и градовете Осиан, Удайпур и Джодпур са част от спирките им.

Who: Owen Wilson, Adrien Brody, Jason Schwartzman, Anjelica Huston, Bill Murray

Where: Rajasthan, India

We will first say one thing – this is a Wes Anderson film. From there on things should be pretty much clear - we are to expect colourful characters, a variegated scenography and an almost surreal story. And the latter is about three estranged brothers, forced to travel together through India by train, in order to visit their mother after the death of their father. Each one is unhappy on his own, which does not prevent them

from getting involved in a series of adventures along the way and to feel the motley, smelly and immersive Indian culture. The desert of Rajasthan and the towns/cities of Osian, Udaipur and Jodhpur are a part of their stops.

„СРЕД ДИВАТА ПРИРОДА“, 2007 „INTO THE WILD“, 2007

Кой: Емил Хърш, Винс Вон, Камрин Кийнър, Кристиен Стюърт

Къде: Аляска, САЩ

Режисьорският филм на Шон Пен е базиран на документалната книга „Сред дивата пустош“ на Джон Кракауер, описваща живота на 23-годишния Кристофър Макендълс (героят на Хърш). Той завършва колеж, но отвратен от комерсиалното общество, дарява всичките си спестявания, а последните си пари, документи и дори картата си за самолитност унищожава, за да замине, без да предупреди семейството си. Пътуването му на стоп го отвежда до Южна Дакота, до хипарския Слаб Сити в пустинята Колорадо, за да продължи на север към Аляска, която е крайната му цел. Далеч от всякаква цивилизация в националния парк Денали, той живее в изоставен автобус в продължение на около половин година, когато умира от глад и (може би) отравяне с растение.

Who: Emile Hirsch, Vince Vaughn, Catherine Keener, Kristen Stewart

Where: Alaska, USA

Sean Penn's directorial film is based on the documentary book „Into the Wild“ by Jon Krakauer, describing the life of the 23 years old Christopher McCandless (Hirsch's character). He graduates from college, but, disgusted by the commercial society, donates all his savings, and destroys his last money, documents and even his ID Card, in order to leave, without forewarning his family. His hitchhiking leads him to South Dakota, to the hippie Slab City in the Colorado Desert, in order for him to continue northward towards Alaska, which is his final destination. Away from any civilization in Denali National Park and Preserve, he is living in an abandoned bus for around half a year, when he dies of starvation and (maybe) plant poisoning. ►

► **„ЕДНА ДОБРА ГОДИНА“, 2006**
„A GOOD YEAR“, 2006

Кой: Ръсел Кроу, Марион Котияр, Фреду Хаймор

Къде: Южна Франция

Прованс, вино и Марион Котияр – това биха били достатъчни причини да гледате филма на Ридли Скот. Към тях обаче добавете имение някъде там с няколко декара лозя, завещани от далечен чичо, и получава идеалната романтична история. Пътването тук се състои между Лондон – мястото, където живее героя на Ръсел Кроу, и Франция, където да намери начин да прогаде имота. Появата на симпатична сервитьорка (Котияр), както и неустоимия чар на всичко френско го карат да размисли.

Who: Russell Crowe, Marion Cotillard, Freddie Highmore

Where: Southern France

Provence, wine and Marion Cotillard – these would be reasons enough for you to watch Ridley Scott's movie. Add to them though an estate over there with several decars of vineyards, bequeathed by a distant uncle, and you get the ideal romantic story. The travelling here takes place between London - the place where Russell Crowe's character is living, and France, where he is to find a way to sell the property. The appearing of a likeable waitress (Cotillard) as well as the irresistible charm of all things French make him change his mind.

„ОТБИВКИ“, 2004
„SIDEWAYS“, 2004

Кой: Пол Джамати, Томас Хейдън Чърч, Вирджиния Мадсен, Сандра Оу

Къде: Калифорния, САЩ

Както сме на винена тема, продължаваме с най-винения филм, за който се сещаме. „От-

бивки“ на Алигзандър Пайн е траги-комична и свръх реалистична лента за двама мъже на средна възраст, борещи се с несъществуващата криза на годините си. Единият е наскоро разведен, другият ще се жени и решава да отбележи последните си ергенски дни с винен тур из долината Санта Инес в Калифорния. Заедно с пиенето вървят и няколко любовни афери, изневери и неприятни (макар и комични) открития.

Who: Paul Giamatti, Thomas Haden Church, Virginia Madsen, Sandra Oh

Where: California, USA

As we are on a vinous topic, we continue with the most vinous movie we can think of. Alexander Payne's "Sideways" is a tragicomic and super realistic flick about two middle age men, fighting the non-existent crisis of their years. One is recently divorced, the other is going to get married and decides to commemorate his last days as a bachelor with a wine tour through the Santa Ynez Valley in California. What goes with the drinking are several love affairs, infidelities and unpleasant (although comic) discoveries.

„РИТНИ КАМБАНАТА С ФИНЕС“, 2007
„THE BUCKET LIST“, 2007

Кой: Джек Никълсън, Морган Фриймън, Беверли Тог

Къде: Индия, Китай, Египет, Африка

Заг този неадекватен превод се крие „The Bucket List“ на Роб Рейнър, в който двама болни от рак мъже (Никълсън и Фриймън) решават да тръгнат на нещо, което трябва да е финалното им пътуване в живота. Онова, при което за кратко време посещаващ всички места, които си си мечтал да видиш цял живот. Идеята не е кой знае колко иновативна, но филмът си заслужава както заради двамата титани в главните роли, така и заради научнопопулярните кадри с Тадж Махал, пирамидите в Гиза, Великата китайска стена, Северния полюс, Хималаите, Хонконг, френската Ривиера.

Who: Jack Nicholson, Morgan Freeman, Beverly Todd

Where: India, China, Egypt, Africa

What hides behind the Bulgarian film title „Ритни камбаната с финес“ (literal translation in English: "Kick the bell with finesse") is Rob Reiner's „The Bucket List“, in which two men suffering from cancer (Nicholson and Freeman) decide to embark on something, which has to be their final journey in life. The one, during which in a short time you are visiting all the places that you have been dreaming to see all your life. The idea is not too innovative, but the film is worth it, due both to the two titans playing the lead characters, and to the popular science sequences with the Taj Mahal, the pyramids at Giza, the Great Wall of China, the North Pole, the Himalayas, Hong Kong, the French Riviera. ■

Клуб INVESTOR.BG

club.investor.bg

CAPITAL FORT 27.09.2018

ПРЕДПРИЕМАЧИ НА БЪДЕЩЕТО

С ПОДКРЕПАТА НА:

PHILIP MORRIS BULGARIA FOOD

БЪДЕЩЕТО ТИ ПРИНАДЛЕЖИ

МОДЕРНИЗАЦИЯТА НА ЛЕТИЩЕ ВАРНА ПРОДЪЛЖАВА

Улрих Хеппе, главен изпълнителен директор на „Фрапорт Туин Стар Еърпорт Мениджмънт“ АД

Г-н Хеппе, през юни прогнозирахте, че през 2018 г. трафикът към летище Варна се очаква да нарасне с около 15% според планираните полети към момента. Това число показва сериозен ръст спрямо постижението от 2017 г. (16.64%). На какво се основава вашата прогноза?

Нашият анализ е изключително прецизен. Той е базиран на полетите, които са планирани до момента, и на изчисления от минали години. Освен това последната година бе много добра за нас. Wizz Air откри база във Варна, а Ryanair в Бургас. EasyJet, TUI Airways и Thomas Cook започнаха да летят от Варна, а други водещи европейски оператори откриха нови маршрути. Всички тези компании, които разполагат с огромни маркетингови машини, поставят Бургас и Варна на картата и ни помагат да направим Черноморския регион известен. В Черноморския регион безопасността е на високо ниво и той има много какво да предложи, така че ние сме убедени, че повече туристи ще прекарат ваканцията си тук. Хубаво е, че хотелската инфраструктура също се подобрява. Ние правим същото с летищата – непрекъснато модернизираме. Нови светотехнически системи, нови пътеки за рулиране, рехабилитация на перона – това са само някои от проектите, които са завършени наскоро във Варна и Бургас. Ще продължим да инвестираме, за да привличаме повече

авиокомпани и, разбира се, да ги накараме да базират повече самолети тук.

Каква е инвестиционната ви програма за летище Варна през идните години?

Във Варна планираме да инвестираме 12,32 млн. лв. през 2018 г. Тази цифра за 2019 г. е 8,22 млн.лв., а за 2020 г. - 10,56 млн. лв. Един от големите инвестиционни проекти е разширяването и рехабилитацията на перона – това е зоната, в която се паркират, обслужват и зареждат самолетите. Тази инвестиция ще оптимизира пространството и ще подобри капацитета и ефективността на летище Варна.

Планираме да реконструираме останалите пътеки за рулиране и да подобрим перона до 2020 г., а в периода 2024-2026 г. планираме да разширим зона „Заминаващи“ в Терминал 2. Наскоро завършихме реконструкцията и разширяването на пътека за рулиране Алфа. Алфа свързва пистата с перона и е една от най-използваните рулѝжки с дължина около 800 метра. Реконструкцията на Алфа е продиктувана от потребностите на по-големите самолети и сега, след като я завършихме, тя ще може да поеме дори самолети с код F. Това е инвестиция в размер на 7 450 000 лв.

Наскоро Фрапорт обяви, че мандатът ви в България е удължен с две години. Върху какво смятате да се фокусирате през този период?

За мен е чест и удоволствие да съм част от Фрапорт България и аз ще продължа да се фокусирам върху привличането на допълнителен трафик. Една от основните ни цели е да превърнем Черноморския регион в международна дестинация на четири сезона, така че ние работим за удължаване на сезона и увеличаване на целогодишния трафик. Отворени сме към преговори с авиокомпаниите относно маркетингова подкрепа, която да сподели риска поет от тях извън пиковия сезон. Освен това нашият фокус ще продължи да е предоставянето на отлични услуги и инфраструктура и изграждането на една изключителна корпоративна култура.

В куфара на Никола Николов

Никола Николов е собственик и управител на Domino's България. Нещата, без които не тръгва на път:

Mac Book Pro 13 inch 2017: Един от основните инструменти, с които никога не се разделям. Използвам го за работа - презентации, бизнес планиране, проучвания и други подобни. Неизменна част и от личния ми живот. Снимам постоянно и често обработвам снимките си и видео материали на него.

G Drive, Omni 20: Външен хард диск и батерии. Вярвам в „облаците“, но винаги е хубаво да имаш и физически твърд диск за по-голяма сигурност и удобство. Нося винаги и 2 батерии. Няма как да ви излъжа, че ми е паднала батерията.

Jo Malone „Wood Sage and Sea Salt“: Ароматът, който носим, е изключително важен във всякакви социални контакти. Хубав парфюм, който да излъчва, но да не се напраща, прави изключително голямо впечатление.

Маратонки Fendi: Нося предимно класически неща и затова обичам маратонките ми да са различни и луди - за контраст. Също така са страхотна тема на разговор във всякакви социални събирания.

Обувки Church's: Любимата ми марка. Много са удобни, не натоварват краката, дори когато ги нося цял ден. Стоят добре във всякакви ситуации, независимо дали искам да съм по-спортивен или по-елегантен. Цената си заслужава, защото за разлика от много други обувки, са много добре направени и запазват външния си вид дори след повече носене.

Фотоапарат Sony a7 III: Хоби ми е да правя снимки и видео, които да споделям с приятели и семейство.

Телефони: Разделил съм ги по функционалност. Един е за работа и текущи задачи - там записвам всичко, което трябва да свърша и наг което трябва да помисля. Нося друг телефон за идеи. Пазя го много, защото там са всичките ми тайни. Последният е дневният журнал, където записвам всички задачи - диета, медитация, тренировки и всичко останало, за да следя дали се движа в график. ■

In the Suitcase of Nikola Nikolov

Nikola Nikolov is the owner and manager of Domino's Bulgaria. The things without which he never sets out on a journey:

Mac Book Pro 13 inch 2017: One of the main instruments with which I never part. I use it for work - presentations, business planning, research and the like. An indispensable part of my private life as well. I am constantly taking photographs and I often process my photos and videos on it.

G Drive, Omni 20: An external hard disc and batteries. I do believe in "clouds", but it is always a good thing to have a physical hard disc as well, for greater security and convenience. I always carry 2 batteries as well. There's no way for me to lie to you that my battery has gone dead.

Jo Malone „Wood Sage and Sea Salt“: The aroma that we carry with us is exceptionally important in all kinds of social contacts. A good perfume, which to stand out but not to impose itself, makes an exceptionally big impression.

Fendi sneakers: I wear primarily classic things and therefore I like my sneakers to be different and crazy - for contrast. They are also a great conversation topic during all sorts of social meetings.

Church's shoes: My favourite brand. They are very comfortable, they do not burden the feet, even when I'm wearing them throughout the entire day. They are suiting well in all kinds of situations, no matter if I want to have predominantly sportswear on, or to be more elegant. The price is worth it, because in contrast to many other shoes, they are very well-made and are keeping their visual appearance even after a longer period of wearing them.

Sony a7 III camera: It is a hobby of mine to take photos and shoot videos, which to share with friends and family.

Notebooks: I have divided them according to functionality. One is for work and routine tasks - there I write down everything that I need to get done and that I have to think about. I carry another notebook for ideas. I am protecting it well, because all my secrets are there. The last one is the daily journal, where I write down all tasks - diet, meditation, workouts and everything else, in order to monitor if I am acting according to schedule. ■

Samsnite

BY YOUR SIDE

1.

ПОД ОТКРИТО НЕБЕ

Животът на къмпинг не означава да пренебрегнем стила

За някои идеалната ваканция е поне седмица в луксозен хотел на тропически остров. За други – живот сред дивото и почти никаква връзка с цивилизацията. Първият случай предполага да вземем най-красивите си и ефирни летни грехи, а при втория тоалетите са последното, за което мислим.

КЪМПИНГ ПОЧИВКАТА ОБАЧЕ не означава да облечем каквото ни попадне от сака. Дори в небрежните условия на палатката или караваната е добре да спазваме няколко прости правила, за да се чувстваме комфортно и да изглеждаме прилично.

ПРЕПОРЪЧИТЕЛНО е повечето от грехите и аксесоарите, които слагаме в багажа, да са в неутрални и лесни за съчетаване цветове. Като цяло избягваме бялото, защото се цапа лесно, а вероятността да ни се наложи да носим една и съща блуза много пъти не е малка.

ЗАЛАГАМЕ НА „БАЗОВИ“ грехи – два чифта джинси, едни шорти, 4-5 тениски, удобни сандали, затворени обувки за по-хладното време, шапка против слънце, яке за дъжд. Джинсовата риза е чудесен вариант, който може да използваме самостоятелно или като лека върхна греха.

БАНСКИ, СЛЪНЧЕВИ ОЧИЛА И КРЕМ против изгаряне, както и репелент за насекоми са останалите задължителни неща в сака за къмпингуване. ■

3.

4.

5.

6.

7.

8.

IN THE OPEN

Life at a camping site does not mean neglecting style

For some the ideal vacation is at least one week in a luxurious hotel on a tropical island. For others - living into the wild and almost no connection with civilization. The first hypothesis suggests taking with us our most beautiful and gossamer summer clothes, and with the other the dresses are the last thing that we are thinking about.

THE CAMPING HOLIDAY THOUGH does not mean putting on whatever we get from the travelling bag. Even in the slipshod conditions of the tent or camper it is good to follow several simple rules, in order to feel comfortable and to look decent.

IT IS RECOMMENDED for most of the clothes and accessories that we put in our luggage to be in neutral and easy to combine colours. We generally avoid white because it stains easily, and the probability of having to wear the same blouse many times is not a small one.

WE STAKE ON "BASIC" clothes - two pairs of jeans, a pair of shorts, 4-5 T-shirts, comfortable sandals, closed shoes for the cooler weather, a hat against the sunshine, a jacket for rain. The denim shirt is a wonderful option, which we may use on its own or as a light overcoat.

A BATHING SUIT, sunglasses and sun block, as well as repellent against insects are the other compulsory things in the travelling bag for camping. ■

1. Vince
2. Vetements
3. Frame
4. Veja
5. Isabel Marant Étoile
6. J Brand
7. GANNI
8. Maison Michel

Комплекс люкс с видом на море
ПЕРВАЯ ЛИНИЯ

Luxurious complex
FIRST LINE

Carpe Diem
complex

BALCHIK

Carpe Vita
complex

STS. CONSTANTINE AND HELENA

Оазис спокойствия и уюта
300 М ОТ БЕРЕГА МОРЯ

Oasis of peace and comfort
300 M TO THE SEASIDE

*ЛЮКСОВОЕ СТРОИТЕЛЬСТВО *ДВУХ- И ТРЕХКОМНАТНЫЕ КВАРТИРЫ
С ФУНКЦИОНАЛЬНОЙ ПЛАНИРОВКОЙ *ОТЛИЧНАЯ ИНВЕСТИЦИЯ
*ИНВЕСТИЦИОННО-СТРОИТЕЛЬНАЯ КОМПАНИЯ С БОЛЬШИМ ОПЫТОМ
И ОТЛИЧНОЙ РЕПУТАЦИЕЙ

*LUXURY CONSTRUCTION *ONE - AND TWO - BEDROOM APARTMENTS
WITH FUNCTIONAL DISPOSITION *EXCELLENT INVESTMENT
*INVESTMENT CONSTRUCTION COMPANY WITH EXPERIENCE
AND A GREAT REPUTATION

MY-HOME.BG

+359 885 190390 | +359 888 603351

CCB BONUS

Всяка карта
да си знае
bonus-a!

Централна Кооперативна Банка
Важният си ти.

*5050

www.ccbank.bg

КЪДЕ ЗИМУВАТ ЩЪРКЕЛИТЕ

Маракеш не е град, а истинска бомбардировка от
цветове, звуци, вкусове и най-вече аромати

Ако никога не сте попадали в северноафрикански град, от първия досег с двумилионния Маракеш вероятно ще изпаднете в шок. И не защото изглеждате различно от местните, продавачите се опитват на всяка цена да ви дръпнат в павилиона си или неопишуемо хаотичният трафик не ви понася. Всъщност с тези неща се свиква бързо. Онова, с което няма да можете да свикнете, е непрекъснатата яростна бомбардировка, на която са подложени сетивата ви. Ослепителни цветове, оглушителни звуци и най-вече непобедими миризми: тъкмо щом си помислите, че сте свикнали с някоя от тях, идва следващата. Остава ви само един избор – да се помъчите да си съставите някакъв план за опознаване на града, или просто да се смурнете със затворени очи в дълбокото.

СУРОВА КОЖА И ХИБИСКУС. Избираме смуркането. И го започваме от наистина дълбокото – „Баб Дебах“, или онзи прословут район в стария град на Маракеш, където се обработват и боядисват кожи. Тясната и мърлява уличка, която води натам, донякъде предвещава какво ни очаква. Скоро никой не се чува защо преди влизане

в „Баб Дебах“ всеки получава кичеста клонка мента, която да държи завряна под носа си. Тук използват само естествени материали – кожата са най-вече кози, овчи, телешки и камилски, а в 10-те стъпки по обработката им се използва сол, лимонен сок, пшеничени трици и дълбоки курешки („естествен амоняк“, повтаря няколко пъти гидът ни, да не би някой да се усъмни, че става дума само за туристическа атракция). Но уникалната гледка си струва изтезанието за носа. Както и крайният резултат от работата на табакчиите. Мъжки и дамски чанти във всевъзможни големина и разцветки, пуфове от камилска кожа и популярните тук чехли, наречени „бабуш“, висят навсякъде около нас. Не сме сигурни кое е по-трудно: да изберем само едно нещо от огромното разнообразие, или да убедим продавача, че цената му не е съвсем справедлива. Впрочем пазаренето тук, както се досещате, е част от преживяването. Ако сте умели, трябва да свалите цената до поне една трета от първоначалната. Иначе може да постъпите като скандинавците и да плащате, колкото са ви казали – неслучайно всички местни ще се завтекат моментално към вас, ако сте руси и високи. ►

СПОРТЪТ ON AIR

Отбор с ясна стратегия

АЛЕКСАНДЪР РАНГЕЛОВ

Водещ

ВЛАДИМИР АНДОНОВ

репортер и водещ

ДЕСИСЛАВА ДЖЕРМАНСКА

Водещ и редактор

ВАНЯ СИМОНСКА

продуцент

ВЕЛИСЛАВА МИЛАНОВА

Водещ и редактор

► **ПОНЕЖЕ, НАПУК НА КЛИШЕТО**, Маракеш наистина е град на контрастите, решаваме следващата ни спирка да е градината „Мажорел“. През 1924 френският художник Жак Мажорел се сдобива със земя в града и в продължение на 23 години работи над това да я превърне в истински оазис, събрал редки и причудливи растения от пет континента, 15 вида птици и други представители на местната фауна. Самото устройство на парка - с виещи се алеи, поточета, езера с лилии и рибки, сенчести бананови дървета - предразполага към покой и съзерцание. Последното обаче се оказва трудна задача заради постоянния туристически поток, дошъл да види богатата колекцията кактуси. А също и мястото, където през 2008 е разпръснат прахът на покойния дизайнер Ив Сен Лоран. Заедно с партньора си Пиер Берже, Сен Лоран придобива „Мажорел“ в началото на 80-те години, възстановява поувехналата му красота и събира тук богата колекция от марокански и северноафрикански текстилни изделия, и бижута. Част от тях са изложени в Музея на берберското изкуство, открит през 2011.

КРАЛСКИ ГРОБНИЦИ И ЗАБАВЛЕНИЯ ЗА НАРОДА. Вторият ден ден в Маракеш започва пред Баб Агнау – величествената главна порта, строена още през XII век, която води към медината. Върху розовите и стени през зимата гнездят щъркели – може

би същите, които се нанасят по покривите на българските села през пролетта. А малко след влизането през Баб Агнау се стига до гробницата на Саадитите – династията, управлявала Мароко от 1554 до 1659. Един от най-красивите монархически некрополи в страната е разделен в два купола. Под 12 впечатляващи колони от карарски мрамор са положени мощите на султан Ахмед Ал Мансур, както и на тримата владетели след него. Във втория купол пък са гробовете на бащата и майката на Ал Мансур, както и на други членове, и родственици на Саадитската династия. Всичко това е украсено с традиционна местна мозайка, мраморни плочи и дърворезба – изключително свидетелство за майсторската работа от XVI век.

КАК ДА СТИГНЕТЕ: С България Ер и нашите партньори до Маракеш през Париж.

ВРЕМЕТО: Декември е пикът на туристическия сезон на Маракеш – все по-популярна дестинация за шикозно и лудо посрещане на Нова година. Най-добре пропуснете града през лятото, когато температури не падат под 40 градуса.

МИНАВА ОБЯД И ТЕМПЕРАТУРАТА е близо 34 градуса, макар по българските стандарти да е дълбока есен. Време е за нещо освежително, както и за малко повече живеене в деня ни. Затова най-подходящото място са суковете в медината, които започват малко след великоленната джамия Кутубия. Още първите сергии предвещават шареното и ароматно пътешествие, което ви очаква – орогани купчини куркума, кимион, фурми, кьна, плетени кошници и шапки, всякакви кожени изделия, прекрасни метални фенери с разноцветни стъкла, традиционни джелаби (дълги роби, които пазят както от жегата, така и от зимния хлад), но и съвсем познатите ни тениски и дрехи на световни марки със съмнителна автентичност. Решаваме обаче да оставим пазаруването за другия ден и бързаме към сърцето на Маракеш – прочутия площад Джема Ел Фна. Хаосът тук може да дойде в повече на туриста от Европа, затова пък местните са напълно в свои води. А щом местните са тук, значи и животът се случва тук. Жонгльори и акробати, боксьори и разказвачи на истории, наобиколени от големи кръгове зяпачи, укротители на кобри, гадателки и рисувачки с кьна – ако душата ви е жадна за зрелища от всякаква величина, Джема Ел Фна е на ваше разположение. В случай, че сте гладни и жадни, отново сте на правилното място. Безброй димящи павилиони с тажини (традиционна берберска ►

► техника за готвене на месо, кускус и зеленчуци в калени съдове), току-що сварени охлюви и други морски дарове, както и познатите ни дюнер кебапи ще заситят глада ви, при това само срещу няколко дирхама. В никакъв случай не пропускайте да изпиете и чаша портокалов сок – не звучи екзотично, но затова пък портокалите са откъснати преди часове и ще ви карат да въздишате със съжаление, когато след това поръчвате фреш в заведение в България.

В ПОСОКА АТЛАС И В ПОСОКА АТЛАНТИКА. Срамно ще е да сте в Маракеш и да не отскочите до Атласките планини. Това най-лесно става, ако тръгнете по долината на река Оурика, на 30 км югоизточно от града. От там минава и пътят за най-високия връх на Атлас и цяла северна Африка Тубкал (4 167 м). Едва ли ще тръгнете да го изкачвате, освен ако не сте дошли специално за това, но дори и пътеките в неговото подножие ще ви предложат уникални гледки. Една от тях са малките семейни ресторанчета, които са решили да използват разкладателна сила на реката и са разположили маси и вехта мека мебел директно във водата. Минуту след като ги подминете, ще усетите, че Атлас не е шега работа – каменистата пътека върви по коритото на поточе, което прави изкачването доста хлъзгаво изживяване. Затова пък гледката от висините ще ви се отблагодари с безкраен простор в синьото на небето и розовото на планината, и мъничките къщички, сгушени в подножието ѝ. Ако все пак катеренето не е предпочитаното ви удоволствие, можете да тръгнете точно в противоположната посока, на юго-

"Пазаренето тук, както се досещате, е част от преживяването. Ако сте умели, трябва да свалите цената до поне една трета от първоначалната"

запад. След 180 км ще стигнете до Есауера – малкото скрито бижу на мароканското атлантическо крайбрежие. В историята на градчето са смесени културите на португалци, испанци, французи и бербери, а на сравнително малка площ съжителстват мюсюлмани, евреи и християни. Ритъмът на живот е доста по-спокоен от шеметния Маракеш и е истинска глътка свеж морски въздух, гарнирана с щедра порция морска храна и гнауа – тукашната музикална гордост. Тя, заедно с хипи историята на мястото, в което през 60-те и 70-те са идвали Джими Хендрикс, Кат Стивънс, Мик Джагър, Франк Запа, правят Есауера място, на което със сигурност трябва да отделите повече от ден. ■

Симона
One brand, many opportunities!

Art Hotel Simona
Sofia, Bulgaria
10 Inzhener Ivan Ivanov Blvd.
Tel.: +359 885 259 098
E-mail: simona.central@abv.bg
www.hotelsimona.com

Hotel Simona Complex
Sofia, Bulgaria
721, "Ring road" Str.
Tel.: +359 889 428 514
E-mail: info@simonacomplex.com
www.simonacomplex.com

A full moon is visible in the upper left corner of the image, set against a clear blue sky. Below it, the minaret of the Koutoubia Mosque in Marrakech is shown, featuring intricate geometric and floral patterns in green and gold on its terracotta facade. In the lower left foreground, a black street lamp with two lanterns is visible.

Where Storks Winter

Marrakech is a true explosion
of colours, sounds, tastes
and, above all, aromas

By CRISTINA NIGOHOSEAN / Photography THE AUTHOR, SHUTTERSTOCK

If you've never visited this North African city, your first contact with two-million large Marrakech will probably come as a minor shock to you. Not because you look different from the locals, because the sellers are trying to lure you into their pavilions at any cost, or because of the unbelievably chaotic traffic. You quickly get used to these things. What you won't get used to is the incessant fierce bombardment of your senses. Dazzling colours, deafening sounds and, above all, amazing scents: the minute you think you've got used to some of them, you're bombarded with the next. There's only one thing you can do: try and plan how to get to know the city, or simply dive into the deep with eyes closed.

RAWHIDE AND HIBISCUS. We choose to dive straight in. And start really from the deep – from Bab Debbagh, the notorious district in Old Marrakech where the tanneries are located. The narrow filthy street that takes us there gives us a taste of what is to come. Quite soon we no longer wonder why, before entering Bab Debbagh, everybody gets a sprig of mint to hold to their nostrils. Only natural materials are used here, mainly goat, sheep, calf and camel skins, and the 10 steps in the preparation of rawhide make use of salt, lemon juice, wheat bran and pigeon droppings (“natural ammonia” our guide keeps saying to make sure that nobody thinks this merely a tourist attraction). But the unique view is worth the horribly pungent smell. Just as the result of the tanners' work. Men's and ladies' bags of every size and colour, camel leather poufs, and the popular slippers known here as babouche, dangle all around us. We're not sure what is more difficult: to choose just one thing from this enormous variety, or to persuade the seller that his price is not quite fair. In fact, as you may have guessed, haggling is part of the experience here. If you're good at bargaining you should bring down the price to at least one third of the original one. Otherwise you can do as the Scandinavians do and pay what you're asked; not surprisingly the local traders will immediately flock around you if you're tall and blond.

BECAUSE, DESPITE THE CLICHÉ, Marrakech is really a city of contrasts, we decide that our next stop will be the Majorelle Garden. In 1924 French painter Jacques Majorelle acquired a plot of land in the city and devoted 23 years to turn it into a genuine oasis, gathering rare and exotic plants from five continents, 15 species of birds and other representatives of the local fauna. The park's very layout – with its winding lanes,

shady banana trees, burbling streams and ponds filled with water lilies and fish – makes for serenity and contemplation. The latter turns out to be difficult though, due to the never ending flow of tourists who have come to see the rich collection of cacti. As well as the place where the ashes of famed designer Yves Saint Laurent were scattered in 2008. Together with his partner Pierre Berge, Saint Laurent bought Majorelle in the early 1980s, restored its somewhat faded beauty and put together a rich collection of Moroccan and North African textiles and jewellery. Some of them are now exhibited at the Museum of Berber Arts, which opened in 2011.

ROYAL TOMBS AND POPULAR ENTERTAINMENT. Our second day in Marrakech starts at Bab Agnaou – the impressive main gate, built in the 12th century, which leads to the Medina. Storks are nesting on its pink walls in winter, perhaps the same which perch on Bulgarian village roofs in spring. Soon after entering the city through Bab Agnaou, the Saadian Tombs are reached; the Saadi dynasty ruled Morocco from 1554 to 1659. One of the most beautiful royal necropolises in the country consists of two mausoleums. The remains of Sultan Ahmad al-Mansur, as well as of the three rulers who came after him, have been laid to rest below 12 majestic columns made of Carrara marble. The second mausoleum contains the tombs of the father and mother of Al-Mansur, as well as other members and relatives of the Saadi dynasty. All this is decorated with traditional local Moroccan mosaic, marble slabs and carvings – an exceptional proof of the masterful work of the 16th century.

IT'S PAST NOON AND THE TEMPERATURE is close to 34C, although by Bulgarian standards it is late autumn. It is time for refreshments and more variety. The most suitable place are the souks in the Medina, which start just after the magnificent Koutoubia Mosque. Even the first stalls promise an exciting and fragrant experience: huge heaps of turmeric, cumin, dates, henna, wicker baskets and hats, all kinds of leather goods, beautiful stained glass lanterns, traditional djellabas (long robes which protect both against the heat and the winter chill), but also the familiar T-shirts and clothing brands of dubious authenticity.

But we decide to postpone our shopping for the next day and dash to the heart of Marrakech, the famous Djemaa el-Fna square. The reigning chaos may be just a bit too much for European tourists, but the locals are completely at home here. ►

► And if the locals are here, then this is where it all happens. Jugglers and acrobats, boxers and storytellers, surrounded by large crowds of onlookers, snake charmers, fortune-tellers and henna artists – if your heart is longing for spectacles of any kind and description, Djemaa el-Fna is what you're looking for. If you're hungry and thirsty, you've come to the right place. Countless pavilions with tajine (the traditional Berber way to cook meat, couscous and vegetables in earthenware dishes), freshly boiled abalone and other seafood, as well as the familiar doner kebab will still your hunger, and for only a few dirhams at that. Don't forget to have a glass of orange juice, it may not sound exotic, but the oranges have been picked just hours earlier and will make you sigh with regret every time you order a freshly squeezed orange juice in Bulgaria.

TO THE ATLAS MOUNTAINS AND TO THE ATLANTIC. It would be a shame to be in Marrakech and not go to the Atlas Mountains. The

HOW TO GET THERE: With Bulgaria Air and our partners to Marrakech via Paris.

THE WEATHER: December is the peak tourist season in Marrakech – an increasingly more popular destination for a vibrant and wild welcoming of the New Year. Better avoid the city in summer when temperatures rarely drop below 40C.

easiest way is to set off along the Ourika river valley, 30 km south-east of the city. This is also the road to the highest peak in the Atlas Mountains and in the whole of North Africa - Toubkal (4,167m). You probably won't start climbing it, unless you've come especially for the purpose, but even the paths at its foothills offer unique views. One of them are the small family restaurants that have decided to make use of the cool afforded by the river and have placed tables and tattered sofas directly into the water. Just after passing them, you'll realise that Atlas is not to be

joked with, the rocky path runs along the small bed of a stream which makes climbing a rather slippery affair. On the other hand, the view from up high will repay you with the boundless expanse of blue sky and the pink of the mountain, and the tiny houses nestling at its foot. If climbing is not your cup of tea, you can head in exactly the opposite direction, to the south-west. After 180 km you will reach Essaouira, the small hidden jewel of the Moroccan Atlantic coast. The history of the small town blends the cultures of the Portuguese, Spanish, French and Berbers, and Muslims, Jews and Christians live peacefully together on a relatively small area. The rhythm of life is much more relaxed than in giddy Marrakech and is a real breath of fresh sea air, garnished with a generous portion of seafood and Gnaoua music. Together with the hippy history of the place, which in the 1960s and '70s welcomed Jimi Hendrix, Cat Stevens, Mick Jagger and Frank Zappa, the music makes Essaouira the place to which you should definitely devote more than just one day. ■

Derma Vita Clinic – Довери се на онима

www.demavita.bg
София, ул. Акад. Иван Буреш 8
тел.: 02/ 962 25 33 (44), 0884 94 95 81

Дерматологична клиника Дерма Вита повече от 16 години предоставя на своите пациенти най-доброто от световните тенденции в естетичната медицина, утвърдени технологии и апаратури, и висок професионализъм. Дерма Вита ще върне младежкото ви излъчване с филъри и ботокс, поставени от един от най-добрите дерматолози в България д-р Катя Паскова.

Клиниката предлага най-модерните апарати за моделиране на тяло и лице, като световният №1 HIFU апарат за стягане на тялото и контуриране на лицето Ultraformer III, замразяване на мазнините, познато като неоперативна липосукция, с Clatuu и единственият апарат, който едновременно третира всички 5 причинители на целулита UNISON.

Единствено в Дерма Вита ще откриете високотехнологичния апарат за микроиглена радиочестота Vivace, който стимулира колагена, избистря тената и премахва несъвършенствата. Може да направите неоперативна блефаропластика с PlasmAGE, безболезнена високоефективна лазерна епилация и да решите вашия дерматологичен проблем при най-добрите специалисти.

Съвършена красота от глава до пети на най-доброто място!

Derma Vita Clinic - Trust the experience

www.demavita.bg
8, Akad. Ivan Buresh Str., Sofia, Bulgaria
tel.: +359 2/ 962 25 33 (44), +359 884 94 95 81

Derma Vita Clinic for more than 16 years provides its patients with the best of the world trends in aesthetic medicine, established technologies, equipment and high professionalism. Derma Vita will return your youthful show with fillers and botox placed by one of the best dermatologists in Bulgaria, dr. Katya Paskova.

The clinic offers state-of-the-art body and face modeling devices, such as the world's №1 HIFU Body Tightening and Face Contouring - Ultraformer III, fat freezing, known as non operative liposuction - with Clatuu and the only device that simultaneously treats all 5 cellulite causes - UNISON.

Only in Derma Vita you will find Vivace, the micro-needle radiofrequency, which stimulates collagen, clarifies the complexion and removes imperfections. You can make non-surgical blepharoplasty with PlasmAGE, painless highly effective laser epilation and solve your dermatological problem with the best specialists.

Perfect beauty from head to toe in the best place!

Медицински комплекс „Доверие“

София, ж.к. Овча купел 2, ул. Фридрих Грюнгангер №2
1756 София, р-н Изгрев, ж.к. Изток, ул. Лъчезар Станчев №5
тел.: 02 40 36 100; 02 40 36 143
www.mbal.doverie.bg, info@mbal.doverie.bg

МК „Доверие“ е модерен медицински комплекс разделен функционално на диагностично-консултативен център и многопрофилна болница за активно лечение.

МБАЛ Доверие вече се сдобри с най-новата апаратура за анализ и изработване на индивидуални стелки 100 % по мярка, моделирани за 10 минути - FootBalance.

Основната цел на този тип стелки е да коригират вредните позиции на стъпалата. Те осигуряват индивидуален комфорт и удобство при ходене, като по този начин намаляват болките и на хора с гюстабан. Ако страдате от подобен проблем или желаете да се сдобиеите със стелки FootBalance, можете да посетите болница „Доверие“.

Болница „Доверие“ е една от първите частни болници в България. Създадена е в края на 2005 г. и вече над 10 години е част от „Доверие Обединен холдинг“ АД. Тя е модерна, европейска болница, различна от стандартните български болници във всяко отношение, като предлага много по-съвременен обслужване, апаратура и леглова база.

На разположение на пациентите на МК „Доверие“ са:

- Медицински център, разполагащ със собствени лаборатории и високотехнологично диагностично оборудване.

- Многопрофилна болница за активно лечение с 8 специализирани отделения за болнична помощ.

- 4 операционни зали и стационар от над 100 легла

Освен високотехнологично оборудване и специализирани отделения, Медицински комплекс „Доверие“ може да предложи на своите пациенти оперативно лечение с единствената в гр. София система за роботизирана хирургия „Да Винчи“. Над 80% от всички диагностични и лечебни процедури се извършват чрез прилагане на минимално инвазивен (безкръвен) метод от висококвалифицирани екипи чрез съвременна ендоскопска апаратура.

Doverie Medical Complex

Sofia, Ovcha Kupel 2 District, 2, Friedrich Grunanger Street
1756 Sofia, East District, Lachezar Stanchev 5 Street
phone: 02 40 36 100; 02 40 36 143
www.mbal.doverie.bg, info@mbal.doverie.bg

MC "Doverie" is a modern medical complex functionally divided into a diagnostic-consulting center and a multiprofile hospital for active treatment.

MC Doverie has acquired the latest equipment for analyzing and developing individual 100% in-person insoles, modeled for 10 minutes - FootBalance. The main purpose of this type of insole is to correct the foot's injuries. They provide individual comfort and walking comfort, thus reducing the pains of people with splayfoot. If you suffer from a similar problem or want to have FootBalance insoles, you can visit Doverie Hospital.

Doverie Hospital is one of the first private hospitals in Bulgaria. It was established at the end of 2005 and has been part of Doverie United Holding AD for more than 10 years. It is a modern, European hospital, different from the standard Bulgarian hospitals in every respect, offering much more modern service, equipment and bed base.

The patients of MC "Doverie" are at the disposal of:

- A medical center with its own laboratories and high-tech diagnostic equipment.

- Multi-profile Active Treatment Hospital with 8 specialized hospital care units.

- 4 operating halls and more than 100 beds.

In addition to high-tech equipment and specialized departments, Doverie Medical Complex can offer its patients an operative treatment with the only Da Vinci robotic surgery system in Sofia. Over 80% of all diagnostic and treatment procedures are performed by applying a minimally invasive (bloodless) method by highly qualified teams using modern endoscopic equipment.

Spaghetti Company

Сердика център, бул. Ситняково №48
тел. 02/ 841 28 18
Mall Bulgaria 102 ет 3 до кино Арена
бул. Витоша 150, тел: 02/ 88 10 100
Работно време: понеделник - неделя от 10:00 до 00:00 ч.
spaghetticompany@mail.bg

Pizza, pasta, modernista и ТИ!

Мястото, известно с изключителна италианска кухня. Обстановката, която вдъхновява срещите, които винаги оставят у теб чувството, че си в сърцето на града!

Всеки от ресторантите Spaghetti Company носи свое собствено усещане. Независимо къде те отвеждат пътищата на София, в ресторантите от веригата намиращ себе си сред изискана и творческа обстановка, модерен дизайн и оригинална италианска кухня, специално създадена под черпака на Маестро Марко Лукиари.

Домът на италианската кухня е наблизо. Тук е, за да намиращ винаги себе си, приятели, делови партньори или нови срещи. Кухнята ни е палитра от италиански вкусове. Към това добавяме специална селекция от вина, музика и събития. Можеш да споделиш тук всяко късно сутрешно кафе, работен обяд, лежерен следобед или дълга вечеря. И всеки път ще бъде различно.

И както казва нашият главен готвач Марко Лукиари – „Има неща, за които няма сезони“. Има и такива места. Spaghetti Company е едно от тях.

Pizza, pasta, modernista and YOU

The place, famous for exquisite Italian cuisine. The atmosphere, inspiring meetings that always leave you feeling in the heart of the city!

Each of the Spaghetti Company restaurants brings its own touch. No matter where Sofia roads take you, in the restaurant chain you find yourself amongst elegant and creative atmosphere, modern design and original Italian cuisine especially prepared by Maestro Marco Luchiar's ladle.

The home of Italian cuisine is nearby. It's right here, so you can always find yourself, friends, business partners or new encounters. Our cuisine is a palette of Italian flavours. We add a special selection of wine, music and events. Here you can share every late morning coffee, business lunch, a casual afternoon or a long dinner. It will be different each time.

As our chef Marco Luchiar says – "There are things of no particular season". There are such places. Spaghetti Company is one of them.

Bedroom Beach Il paradiso del mare nero

к.к Слънчев бряг, плаж Юг, комплекс Какао бийч

Нощният живот на българското Черноморие има тенденция да гравитира около наложилата се и така предпочитана локация за модерен начин на забавление - Bedroom Beach!

Клубът е място, което обединява елегантност, стил, красиви и известни хора, изискан начин на забавление, модерна музика, топ диджеи; място, на което просто искаш да бъдеш!

Bedroom beach е с перфектно местоположение - на брега на морето на парти дестинацията на България - Слънчев бряг, к.к Какао бийч, плаж Юг.

Седмичната дневна програма на клуба ще те въвлече в чил-аут настроение, точно в каквото искаш да си! Лежерна музика, огромни легла, прикрити с бели балдахини, с които вятърът закачиливо си играе... Любезен персонал, който е готов да съдейства за това всяка твоя кулинарна представа да бъде превърната в реалност от нашия шеф-готвач. А защо не той да ти предложи нещо, на което да не можеш да устоиш...

Денят прелива в нощ, нощта в ден...#Team neverSleep е готов да те посреще 24 часа в денонощието.

Ела, зареди се, усмихни се, забавлявай се, бъди красив, привличай, раздавай се! Очакваме те! Не може да не си TAM! Bedroom Beach

Bedroom Beach Il paradiso del mare nero

Sunny Beach, Beach South, Cacao Beach Complex

The Nightlife on the Bulgarian Black Sea coast tends to gravitate around the famous and preferred location for a modern way of entertainment - Bedroom Beach Club!

The venue is a place that combines elegance, style, beautiful and famous people, exquisite entertainment, trendy music, top DJs; A place you just want to belong to! Bedroom Beach has a perfect location, situated on Cacao beach, South beach, in the Bulgarian most popular party destination - Sunny Beach.

The daily program of the club during the week will put you in a chill-out mood, just what you search for! VIP beds on a raised deck, covered with white and ethereal canopies, chillmusic, spectacular view... Our friendly staff, always ready to help you feel more comfortable, will assist you to turn into reality every culinary wish thanks to our master chef...Or why not leave them offer you something that you can not resist to...

The day turns into night, the night into day ... #TeamneverSleep is ready to welcome you 24 hours a day.

Come in, energize yourself, smile, let us entertain you, be beautiful, draw looks on you, give smiles away....

We are expecting you! You just can not miss being THERE! Bedroom Beach

Spaghetti Kitchen*Bar

София, площад Св. Неделя 3
www.spaghetti-kitchen.bar
e-mail: office@spaghetti-kitchen.bar
тел.: 089 304 66 66

Ако трябва да забодем карфица в центъра на София, ще бъде точно тук – на площад Света Неделя 3, при чисто новият Spaghetti Kitchen*Bar. Отпращайки се към парадния вход, виждаме едно съвсем различно място - интериор на няколко нива и съвсем различни зони с много акценти и детайли, живеещи в пълна хармония. Вкусната обиколка на мястото започва с това, с което обикновено свършваме – десерта. На входа ни посреща витрина с авторски десерти, приготвени на място от майстор сладкарите на Spaghetti Kitchen.

Ако си решил да преоткриеш италианската храна, просто се отдай на прясна паста и добре препечена по ръбчетата пица в Morello фурната. Разбира се, Италия не е самотна на вкусната карта, която стои пред нас. Тръгваме на околосветско пътешествие с японското патешко, норвежка съомга, октопод от Санторини, както и няколко предложения от българската кухня. Зоната с прошуто бара пък е прекрасно място за вино и тапаси. Нова-морските коктейли, които се предлагат, са истинско произведение на алкохолното изкуство. Накратко – Spaghetti Kitchen*Bar е мястото, на което можеш да се срещнеш с приятели, да хапнеш хубава храна или да пиеш любимия си коктейл в приятна атмосфера.

SPAGHETTI KITCHEN★BAR

EAT • DRINK • SOCIALIZE

place for vino and tapas. The innovative cocktails they offer are a real work of the alcoholic art.

In a nutshell – Spaghetti Kitchen*Bar is the place where you can meet friends, eat good food or have your favorite cocktail in a pleasant atmosphere.

Spaghetti Kitchen*Bar

3, Sveta Nedelya Square, Sofia
www.spaghetti-kitchen.bar
e-mail: office@spaghetti-kitchen.bar
phone: +359 89 304 66 66

If we need to put a pin in downtown Sofia, it will be right here – at 3 Sveta Nedelya Square, at the brand new Spaghetti Kitchen*Bar. Heading for the front door, we see a completely different place – interior on several levels and completely different zones with a lot of highlights and details, living in perfect harmony.

The delicious tour of the place begins with what we usually end with – dessert. A window with original desserts, prepared here by Spaghetti Kitchen's pastry chefs, welcomes us at the entrance.

If you've decided to rediscover Italian food, just indulge in fresh pasta and crispy pizza round the edges in the Morello oven. Italy, of course, is not alone on the delicious map we have in front of us. We set off on a round-the-world trip with Japanese duck, Norwegian salmon, Santorini octopus, as well as a few offers from the Bulgarian cuisine. What's more, the prosciutto bar zone is a great

Spaghetti kitchen

София, ул. 6-и септември №9
Резервации тел.: 0890 5 66666
office@spaghetti-kitchen.com
www.spaghetti-kitchen.com

Няма как да преминете по улица „6-и септември“ и да останете безразлични към вида на този наистина необикновен ресторант. Какво го прави такъв, ще разберете в момента, в който прекрачите прага му. С една-единствена крачка забравяте за работната суматоха на големия град и се пренасяте в един друг свят с въздушна атмосфера и безброй кулинарни предложения. Тук ще откриете приятна комбинация от съвременен дизайн в обзавеждането, изискано меню с интернационална кухня и отпускателна музика. От месец ноември се открива и отопляема външна градина. Заведението впечатлява и с деликатно лично отношение към клиента и усещане за домашен уют. Всичко това превръща Spaghetti Kitchen в най-модерното и желано място в София.

SPAGHETTI KITCHEN★

ITALIAN FOOD AMERICAN GRILL

Spaghetti kitchen

9, 6th of September Str., Sofia, Bulgaria
Reservations: +359 890 5 66666
office@spaghetti-kitchen.com
www.spaghetti-kitchen.com

It is not possible to pass 6th of September Street and to remain indifferent to the appearance of this unusual restaurant. You will understand what makes it so unusual the minute you cross its threshold. Only one step and you forget about the busy turmoil of the city, and move into another reality that has a magic atmosphere and countless culinary propositions. Here you will find a pleasant combination of contemporary interior design, exquisite international cuisine and relaxing music. The restaurant also impresses with its delicate personal attitude towards the customer and the feeling of home comfort. All this makes Spaghetti Kitchen the most modern and desired place in Sofia.

ПРАВИЛА ЗА ПРЕВОЗ НА БАГАЖ ПО ПОЛЕТИТЕ НА БЪЛГАРИЯ ЕР

Всички пътници на България Ер имат право на превоз на безплатен ръчен багаж в салона и регистриран багаж /в багажника на самолета/, в зависимост от избраната тарифа. Безплатните норми за брой и тегло на багажа могат да бъдат различни, в зависимост от класата на пътуване /бизнес или икономична/, както и от тарифата, по която е издаден билета. Превозът на багаж по редовните линии е съобразен и с някои общи правила и политиката на България Ер, които трябва да имате предвид.

Авиокомпания България Ер въвежда по линиите си правила за превоз на багаж за билети, издадени след 2 май 2011 г.

Системата **PIECE CONCEPT** се базира на броя, теглото и размерите на чекирания багаж.

ТАРИФИ БЕЗ РЕГИСТРИРАН БАГАЖ

Всеки пътник, закупил билет по тарифа с включен само ръчен багаж, има право да превози в кабината на самолета безплатен багаж както следва:

Класа на обслужване	Норма на безплатен багаж	Такси за багаж
Икономична класа	1 брой ръчен багаж до 10 кг и размери 55x40x23 см (сумарна дължина до 118 см)*	Първи брой регистриран багаж до 23 кг и до 158 см*: • Вътрешни полети – 15 евро на посока • Международни полети – 20 евро на посока

ТАРИФИ С РЕГИСТРИРАН БАГАЖ

Всеки пътник, закупил билет по тарифа с включен регистриран багаж, има право да превози в багажниците на самолета безплатен багаж както следва:

1. По международни и вътрешни линии

Класа на обслужване	Норма на безплатен багаж
Бизнес класа	1 брой ръчен багаж до 10 кг и размери 55x40x23 см (сумарна дължина до 118 см)* 2 броя чекиран багаж до 32 кг, до 158 см* Всеки**
Икономична класа	1 брой ръчен багаж до 10 кг и размери 55x40x23 см (сумарна дължина до 118 см)* 1 брой чекиран багаж до 23 кг и до 158 см*

2. Изключения

Bug карта	Пояснения
Златна карта FLY MORE	2 броя по 23 кг и до 158 см* Всеки**
За билети заплатени с карта VISA Platinum от ЦКБ	2 броя по 23 кг и до 158 см* Всеки**
За билети заплатени с кобрандирана карта България Ер и ЦКБ	2 броя по 23 кг и до 158 см* Всеки**
За членове на програмата „CCB Club“	2 броя по 23 кг и до 158 см* Всеки**
Моряци	2 броя по 23 кг и до 158 см* Всеки**
Бебета от 0-2 години	В случай, че тарифата по която е издаден билета на възрастният, придружаващ бебето позволява 1 брой чекиран багаж до 23 кг, то бебето има право на 1 брой чекиран багаж до 10 кг. Превозът на бебешки колички се извършва безплатно, но те следва задължително да се предават и получават непосредствено при качване/слизване на/от самолета. Авиокомпанията не носи отговорност за щети в резултат на транспортиране по багажните ленти, в случай, че количката не е предадена/получена на/от самолета.

* Сумата от външните размери на дължината, височината и широчината на багажа /l + h + w/. Пътникът може да превозва и повече от безплатната норма багаж срещу допълнително заплащане. Трети багаж се таксува по максималната такса за трети свръхбагаж.

** Ако билетите Ви са заплатени в сайта на компанията, както и в случаите на: притежание на златна карта FLY MORE, членство в програмата CCB Club, или за билети, заплатени с кобрандирана карта от ЦКБ и България Ер или карта Visa Platinum от ЦКБ, е необходимо да се свържете с нас на тел.: +359 2 4020 400 или на е-мейл: callfb@air.bg за преиздаване на билета с право на 2 броя безплатен багаж. Притежанието на карти CCB Club, Visa Platinum от ЦКБ, кобрандирана карта от ЦКБ и България Ер, както и златна карта FLY MORE не дава право на безплатен допълнителен чекиран багаж по тарифа без багаж. Правото на 2 броя багаж за притежатели на златна карта FLY MORE и CCB Club и за билети, заплатени с кобрандирана карта България Ер и ЦКБ и карта Visa Platinum от ЦКБ, е само за полети, при които опериращ превозвач е авиокомпания България Ер.

ПЪТНИКЪТ МОЖЕ ДА ПРЕВОЗВА И ПОВЕЧЕ ОТ БЕЗПЛАТНАТА НОРМА БАГАЖ СРЕЩУ ДОПЪЛНИТЕЛНО ЗАПЛАЩАНЕ.

3. Такси за свръхбагаж - Международни линии

За тегло на багажа между 23 кг и 32 кг	50 евро
За големина на багажа между 158 см* и 203 см*	70 евро
Допълнителна бройка - втори багаж до 23 кг до 158 см*	50 евро
Допълнителна бройка – трети багаж до 23 кг до 158 см*	100 евро

Багаж с тегло над 32 кг може да се превозва само като карго.

4. Такси за свръхбагаж - Вътрешни линии

За тегло на багажа между 23 кг и 32 кг	20 евро
За големина на багажа между 158 см* и 203 см*	30 евро
Допълнителна бройка - втори багаж до 23 кг до 158 см*	20 евро
Допълнителна бройка – трети багаж до 23 кг до 158 см*	50 евро

5. Специални категории багаж

Спортна екипировка	Превоза на спортна екипировка не влиза в нормата на безплатен чекиран багаж. Таксува се 50 евро в посока, като допълнително парче чекиран багаж. Екипировката трябва да е с максимални размери до 23 кг и до 203 см* Изключение: Безплатен превоз на 1бр. ски/сноуборд екипировка за всички директни полети, оперирани от България Ер.
Велосипеди	Приемат се за превоз в специална опаковка (картон или специален калф). Максимални размери на опаковката 160 x 90 x 25 см. Изисква се предварително потвърждение на услугата в резервацията. Международни линии: 70 евро в посока. Вътрешни линии: 30 евро в посока.
Оръжие	Превозът на огнестрелни оръжия и боеприпаси се извършва съгласно изискванията на Международната асоциация за въздушен транспорт /IATA/ . Не се потвърждава на codeshare полетите на България Ер. Превозът на огнестрелни оръжия не може да бъде потвърден в случаите, когато авиокомпания България Ер е партньор по полет. Превозът на огнестрелни оръжия и боеприпаси, различни от спортно оръжие и боеприпаси, е забранен. В някои случаи, превоз на огнестрелни оръжия и боеприпаси за ловни и спортни цели, може да бъде разрешен. Пътникът трябва да се свърже с България Ер и да предостави информация за вида на оръжието, серийния му номер и припасите, които се внасят в резервационната система. Всички огнестрелни оръжия и боеприпаси, се приемат само като багаж за транспортиране в багажниците на самолета и в никакъв случай в салона с пътниците. Трябва да са разделно и подходящо опаковани, като теглото на мунициите не бива да надвишава 5 кг. Пътникът трябва да има всички документи, изисквани от закона и подзаконовите актове, приложими за превоз за съответната държава. България Ер си запазва правото да откаже превоз на огнестрелни оръжия и боеприпаси. • Ловни пушки и патрони – комплект до 15 кг: такса 50 евро в посока. • Ловни пушки и патрони- при общо тегло над 15 кг: такса 70 евро в посока. • Късо огнестрелно оръжие (пистолет): такса 20 евро в посока. Ловната пушка и патроните се считат за едно парче регистриран багаж и се таксуват с еднократна такса за обслужване. Този вид багаж не се включва в безплатната норма и таксата се прилага независимо от това дали пътникът има друг чекиран багаж.
Домашни любимци в пътническата кабина /PETC/	Приемат се само кучета и котки. България Ер не приема за превоз животни до и от Великобритания. При пътуване с домашен любимец /куче или котка/ е необходимо при закупуването на билет да свържете с авиокомпанията за потвърждение. Максимално тегло на животното и клетката – до 8 кг. За полети FB1431/1432 до и от Париж, където опериращ превозвач е Air France, максималното тегло е 6 кг. Максимални размери на клетката – 48 x 35 x 22 см. Не се включва в безплатната норма багаж. Заплаща се такса от 50 евро в посока.
Домашни любимци в багажника /AVIH/	Приемат се само кучета и котки. България Ер не приема за превоз животни до и от Великобритания. Без ограничение в теглото на животното. Максимални размери на клетката – 110 x 65 x 70 см. Не се включва в безплатната норма багаж, заплаща се такса: - при тегло на животното и контейнера до 32 кг - 80 евро в посока - при тегло на животното и контейнера над 32 кг - 120 евро в посока Изключения: - Животни с тегло с контейнера над 32кг не се приемат за превоз до/от Брюксел. - Бойните и опасни породи се приемат за превоз само като карго (напр. Американски питбул териер, Стафордширски бултериер, Американски стафордширски териер, Бултериер, Американски будоа, Дого Аржентино, Кангал (Анатолийска овчарка), Кавказка овчарка, Ротвайлер, Родезийски риджбек).

За смесени превози с участието на България Ер и други партньорски авиокомпании в маршрута могат да бъдат прилагани други условия за багаж.

BAGGAGE ALLOWANCE ON BULGARIA AIR FLIGHTS

All passengers of Bulgaria Air are entitled to free carriage of cabin baggage and checked baggage (in the luggage compartment of the airplane) depending on the chosen tariff. Free allowances for pieces and weight of baggage may vary depending on the travel class (business or economy) and the tariff on which the ticket has been issued. Baggage transportation on regular lines also conforms to some general rules and the policy of Bulgaria Air, which you should consider.

Bulgaria Air introduces rules for baggage carriage on its destinations for all tickets, issued after May 2, 2011. The **PIECE CONCEPT** system is based on the quantity, weight and dimensions of the checked-in baggage.

TARIFFS WITHOUT CHECKED BAGGAGE

Each passenger who bought a ticket in a tariff that includes only a hand baggage carriage, is allowed to transport in the cabin free baggage allowance as follows:

Class of service	Allowance for free of charge baggage	Fees for checked baggage carriage
Economy class	1 piece hand baggage up to 10 kg and dimensions 55x40x23 sm (total length up to 118 sm)*	First piece of checked baggage up to 23 kg and up to 158 cm *: <ul style="list-style-type: none">• Domestic flights – EUR 15 per direction• International flights – EUR 20 per direction

TARIFFS WITH CHECKED-IN BAGGAGE

Each passenger who bought a ticket in a tariff that includes checked baggage, is allowed to transport in the luggage compartment of the airplane free baggage allowance as follows:

1. International and Domestic flights

Class of service	Норма на безплатен багаж
Business class	1 piece hand baggage up to 10 kg and dimensions 55x40x23 sm (total length up to 118 sm)* 2 pieces checked baggage up to 32 kg, up to 158 sm* each**
Economy class	1 piece hand baggage up to 10 kg and dimensions 55x40x23 sm (total length up to 118 sm)* 1 piece checked baggage up to 23 kg and up to 158 sm*

2. Exceptions

Card type	Explanations
Gold card FLY MORE	2 pieces of 23 kg and up to 158 cm each**
For tickets paid with VISA Platinum card by CCBank	2 pieces of 23 kg and up to 158 cm each**
For tickets paid with co-branded card Bulgaria Air / CCBank	2 pieces of 23 kg and up to 158 cm each**
For members of the 'CCB Club' programme- free checked-in baggage	2 pieces of 23 kg. Third piece is charged as third excess baggage**
Seamen	2 pieces of 23 kg and up to 158 cm each**
Infants 0-2 years of age	If the fare of the ticket of the adult who is accompanying the baby allows 1 piece checked baggage up to 23 kg, the baby is entitled to 1 piece checked baggage up to 10 kg. Transportation of baby carriages is free of charge, but it is mandatory to hand them over/to receive them immediately before embarkation / disembarkation of the aircraft. The aviation company shall not be responsible for damages resulting from transportation on baggage belts, in case the carriage has not been handed over/received at the aircraft.

* The maximum allowed volume is the sum of the external length, height and width of the baggage/(l+h+w/. The passenger may carry more than the free of charge baggage allowance for an additional fee.
Third piece is charged as third excess baggage.

** If your tickets are paid in the company's website, as well as in the cases of: possession of gold card FLY MORE, membership in CCB Club, or tickets paid with co-branded card from CCB and Bulgaria Air or Visa Platinum card from CCB you need to contact us by phone +359 2 4020 400 or e-mail callfb@air.bg to reissue the ticket entitled to free 2 pieces of luggage. Possession card CCB Club, Visa Platinum CCB, co-branded card from CCB and Bulgaria Air, and Gold Card FLY MORE entitle the additional free checked baggage on tariff without luggage. The right to two pieces of luggage for holders of Gold Card FLY MORE and CCB Club and tickets paid with co-branded card CCB and Bulgaria Air and Visa Platinum card from CCB is only on flights where the operating carrier is Bulgaria Air.

THE PASSENGER MAY CARRY MORE THAN THE FREE BAGGAGE ALLOWANCE AT ADDITIONAL COST.

3. Excess baggage fees – International flights

Baggage weight between 23 kg and 32 kg	EUR 50
Baggage dimensions between 158 cm and 203 cm	EUR 70
Extra piece – second bag up to 23 kg x 158 cm	EUR 50
Extra piece – third bag up to 23 kg x 158 cm	EUR 100

Baggage with weight over 32 kg may only be carried as cargo.

4. Excess baggage fees – Domestic flights

Baggage weight between 23 kg and 32 kg	EUR 20
Baggage dimensions between 158 cm and 203 cm	EUR 30
Extra piece – second bag up to 23 kg up to 158 cm	EUR 20
Extra piece – third bag up to 23 kg up to 158 cm	EUR 50

5. Special categories of baggage

Sport equipment	Transportation of sport equipment is not included in the quota of checked baggage. It is charged as an extra piece of checked baggage EUR 50 in direction. The equipment must be of maximum weight and dimensions 23 kg and 203 cm* Exception: Free carriage of 1 piece of ski / snowboard equipment for all flights operated by Bulgaria Air.
Bicycles	Accepted for carriage in special packaging (cardboard or a special case). Maximum size of package 160 x 90 x 25 cm. This service requires pre-confirmation in the reservation. International flights: EUR 70 per direction. Domestic flights: EUR 30 per direction.
Firearms	Carriage of firearms and ammunition is carried out according to the requirements of the International Air Transport Association /IATA/. It is not confirmed on codeshare flights of Bulgaria Air. Carriage of firearms and ammunition other than sport weapons and ammunition is prohibited. In some cases, carriage of firearms and ammunition for hunting and sporting purposes may be permitted. The passenger should contact Bulgaria Air and provide information on the type of weapon, its serial number and the ammunition, which will be entered into the reservation system. All firearms and ammunition will be accepted only as baggage and must be transported in the luggage compartment of the airplane and under no circumstances in the passenger cabin. They must be suitably packed separately and the weight of the ammunition should not exceed 5 kg. The passenger should have all documents required by law and regulations applicable to carriage for the particular state. Bulgaria Air reserves the right to deny carriage of firearms and ammunition. <ul style="list-style-type: none">• Hunting rifles and cartridges – total weight up to 15 kg: fee EUR 50.• Hunting rifles and cartridges – total weight over 15 kg: fee EUR 70.• Short-barrel firearms (pistol): fee EUR 20. Hunting rifles and cartridges – total weight up to 15 kg: fee EUR 50 per direction. <ul style="list-style-type: none">• Hunting rifles and cartridges – total weight over 15 kg: fee EUR 70 per direction.• Short-barrel firearms (pistol): fee EUR 20 per direction.
Pets in the passenger cabin /PETC/	Only dogs and cats are accepted. Bulgaria Air does not accept for carriage live animals to and from Great Britain. If traveling with a pet /dog or cat/, please be advised to contact the airline for confirmation at the time of purchase of your ticket. Maximum weight of the pet and the cage – up to 8 kg. For flights FB1431/1432 to/from Paris, where operator is Air France, the maximum weight of the pet and the cage is 6 kg. Maximum dimensions of the cage – 48 x 35 x 22 cm. Not included in the free baggage allowance. A fee of EUR 50 per direction applies.
Pets in the hold / AVIH/	Only dogs and cats are accepted. Bulgaria Air does not accept for carriage live animals to and from Great Britain. Without limitations in the weight of the pet. Maximum dimensions of the cage - 110 x 65 x 70 cm. Not included in the free baggage allowance, a fee apply as follows: <ul style="list-style-type: none">- for total weight of the pet and the container up to 32 kg - EUR 80 per direction- for total weight of the pet and the container above 32 kg - EUR 120 per direction Exceptions: <ul style="list-style-type: none">- Animals weighing over 32kg together with the container are not accepted for carriage to / from Brussels.- Fighting and dangerous breeds are accepted for carriage only as cargo (example: American Pit Bull Terrier, American Staffordshire Terrier, Staffordshire Bull Terrier, Bull Terrier, American Bulldog, Dogo Argentino, Karabash / Kangal / Anatolian Shepherd Dog, Caucasian Ovcharka / Caucasian Shepherd Dog, Rottweiler, Rhodesian Ridgeback).

For partner flights involving Bulgaria Air and other partner airlines, other luggage conditions may apply.

ГОТОВИ ЗА ПОЛЕТ

FIT TO FLY

Предлагаме ви няколко полезни съвета за това как да се чувствате добре по време на полета и след него. Изпълнявайте упражненията бавно и дишайте равномерно.

These handy exercises enable you to stay in top form – both during and after the flight. Perform each move with steady, even breathing.

Ходила

10 пъти

Поставете петите на пода и повдигнете нагоре пръстите на краката. После опрете пода с пръсти и повдигнете петите.

Глезени

15 пъти

Правете кръгови движения първо с единия крак, а после с другия.

Колене

30 пъти

Повдигнете единия крак, докато не усетите напрежение в бедрото.

Рамене

5 пъти

Поставете ръцете на бедрата и започнете да описвате кръгови движения с раменете.

Крака

10 пъти

Наведете се леко напред. Обгърнете с ръце коленете и ги повдигнете на нивото на гърдите. Загържете така 15 секунди.

Гръб и ръце

15 пъти

Поставете и двете стъпала на пода и стегнете корема. Навеждайте се напред, докато ръцете ви не опрат пръстите на краката.

EN

Feet

10 times

Placing your heels on the floor, stretch your toes upwards. Then, keeping your toes on the floor, raise your heels upwards.

Ankles

15 times

Rotate your foot – first in one direction and then the other.

Knees

30 times

Raise your legs, tensing the muscles in your thighs.

Shoulders

5 times

With your hands on your thighs, rotate your shoulders in a circular motion.

Legs

10 times

Bend forward slightly. Wrap your hands around one knee and raise it to your chest. Hold for 15 seconds. Repeat with the other knee.

Back and arms

15 times

Place both feet flat to the floor and hold your stomach in. Bend forward, moving your hands down your legs.

Да се лети не е страшно

- Статистиката сочи, че летенето със самолет е далеч по-безопасно от много други дейности
- Екипажът на вашия самолет е висококвалифициран и с богат опит
- Самолетите на България Ер са с безпрепятствена поддръжка и могат да устоят на всякаква турбуленция
- Опитайте да се отпуснете – вдишвайте дълбоко през носа и задръжвайте въздуха няколко секунди, преди да го издишате

EN

Relax!

- Statistics show that flying is much safer than many situations in daily lives
- The crew in control of the plane is highly trained and experienced
- Bulgaria Air aircraft are thoroughly maintained and designed to withstand various forms of turbulence
- Try to relax – breathe in deeply through your nose, hold for three seconds before exhaling slowly

По време на полет

- Усещате болка в ушите? Запушете носа, затворете устата и започнете да преглъщате или да се опитвате да изкарате въздуха, без да отваряте уста. Дъвченето на дъвка също помага
- Стимулирайте кръвообращението си, като се разходите по пътеката в самолета
- Избягвайте да седите с кръстосани крака, защото това може да ограничи кръвообращението
- Може да се почувствате по-удобно, ако свалите обувките
- Пийте повече вода и по-малко алкохол, чай или кафе

EN

During the flight

- Ear pain? Pinch your nose shut, close your mouth and swallow or blow out against your closed mouth. Alternatively, chew some gum
- Stimulate your circulation by walking around the cabin and stretching
- Avoid sitting with your legs crossed as this restricts circulation
- Removing your shoes may provide you with more comfort
- Drink plenty of water and not too much alcohol, tea or coffee

Как да се приспособим по-бързо към часовите разлики

- Опитайте се да настроите биологичния си часовник към времевата зона на бъдещата ви дестинация, като вечерта преди по-лети си легнете един час по-рано или по-късно
- Не прекалявайте с тежката храна и не пийте твърде много алкохол или кафе вечерта преди полета
- Яжте богати на протеин храни в подходящи за новата часова зона отрязъци от денонощието
- Когато пристигнете на избраната от вас дестинация, направете си кратка разходка
- Прекарайте поне 30 минути на дневна светлина

EN

Reducing jetlag

- Begin adjusting your body clock to the time zone of your destination the night before departure by going to bed earlier or later
- Don't consume too much food the night before you leave, or drink too much coffee or alcohol
- Eat protein-rich meals at times that are normal for your new time zone
- At your destination, take light exercise – such as a walk
- Spend at least 30 minutes in daylight

УДОБСТВО И БЕЗОПАСНОСТ ВЪВ ВЪЗДУХА

YOUR COMFORT AND SAFETY IN THE AIR

Вашето здраве

Ако имате притеснения за здравето си, свързани с пътуването, и особено ако страдате от дихателни или сърдечно-съдови заболявания, посетете лекаря си преди заминаване. Аптеките могат да ви предложат лекарства без рецепта, но нашият съвет е винаги да се консултирате с лекар, който е най-подходящ за вас.

Вашият багаж

Избягвайте тежкия ръчен багаж. Носенето му може да претовари организма ви. Да седнеш в креслото уморен и загъхан, означава да започнеш пътуването си зле. В ръчния багаж носете само основното, което ще ви трябва по време на полета.

Срокът за явяване на летището

Опитайте се да пристигнете на летището рано. Оставте си достатъчно време за формалности, пазаруване и отвеждане към самолета. Времето за регистриране на пътниците е различно на различните летища и може да варира според дестинацията. Добре е да се информирате предварително за часа, в който трябва да сте на летището.

Вашата сигурност

Запознайте се с изискванията за сигурност и ги спазвайте.

Не се съгласявайте да пренасяте чужд багаж.

Не оставяйте багажа си без надзор.

Слагайте ножове, ножици и остри предмети в куфара, който предавате за транспортиране в багажника на самолета. Ако са в ръчния ви багаж, летищните служби за сигурност ще ви забранят да ги качите в самолета.

Вашият ръчен багаж

Сложете тежките предмети под седалката пред вас, а леките – в багажните отделения над седалките. Не блокирайте с багаж пътя към аварийните изходи и пътеките между креслата. Отваряйте багажниците над седалките внимателно – ако съдържанието им е разместено по време на полета, при отваряне от тях може да паднат предмети.

Пушенето

Пушенето в самолета е опасно. Забранено е на всички

България Ер ви желае безопасен и удобен полет. Висококвалифицираните ни летци, стюардеси и стюарди са обучени да осигурят безопасността ви. Ето някои основни моменти от безопасността, с които може да се запознаете, докато почивате и се наслаждавате на полета на България Ер.

Bulgaria Air wishes you a safe and comfortable journey. Our highly trained flightdeck and cabin crews are here to take care of your safety. While relaxing and enjoying Bulgaria Air's inflight service, you may consider the basic points that follow.

полети на България Ер. На кабинния екипаж е наредено да следи за изпълнението на забраната. Не пушете в тоалетните, които са оборудвани с датчици за дим.

Упътванията за безопасност

Преди заминаване и пристигане кабинният състав на България Ер ще ви запознае с правилата за безопасност в самолета. Упътването включва сведения за предпазните колани, кислородните маски, изходите, аварийното напускане на самолета, спасителните жилетки. Молим за вашето внимание по време на демонстрацията. Разгледайте инструкцията за безопасност в самолета, която е в джоба на седалката пред вас.

Кабинен екипаж

Кабинният екипаж на България Ер се грижи да ви обслужва отлично и да осигурява безопасността по всяко време. Не се притеснявайте да повикате стюардесите и стюардите, като използвате разположения над креслото ви бутон, да споделяте коментарите си с тях и да ги убедомявате за потребностите си.

При пристигане

Пазете багажите си купони, за да намерите лесно багажа си. Отделете малко време, за да се аклиматизирате след пристигането си.

in, shop and board. Check-in times vary from airport to airport and from destination to destination. Please, inform yourself well in advance to avoid delays/cancellations.

Your security

Do read and follow the security requirements. Do not agree to carry other people's items with you. Never leave your luggage unattended. Store personal knives, scissors and other sharp objects safely inside your suitcase or hold luggage. If you do not, airport security staff will stop you taking them aboard in your cabin luggage.

Your hand luggage

Please store heavy items underneath the seat in front of you. Stow lighter items in the overhead luggage racks. Please ensure you do not block access to the emergency exits, and do not block the aisle. Please open the overhead lockers with caution: items there may have become disturbed and may fall onto the seats below.

Smoking

Smoking onboard is dangerous. All Bulgaria Air flights are non-smoking and cabin crew are under strict instructions to monitor observance. Please do not smoke in the lavatories; they are equipped with smoke sensors.

The safety briefing

Before departure and on approach, Bulgaria Air cabin crew will demonstrate the rules of safety on board our aircraft. The briefing includes information on your seatbelt, how to use your oxygen mask, how to locate exits, how to leave the aircraft in an emergency, and how to use your lifejacket. Please spare a moment to watch their demonstration. Please also consult the illustrated Safety on Board leaflet in the seat pocket in front of you.

Your cabin crew

The Bulgaria Air flight attendants are on board to provide you with top class inflight service and ensure your safety at all times. Please do not hesitate to use the overhead attendant call button and share comments or request service from your flight attendant.

At the destination airport

Have your luggage identification tags ready to help you find your luggage. Give yourself some time for initial acclimatisation with the weather and environment of your destination.

Your health

If you have any medical concerns about making a journey, or if you suffer from a respiratory or heart condition, see your doctor before traveling. There are over-the-counter medicines available, but we recommended always consult a doctor to determine which are suitable for you.

Your luggage

Try to travel light. Carrying heavy bags can cause considerable stress you may not be used to. Arriving at your sit exhausted and perspiring is not a good start to your journey. In your hand luggage, carry only essential items which you will genuinely need during the flight.

Your check in deadline

Arrive early at the airport. Give yourself plenty of time to check

Уважаеми пътници,

В съответствие с директива на Европейската комисия 68/2004 от 15 януари 2004г., в охраняемите зони на летищата и в ръчния багаж не бива да се слагат предмети, с които е възможно или изглежда възможно да се причини нараняване. Сред забранените предмети са:

- всякакви видове огнестрелно оръжие;
- катапулти и харпун;
- имитации на огнестрелно оръжие, в това число детски играчки;
- оръжейни части, с изключение на уреди за телескопично виждане;
- пожарогасител;
- електрошокови уреди;
- брадви, секири, сатъри, томахаки;
- лъкове, къси копия;
- всякакви заострени метални предмети,

- които могат да послужат за нараняване;
- ножове, независимо от предназначението им;
- саби, мечове;
- бръснари, скалпели;
- ножици, с режеща част по-дълга от 6см;
- бормашины, отвъртки, клещи, чукове;
- кънки за лег;
- всички видове спортни стикове, бухалки, щетки и тояги;
- всички видове оборудване за бойни

- спортове;
- амуниции, гранати, мини, военни експлозиви;
- детонатори;
- газ и газови контейнери;
- всякакви пиротехнически средства;
- хлор, парализиращи спрейове, съзотворен газ;
- терпентин, разреждател и аерозолна боя;
- напитки с над 70% съдържание на алкохол;

Списъкът посочва някои от забранените за пренос предмети, без да бъде изчерпателен. Моля консултирайте се с летищния персонал за по-пълна информация.

From 6 November 2006 the European Union adopted new security rules that restrict the amount of liquids you can take through security checkpoints, in addition to other prohibited articles. These liquids must be in individual containers with a maximum capacity of 100 ml each, packed in one transparent, resealable plastic bag (with a capacity of no more than one litre). The restrictions apply to liquids such as water, drinks, soups, syrups, make-up, creams, lotions, gels, perfumes, deodorants, sprays, tooth paste and shaving foam. Liquid foods for babies and any medication a passenger may need during a flight are exempt from the above restrictions but must be presented at security checkpoints.

This is not an exhaustive list. If in doubt, please, consult the airport staff who will be happy to provide you with more detailed information.

Dear passengers,

In keeping with European Commission Regulation № 68/2004 of 15 January 2004, any object capable, or appearing capable of causing injury should not be carried into the security restricted areas of the airports and into the aircraft's cabins. These include, but are not limited to:

- all types of firearms;
- catapults and harpoons;
- replica or imitation firearms, toy guns;
- component parts of firearms (excluding telescopic sighting devices);
- fire extinguishers;
- stun or shocking devices;
- axes, hatchets, meat cleavers; machetes;
- arrows and darts;
- any type of sharpened metal objects, which could cause injury;

- all types of knives;
- sabers, swords;
- open razors and blades, scalpels;
- scissors with blades more than 6 cm in length;
- drills, screwdrivers, crowbars, hammers;
- ice skates;
- any type of sport bats, clubs, sticks or paddles;
- any martial arts equipment;
- ammunition, grenades, mines, explosives

- and explosive devices;
- detonators;
- gas and gas containers;
- any pyrotechnics;
- chlorine, disabling or incapacitating sprays, tear gas;
- turpentine and paint thinner, aerosol spray paint;
- alcoholic beverages exceeding 70% by volume.

НОВИ ПРАВИЛА ЗА ПРЕВОЗ НА ДЕЦА

От 1 юли 2012 година авиокомпания България Ер променя правилата за превоз на непридружени деца

За **НЕПРИДРУЖЕНО ДЕТЕ (UNACCOMPANIED MINOR - UM)** се смята дете, от 3 до 12 години, което по време на полета не се придружава от родител/настойник или друг пътник-придружител. Деца до 3 години не могат да ползват услугата непридружено дете

ПРИ УСЛУГАТА ПРЕВОЗ НА НЕПРИДРУЖЕНО ДЕТЕ (UM) служители поемат детето от изпращача на отправното летище, придружават го по време на всички летищни формалности и го предават на посрещача. Услугата е задължителна за деца на възраст от 3 до 5 години и възможна при поискване за деца с навършени 5 години.

ФОРМУЛЯР – ИНФОРМАЦИЯ ОТ РОДИТЕЛ/НАСТОЙНИК: Задължителен документ, в който се вписва пълна информация за детето, както и имената, адресите и телефони на изпращача и посрещача.

ЕСКОРТ – Стюардеса, която пътува с детето и се грижи за него по време на полета. За да бъде осигурен ескорт, агентът, създател на резервацията на детето, внася SR UMNR с неговата възраст и рождена дата, както и информация за посрещача и изпращача – имена, телефон за връзка и пълнен адрес. Запитването се прави поне две седмици преди полета. В рамките на 3 дни служителите от отдел Спейс контрол дават отговор на молбата. При потвърждение Спейс Контрол запазва място на стюардесата на желания полет и уведомява агента, който създава EMD в резервацията на детето в размер на дължимата сума за тази услуга.

ЗАДЪЛЖИТЕЛНАТА ИНФОРМАЦИЯ за потвърждаване на услугата UMNR включва три имена, възраст и рождена дата на детето; три имена, телефон за връзка и пълнен адрес на посрещача и изпращача. Непридруженото дете трябва да носи със себе си валиден паспорт. За вътрешните полети паспортът може да бъде заменен с акт за раждане – оригинал или нотариално заверено копие.

- Авиокомпания България Ер не приема непридружени деца, трансфериращи на летище София. Изключения се правят само при предоставени контакти на трансферния пункт.
- Деца до 3 години не се приемат за превоз без придружител.
- Деца, навършили 5 години, се приемат за превоз без придружител и се обслужват по реда за непридружени деца – UM.

ЗАПЛАЩАНЕ ЗА ПРЕВОЗА на непридружени деца: за всяко непридружено дете, независимо от възрастта, се събира UM такса в размер на 40 евро на отсечка за международни полети и 20 евро за вътрешни линии, като за София – Лондон таксата е 50 евро, а за Лондон – София 50 паунда. Една стюардеса може да придружава две деца от едно семейство – братя и сестри, които пътуват заедно, като се заплаща една UM такса за двете деца.

Допълнителни условия:

- от 3 до навършване на 5 години: за детето се заплаща пълната тарифа за възрастен пътник без детско намаление, плюс 50% от едноръчната тарифа в М класа за стюардесата-придружител. Всички дължими летищни такси за маршрута по билета също се събират;
- от 5 до 7 години: плаща се 100 % от тарифата за възрастен пътник;
- от 8 до 11 години: плаща се детски билет с приложимото по съответната тарифа детско намаление;
- по желание на родителите, деца от 12 до 18 години могат също да ползват услугата UM срещу заплащане на UM таксата.

NEW RULES FOR TRANSPORTING CHILDREN

From the 1st of July 2012, Bulgaria Air is changing its rules regarding transporting unaccompanied children.

AN UNACCOMPANIED MINOR (UM) – is any child of 3 to 12 years of age who is not accompanied by parent/guardian or another passenger-companion on the same flight. Children of less than 3 years of age may not use the service for unaccompanied minor.

THE SERVICE “TRANSPORT OF AN UM means that employees of Bulgaria Air take the child from the person that escorts him or her to the departure airport, accompanies the child through all airport formalities, and brings him to the person that will collect the child at the destination. The service is mandatory for children between 3 and 5 years old, and optional for children who have already turned 5 years.

FORM – INFORMATION FROM THE PARENT/GUARDIAN: A mandatory document that contains full information about the child, as well as names, addresses and telephone numbers of the persons who will be escorting the child to the departure airport and from the destination airport.

ESCORT – A flight attendant who travels with the child and cares for him or her during the flight. To provide an escort, Bulgaria Air requires the travel agent that books the flight for the child to submit SR UMNR with the child's age and date of birth, as well as information about the person who will deliver the child to the departure airport, and the person who will collect him or her from the destination airport – their full names, telephone numbers and full addresses. This service should be requested at least two weeks prior to the flight. Staff members from the Space Control Department will reply to your inquiry within 3 business days. Upon confirmation, Space Control books a place for the flight attendant on the desired flight and informs the travel agent who issues an EMD on the child's reservation in the amount of the sum payable for the service.

MANDATORY INFORMATION for the confirmation of the UMNR service includes the child's full name, age and date of birth, as well as the full names, telephone numbers and complete addresses of persons delivering the child to the departure airport and those who are collecting him or her at the destination airport. The UM must have a valid passport on him/her. For domestic flights the passport may be replaced by a birth certificate or a copy of it certified by a Notary.

- Bulgaria Air does not accept unaccompanied minors who transfer at Sofia Airport. Exceptions are made only when contact information has also been submitted for the persons who will take care of the child at the point of transfer.
- Children under 3 years of age cannot travel unaccompanied.
- Children who have turned 5 are permitted to travel unaccompanied and are served according to the rules for unaccompanied minors.

THE PRICE FOR THE TRANSPORT OF UM SERVICE:

For an unaccompanied child, regardless of age, a UM fee of EUR 40 per international flight segment and EUR 20 for domestic flights is collected, for Sofia - London the fee is EUR 50 and for London - Sofia GBP 50.

One flight attendant can escort two children from the same family simultaneously - brothers and sisters traveling together, and in that case one UM fee is collected for both children.

Additional conditions:

- For children between 3 and 5 years old: the price is the full adult tariff without a children's discount, plus 50% of the one-way tariff per segment in M class for the escorting flight attendant. All applicable airport fees for the route of the flight are also collected;
- Age 5 - 7: the customer pays 100% of the tariff for an adult passenger;
- Age 8-11: the customer pays a children's tariff (with the applicable child discount from the respective tariff);
- Upon parental request, children aged between 12 and 18 years old may also make use of the UM service if the UM fee is paid.

THE FACE OF

Bulgaria Air

National Carrier **www.air.bg**

Airbus A320-214

**Airbus A319-112
Airbus A319-111**

Boeing 737-300

Embraer 190-100

CODESHARE PARTNERS

Co-operative and marketing abetments with other airlines are an integral part of Bulgaria Air operating policy. Code sharing agreements enable travelers to take advantage of a greatly enhanced spectrum of global destinations with the minimum of procedural inconvenience.

SOFIA – MOSCOW

Both airlines operate codeshare flights between Bulgaria and Russia.

VARNA/BOURGAS – MOSCOW

Jointly operated services using Bulgaria Air aircraft and crew.

SOFIA – PARIS

Both parties operate and have a seat exchange programme.

SOFIA – ROME

Both parties operate and have a seat exchange programme.

SOFIA – MILAN

Jointly operated services using Bulgaria Air aircraft and crew.

SOFIA – MADRID, MADRID – LAS PALMAS,
MADRID – TENERIFE

Jointly operated services using Bulgaria Air aircraft and crew.

SOFIA – AMSTERDAM

Jointly operated services using Bulgaria Air aircraft and crew.

SOFIA – BUCHAREST

Jointly operated services using Tarom aircraft and crew.

SOFIA – PRAGUE, PRAGUE – BUDAPEST

Jointly operated services using Bulgaria Air aircraft and crew.

SOFIA – BELGRADE

Jointly operated services using Air Serbia aircraft and crew.

A STAR ALLIANCE MEMBER

SOFIA – ATHENS

Both parties operate and have a seat exchange programme.

SOFIA – VARNA, SOFIA – BURGAS, SOFIA – LARNACA

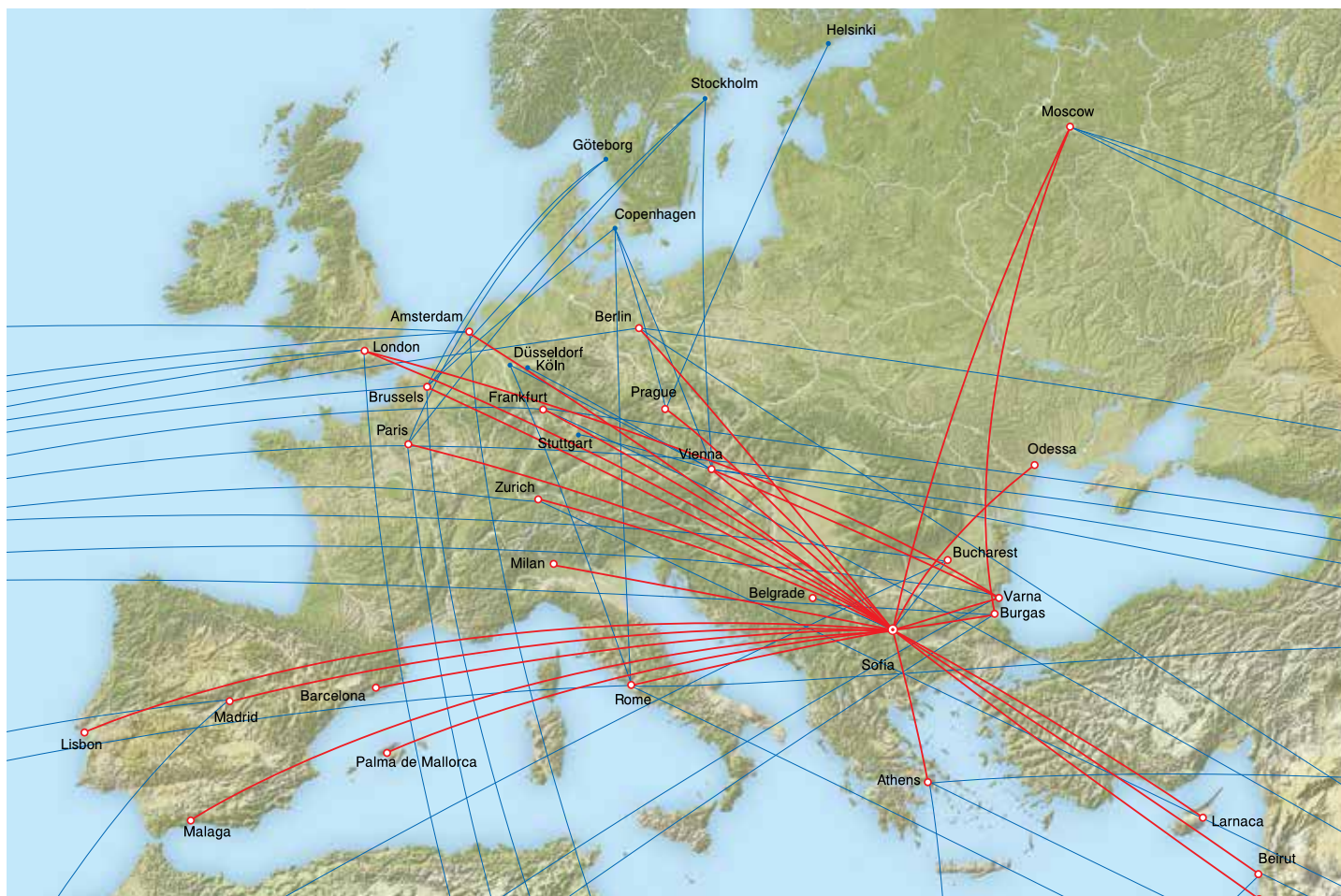
Jointly operated services using Bulgaria Air aircraft and crew.

ATHENS – LARNACA, ATHENS – BEIRUT, ATHENS – TEL AVIV,

ATHENS – EREVAN, ATHENS – NICE, LARNACA – TEL AVIV

Jointly operated services using Aegean aircraft and crew.

Дестинации Destinations

CODESHARE PARTNERS

Code share партньорството позволява на авиокомпаниите да предлагат на своите пътници повече полети до дадената дестинация при облекчена процедура за резервация, както на собствените полети, така и на полетите на партньора по маршрута.

The Code share partnership enables airlines to provide for their valuable customers more frequencies to each particular destination at facilitating booking procedure, on every own operated or marketing flight en route.

SPA PARTNERS

Special prorate agreement е сред основните търговски договори, предоставящи на партньорските авиокомпани изключителната възможност да увеличат броя на предлаганите дестинации през даден пункт и да отговарят на търсенето на клиентите с приемливи цени.

The Special prorate agreement is among the basic commercial agreements, giving partner airlines a significant opportunity to enlarge number of global beyond destinations offered in response to customer demands at reasonable prices.

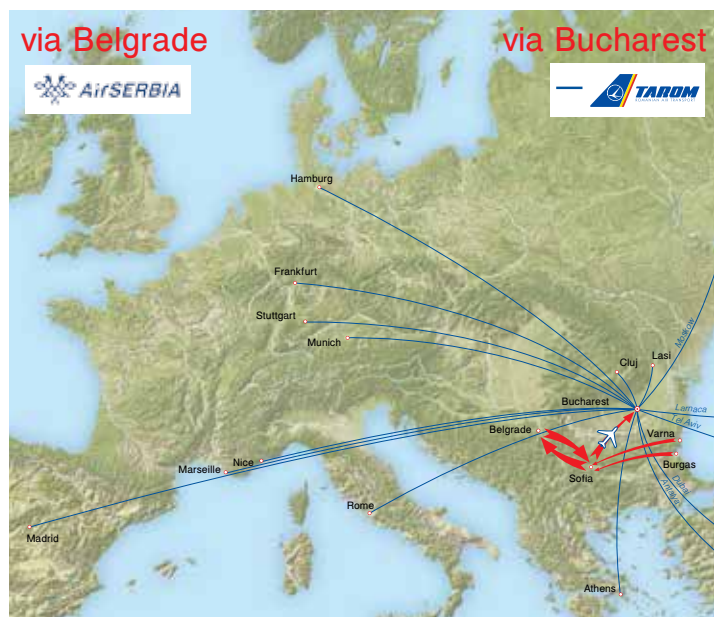
INTERLINE PARTNERS:

Interline agreement позволява взаимното признаване на билетите и по този начин съществено допринася за това двете авиокомпани да могат да предлагат продукта на партньора по редовни линии.

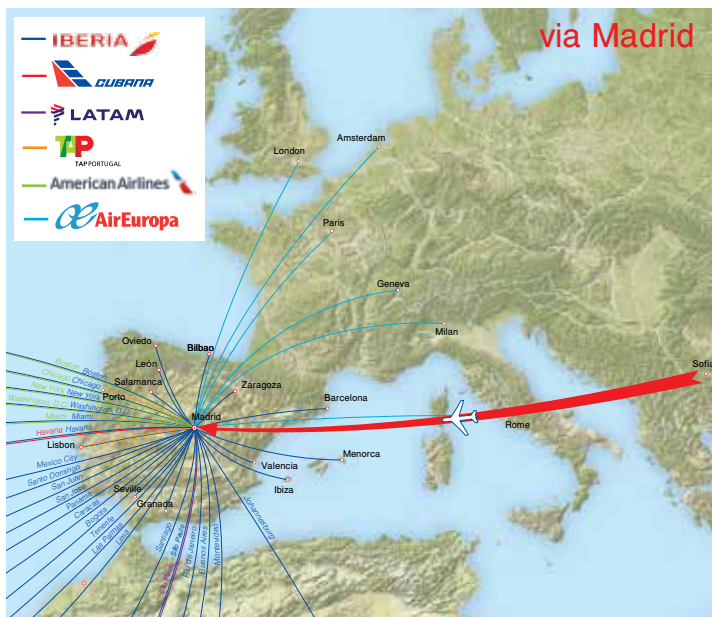
The Interline agreement permits the acceptance of each other's airtickets and that way contributes significantly both airlines to be able to offer customers reciprocally their product on schedule services.

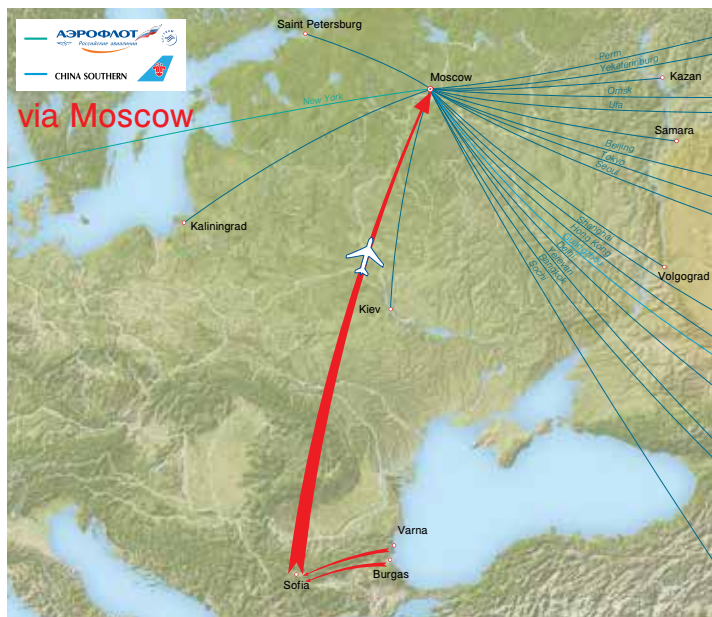
*Летете до Всяка точка на света с България Ер и партньори.
Fly anywhere across the world with Bulgaria Air and partners.*

Летете до всяка точка на света с България Ер и партньори.

Fly anywhere across the world with Bulgaria Air and partners.

БЪЛГАРИЯ ЕР: Къде да ни намерите?

BULGARIA AIR: Where to find us?

SOF BOJ VAR 	Customer Service Center 1, Brussels Blvd Sofia Airport, Sofia 1540 <i>Working Hours:</i> <i>Every day 08:00-22:00 Local Time</i>	phone: +359 2 402 04 00 e-mail: callFB@air.bg www.air.bg
	Head office 1, Brussels Blvd Sofia Airport, Sofia 1540 <i>Working Hours:</i> <i>Monday - Friday</i> <i>09:00-17:30 Local Time</i>	fax: +359 2 984 02 03 e-mail: office@air.bg www.air.bg
	Sofia City Office 2 Ivan Vazov Street <i>Working hours:</i> <i>Monday - Friday</i> <i>9:00-12:00/12:30-17:30 Local Time</i>	e-mail: tickets1@air.bg www.air.bg
	FLY MORE Office 1, Brussels Blvd Sofia Airport, Sofia 1540 <i>Working hours:</i> <i>Every day: 09:00-12:00/13:00-18:00</i> <i>Local Time</i>	phone.: +359 888 903 943 +359 2 984 02 96 e-mail: flymore@air.bg www.air.bg
	Varna Airport Office Varna Airport Terminal 2, Departures <i>Monday - Friday and Sunday:</i> <i>07:00-21:00 Local Time</i> <i>Saturday:</i> <i>03:00-18:00 Local Time</i>	phone: +359 52 573 321 fax: +359 52 501 039 e-mail: varna@air.bg www.air.bg
	Varna City Office 55, 8-mi primorski polk blvd <i>Working Hours:</i> <i>Monday - Friday 09:00-20:00 Local Time</i> <i>Saturday 10:00-18:00 Local Time</i>	phone: +359 52 651 101 e-mail: varna_city@air.bg www.air.bg
	Bourgas Airport Office Bourgas airport, Terminal 2 Departures, floor 2 <i>Working Hours:</i> <i>Monday - Friday</i> <i>09:00-17:30 Local Time</i> <i>(between June and September)</i>	phone: +359 56 900 155 fax: +359 56 870 132 e-mail: boj@air.bg www.air.bg
BRU 	Belgium, Brussels <i>Working hours:</i> <i>Monday - Friday</i> <i>10:00-19:00 Local Time</i>	phone: +32 470 401 260 e-mail: brussels@air.bg www.air.bg

<div>LCA</div> <div></div>	<div>Cyprus, Nicosia</div> <div>"Louis Aviation" – 11 Lemesos Avenue, 2112 Nicosia, P.O. Box 21301, 1506 Nicosia, Cyprus.</div>	<div>phone: +357 225 88 182 fax: +357 223 76 606 e-mail: bulgariaair@louisgroup.com www.air.bg</div>
<div>BER</div> <div></div>	<div>Germany, Berlin</div> <div>Bulgarian Air Tour Leipziger str 114-115, 10117 Berlin, Germany <i>Working hours:</i> <i>Monday - Friday</i> <i>09:00-18:00 Local Time</i></div>	<div>phone.: +49 30 2514405 +49 30 2514460 fax: +49 30 2513330 e-mail: info@berlin-bat.de www.air.bg</div>
<div>LON</div> <div></div>	<div>United Kingdom, London</div> <div>Ticket Pod 1 Terminal 4 London Heathrow Airport Hounslow, TW6 3FB <i>Working hours:</i> <i>Monday - Friday</i> <i>09:30 - 17:30 Local Time</i></div>	<div>phone: +44 208 745 9833 +44 788 966 4174 e-mail: LHR@bulgaria-air.co.uk www.air.bg</div>
<div>MOW</div> <div></div>	<div>Russia, Moscow</div> <div><div>City Office 3 Kuznetzkiy Most Str., Moscow, 125009, Russia <i>Working hours:</i> <i>Monday - Friday:</i> <i>09:00-13:00/14:00-18:00 Local Time</i> <i>Saturday: 10:00-14:00</i> <i>(between June and September)</i></div></div>	<div>phone: +7 49 5789 9607 e-mail: ticketmow@air.bg moscow@air.bg www.air.bg</div>
	<div>Airport office Sheremetyevo airport, Terminal F, fl. 2, ticket desks 10 and 14 <i>Working hours:</i> <i>Opens 2 hours before flight</i></div>	<div>e-mail: svoapfb@mail.ru www.air.bg</div>
<div>TLV</div> <div></div>	<div>Israel - Tel Aviv</div> <div>Open Sky LTD 25 Ben Yehuda Str. Israel 63806, Tel Aviv <i>Working hours:</i> <i>Sunday - Thursday:</i> <i>09:00-17:00 Local Time</i></div>	<div>phone: +972 379 51 355 fax: +972 379 51 354 e-mail: annie@open-sky.co.il www.air.bg</div>
<div>USA</div> <div></div>	<div>Mailing Address: 1819 Polk St #401 San Francisco, CA 94109 <i>Working Hours:</i> <i>Monday - Friday 9am - 5pm,</i> <i>Saturday - Sunday 9am -1pm (EST)</i></div>	<div>phone: 1-855-FLY-TO-BG (359-8624) e-mail: tickets@bulgariaairusa.com www.air.bg</div>
<div>VIE</div> <div></div>	<div>Austria, Vienna</div> <div>Intervega Reisen Tiefer Graben 9, A-1010 Wien, Austria <i>Working Hours:</i> <i>Monday - Thursday</i> <i>09:00-17:30 Local Time</i> <i>Friday</i> <i>09:00-17:00 Local Time</i></div>	<div>phone: +43 1 5352550 0 900 220013 (domestic line) fax: +431 5352552 e-mail: intervegareisen@aon.at office@intervega.at www.air.bg</div>